

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra hudební výchovy

**HUDEBNÍ ŽIVOT V PARDUBICÍCH MEZI
LETY 1968–1989**

Diplomová práce

Bc. Pavla Marešová

Obor: Hudební výchova a německý jazyk se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: Mgr. Gabriela Všetická, Ph.D.

Olomouc 2022

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla jsem veškerou použitou literaturu a prameny.

V Olomouci dne 19. dubna 2022

Poděkování

Ráda bych na tomto místě poděkovala Mgr. Gabriele Všetickové, Ph.D. za odborné vedení práce, věcné připomínky, dobré rady a vstřícnosti při konzultacích a vypracování diplomové práce.

OBSAH

ÚVOD.....	6
1 FILHARMONIE.....	8
1.1 KONCERTNÍ SEZÓNY 1969–1974	10
1.2 KONCERTNÍ SEZÓNY 1974–1979	16
1.3 KONCERTNÍ SEZÓNY 1979–1984	21
1.4 KONCERTNÍ SEZÓNY 1984–1989	25
1.5 DVACET LET PŮSOBNÍ KOMORNÍ FILHARMONIE PARDUBICE	27
2 DIVADLO	29
2.1 DIVADELNÍ SEZÓNY 1968–1978	30
2.2 „HUDEBNÍ HOSTÉ“ VE VÝCHODOČESKÉM DIVADLE PARDUBICE V LETECH 1968–1978.....	33
2.3 DIVADELNÍ SEZÓNY 1979–1989	38
2.4 „HUDEBNÍ HOSTÉ“ VE VÝCHODOČESKÉM DIVADLE PARDUBICE V LETECH 1979–1989.....	39
2.5 ZÁVĚR	42
3 HUDEBNÍ SPOLKY	43
3.1 VYSOKOŠKOLSKÝ UMĚLECKÝ SOUBOR.....	44
3.2 PARDUBICKÝ KOMORNÍ ORCHESTR.....	47
3.3 PARDUBICKÝ DĚTSKÝ SBOR.....	51
3.4 ZÁVĚR	55
4 ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY	57
4.1 ČINNOST LIDOVÝCH ŠKOL UMĚNÍ V PARDUBICÍCH MEZI LETY 1968–1978.....	58
4.2 ČINNOST LIDOVÝCH ŠKOL UMĚNÍ V PARDUBICÍCH MEZI ROKY 1979–1989.....	62
4.3 ZÁVĚR	65
5 KONZERVATOŘ.....	69
5.1 ČINNOST KONZERVATOŘE V LETECH 1978–1983.....	71
5.2 KONZERVATOŘ V LETECH 1984–1989.....	74
5.3 ZÁVĚR	77
6 UNDERGROUNDVÝ HUDEBNÍ ŽIVOT.....	78
6.1 PARDUBICKÉ UNDERGROUNDVÉ HUDEBNÍ SKUPINY	79
6.1.1 Var 03 Universal	79
6.1.2 Regent	80
6.1.3 Oscar Band.....	81
6.1.4 Průser Band.....	83

6.2	DALŠÍ PARDUBICKÉ HUDEBNÍ SKUPINY	83
6.2.1	Pihy	83
6.2.2	Maraton	84
6.2.3	Adaptace.....	84
6.2.4	KMB.....	85
6.2.5	Elan	85
6.3	SHRNUTÍ.....	86
	ZÁVĚR	88
	SEZNAM PRAMENŮ A LITERATURY	89
	PŘÍLOHY	95
	ANOTACE	102

ÚVOD

Myšlenka zabývat se hudebním děním v Pardubicích mne provázela již delší dobu. Zrealizovat jsem ji mohla nejprve ve své bakalářské práci, kde jsem popisovala hudební život v Pardubicích mezi lety 1945–1968 v celkem pěti kapitolách. První kapitola obsahovala shrnutí činnosti různých hudebních uskupení a zpěváků, kteří v daném období v Pardubicích vystupovali. Druhá kapitola s názvem *Filharmonie* byla vlastně zmapováním koncertní činnosti neprofesionálního hudebního tělesa. Dále následovaly kapitoly *Divadlo*, *Základní umělecká škola* a *Hudební spolky*.¹

Protože mne uvedené téma zaujalo, rozhodla jsem se ve své diplomové práci pokračovat v analýze hudebního života v Pardubicích od roku 1968 do roku 1989. Zachovala jsem kapitoly *Filharmonie*, *Divadlo*, *Základní umělecká škola* a *Hudební spolky*. Práci jsem ještě rozšířila o kapitolu *Undergroundový hudební život* a *Konzervatoř*. Cílem této diplomové práce je zmapování činnosti různých institucí a uskupení zabývajících se hudbou v Pardubicích v daném časovém období.

První kapitola *Filharmonie* se zabývá potřebou vzniku profesionálního hudebního tělesa, které by působilo nejen v Pardubicích, ale i v celém východočeském kraji. Ke vzniku tohoto profesionálního tělesa došlo v roce 1969 pod názvem *Východočeský komorní orchestr*, který byl posléze přejmenován na *Východočeský státní komorní orchestr* a dnes toto uskupení vystupuje pod názvem *Komorní filharmonie Pardubice*. Následuje kapitola *Divadlo*, kde pokračuji v tématu z bakalářské práce. Třetí kapitola *Hudební spolky* navazuje na kapitolu v bakalářské práci. Jediný zástupce, jehož činnost popisuji i v diplomové práci, je *Vysokoškolský umělecký soubor Pardubice*. Je zde i podkapitola *Pardubický dětský sbor*, jehož zakladatelem je stejně, jako u *Vysokoškolského uměleckého souboru*, Ing. Vlastislav Novák. Oba soubory, stejně jako *Komorní filharmonie Pardubice*, existují dodnes. Ve čtvrté kapitole pokračuji v tématu *Základní umělecká škola*, které je však přejmenováno na *Základní umělecké školy*. Z původní *Lidové školy umění* vznikly v Pardubicích postupně dvě na sobě nezávislé hudební školy. Na obou školách se kromě hudebního oboru vyučuje i obor taneční, výtvarný a literárně-dramatický. Dnes jsou tyto školy kapacitně pro Pardubicko nedostačující. Pátá kapitola, zcela nová, se nazývá *Konzervatoř*. Tímto tématem jsem se v bakalářské práci nemohla zabývat, neboť výuka

¹ MAREŠOVÁ, Pavla. *Hudební život v Pardubicích mezi lety 1945-1968*. Olomouc, 2019. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta, Katedra hudební výchovy. Mgr. Gabriela VŠETIČKOVÁ, Ph.D.

na konzervatoři v Pardubicích byla zahájena až 1. září 1978. Poslední šestá kapitola, *Undergroundový hudební život*, popisuje undergroundové hudební dění v Pardubicích a jeho blízkém okolí. Jsou zde zařazeny i kapely, které sice do klasického undergroundu nespádají, ale v určitých oblastech se mu přibližují.

Přestože se ve své práci snažím popsat vznik a práci různých hudebních uskupení, která považuji pro danou dobu za stěžejní, je mnoho dalších, která zde uvedena být nemohla vzhledem k rozsahu práce. Nejvíce materiálu, hlavně dobový tisk, jsem získala z bádání ve Státním okresním archivu Pardubice a dále v oddělení regionální studovny a oddělení naučné literatury Krajské knihovny Pardubice. Použila jsem i materiály z Východočeského divadla Pardubice, Základní umělecké školy v Havlíčkově ulici, Základní umělecké školy v Polabinách, Komorní filharmonie Pardubice, Klubu přátel Pardubicka, dostupné knižní materiály a internetové zdroje.

1 FILHARMONIE

Město Pardubice nemělo v minulém století dlouhodobě vlastní větší profesionální hudební těleso, které by působilo jak v Pardubicích, tak v blízkém okolí. Existovala zde menší neprofesionální hudební tělesa. Některá působila na hudební scéně Pardubicka kratší, některá delší dobu. Mezi větší tělesa tohoto typu se řadí od začátku šedesátých let *Symfonický orchestr města Pardubic* a posléze i *Pardubický symfonický orchestr Východočeských chemických závodů Synthesia*. Problémem bylo, že všichni členové měli své zaměstnání a hra v orchestru vyplňovala veškerý jejich volný čas. Mnohdy museli být i uvolňováni ze zaměstnání. Zástupci Okresního národního výboru v Pardubicích (dále jen ONV) proto přišli s myšlenkou na vytvoření profesionálního hudebního tělesa a požádali čtyři významné osobnosti hudebního života pardubického kraje, a sice Milana Strítěského (známý pardubický pěvec, ředitel Lidové školy umění v Pardubicích – Polabinách, později i ředitel *Východočeského komorního orchestru*), Václava Rabase (známý pardubický varhaník, později i ředitel Lidové školy umění v Pardubicích – Havlíčkova a ředitel *Konzervatoře Pardubice*), Luďka Lukeše (dirigent *Pardubického komorního orchestru*) a Vlastislava Nováka (sbormistr *Vysokoškolského uměleckého souboru Pardubice*, zakladatel *Pardubického dětského sboru*) o jejich názor na to, jaké hudební těleso by to mělo být. Zda vytvořit profesionální soubor, jehož součástí by byla i opera, nebo jen profesionální orchestr. Určitou úlohu v tomto rozhodování samozřejmě hrály i finanční prostředky na provoz tohoto tělesa. Výše uvedení hudební znalci doporučili vytvořit pouze komorní orchestr. Odborem kultury Východočeského krajského národního výboru (dále jen KNV) byl v roce 1968 tento návrh schválen a ke zřízení *Východočeského komorního orchestru* (dále jen *VČKO*) došlo na plenárním zasedání Východočeského KNV 27. května 1969.² První zmínky v tisku o tom, že 1. září 1969 bude v Pardubicích ustaven profesionální symfonický orchestr, jehož uměleckým šéfem bude Libor Hlaváček,³

² VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 19-20.

³ Houslista, hudební pedagog, dirigent a skladatel. Narozen 1926 ve Znojmě, zemřel 1990 v Praze. Z jeho nejznámějšího působení: 1945–1948 koncertní mistr *Opery Janáčkova divadla* v Brně, 1953–1959 koncertní mistr v Národním divadle v Praze, 1959 první koncertní mistr *Symfonického orchestru Československého rozhlasu*, 1966–1975 profesor houslové hry, komorní hry a dirigování na *Pražské konzervatoři*, 1975–1987 šéfdirigent *Středočeského státního komorního orchestru* v Poděbradech, 1977–1987 šéfdirigent *Východočeského státního komorního orchestru* v Pardubicích.

KOLOFÍKOVÁ, K. Hlaváček, Libor. *Český hudební slovník osob a institucí*. [online]. [cit. 2021-04-09]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=5166.

se můžeme dočíst v dobovém tisku *Zář* z 1. července⁴ a 4. července.⁵ Tajemníkem a dramaturgem nově ustanoveného komorního orchestru byl jmenován hudební skladatel Jaroslav Hübner,⁶ který poskytl dr. Miroslavovi Mládkovi pro jeho článek v *Záři* prvotní informace o nástrojovém obsazení orchestru (34 hráčů – 21 smyčců, 12 dechových nástrojů a bicí) a jeho činnosti.⁷

Sídlem nově vytvořeného *VČKO* se stal Husův sbor Církve československé husitské, kde se 24. října 1969 uskutečnil i první koncert,⁸ který vedl dirigent Jaroslav Vodňanský. Organizátoři koncertu chtěli vyzdvihnout, že se jedná o hudební těleso z Východních Čech, a proto i program byl vytvořen z děl hudebních skladatelů pocházejících z tohoto kraje. Orchester zahrál předehru k opeře *Dráteník* Františka Škroupa, *Divermento pro housle, violu a orchestr* Bohuslava Martinů a *Symfonii D dur* Jana Václava Huga Voříška.⁹ Sólo na housle hrál tehdy neznámý a v té době nejmladší československý koncertní mistr Stanislav Bodlák.¹⁰ Dalším sólistou večera byl Jiří Heger na violu.¹¹ Na koncert byli pozváni především představitelé státních a stranických orgánů Východočeského kraje a významné osobnosti hudebního i kulturního života Pardubic a celých východních Čech. 27. října následoval veřejný koncert v Hradci Králové a 28. října v Pardubicích. Program z 24. října byl ještě rozšířen o *Orchestrální trio B dur, op. 1, č. 5* Jana Václava Stamice. Koncerty nebyly vyprodány. Možná i právě proto, že toto hudební těleso bylo pro veřejnost nové, a tudíž i neznámé, nevěděli posluchači, co mohou očekávat, a proto neměli o tato hudební vystoupení velký zájem.¹²

⁴ Bude v Pardubicích symfonický orchestr? *Zář*. 1. července 1969, č. 52, autor pod šifrou „ELK“, nestránkováno.

⁵ ŠIMÁČEK, O. Komorní orchestr bude. *Zář*. 4. července 1969, č. 53, nestránkováno.

⁶ Skladatel, dirigent, muzikolog. Narozen 1924 v Bystřici pod Hostýnem, zemřel 2001 v Hradci Králové. Od roku 1955 dramaturg a dirigent Klicperova divadla. Koncem šedesátých let minulého století byla omezena z důvodů normalizace jeho profesní činnost. Působil v Lidových školách umění v Chlumci nad Cidlinou a na Seči. Spolupracoval s rozhlasem v Hradci Králové a s různými hudebními skupinami, mezi něž se řadí tehdy populární skupina *Kantoři*. Byl dramaturgem *Filharmonie Hradec Králové*. Mimo jiné byl i uznávaný hudební publicista, autor řady recenzí, kritik a teoretických statí. Jaroslav Hübner. *Krkonošský deník.cz*. [online]. [cit. 2021-01-11]. Dostupné z: <https://krkonosky.denik.cz/z-regionu/vychodopedie-encyklopedie-zajimavosti-vychodnich-cech-20140302-d5kk-s59p.html>.

⁷ MLÁDEK, M. Východočeský komorní orchestr v Pardubicích zahajuje. *Zář*. 29. srpna 1969, č. 69, nestránkováno.

⁸ Jak šel čas s komorní filharmonií Pardubice. *Komorní filharmonie Pardubice*. [online]. [cit. 2021-01-11]. Dostupné z: <https://www.kfpar.cz/historie-orchestru>.

⁹ *10 let Východočeského státního komorního orchestru Pardubice: 1969–1979*. Pardubice: Východočeský státní komorní orchestr, 1979, s. 8.

¹⁰ SHEJBAL, J. (ed.). *5 let Východočeského státního komorního orchestru Pardubice: 1969–1974*. Hradec Králové: Kruh, 1975, s. 17.

¹¹ FRYČ, J. A. Východočeský komorní orchestr. *Zář*. 4. listopadu 1969, č. 88, nestránkováno.

¹² VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 24-25.

1.1 Koncertní sezóny 1969–1974

V první sezóně *VČKO* (1969–1970) se stává dirigentem Jaroslav Vodňanský.¹³ Vodňanský působí v Pardubicích pouze dvě koncertní sezóny (poslední koncert pod jeho taktovkou se uskutečnil 13. května 1971 v Náchodě).¹⁴ Druhým dirigentem se stal v hudební branži poměrně neznámý Pavel Kunz.¹⁵ Stejně jako Vodňanský působil v Pardubicích jen do poloviny roku 1971.¹⁶ Ředitelem byl jmenován Milan Stříteský, který v té době zároveň vykonával funkci ředitele Lidové školy umění (dále jen LŠU) v Pardubicích v Polabinách. Místo šéfdirigenta obsazeno nebylo.¹⁷ Repertoár orchestru se zaměřoval především na hudbu barokně klasicistní a soudobou. Nastudováno bylo zhruba 40 skladeb a oba dirigenti odřídili 25 koncertů. Spolu s orchestrem vystoupili domácí i zahraniční sólisté, jako například japonská pianistka Yaeko Yamané, finský violoncellista Artur Noras, z domácích sólistů můžeme jmenovat např. fagotistu Františka Hermana a cembalistku Zuzanu Růžičkovou. V rámci abonentních koncertů vystupoval orchestr v Pardubicích a v Hradci Králové.¹⁸ V první sezóně orchestr koncertoval pouze ve Východočeském kraji. Výjimkou bylo vystoupení v červnu 1970 v Liberci.¹⁹

V druhé koncertní sezóně *VČKO* (1970–1971) se stal novým ředitelem Josef Shejbal.²⁰ Spolu s ním přichází i první šéfdirigent Libor Pešek.²¹ Pešek chtěl povznést

¹³ Český dirigent, narozen 1936, vystudoval hru na violoncello na *Pražské konzervatoři* a dirigování na *Akademii múzických umění* (dále jen *AMU*) u Aloise Klímy a Václava Smetáčka. Pedagog na *Pražské konzervatoři*.

LIBICHER, A. Vodňanský, Jaroslav. *Český hudební slovník osob a institucí*. [online]. [cit. 2021-01-11]. Dostupné z:

https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=1001299.

¹⁴ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 34.

¹⁵ Bližší informace o jeho osobě se nepodařilo dohledat.

¹⁶ Jak šel čas s komorní filharmonií Pardubice. *Komorní filharmonie Pardubice*. [online]. [cit. 2021-01-11]. Dostupné z: <https://www.kfpar.cz/historie-orchestru>.

¹⁷ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 25.

¹⁸ SHEJBAL, J. (ed). *5 let Východočeského státního komorního orchestru Pardubice: 1969-1974*. Hradec Králové: Kruh, 1975, s. 17-18.

¹⁹ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 27.

²⁰ Narozen 1910 v Dolní Rovni nedaleko Pardubic. V Praze vystudoval německou akademii a *Vojenskou hudební školu*. Byl hobojistou *České filharmonie* a od roku 1970 působil celých osm let ve *VČSKO*. Zemřel 24. listopadu 2002.

Josef Shejbal. *Osobnosti kultury.cz*. [online]. [cit. 2021-01-11]. Dostupné z: <http://www.osobnosti-kultury.cz/josef-shejbal-8467.html>.

²¹ Narozen 22. června 1933 v Praze. Vystudoval dirigování na pražské *AMU* u Václava Neumanna, Václava Smetáčka a Karla Ančerla. Je považován za jednoho z předních českých dirigentů. Od roku 1987 dirigoval jedenáct let *Královský filharmonický orchestr* v Liverpoolu. V roce 1996 dostal ocenění řádu Britského impéria, které mu předala přímo britská královna Alžběta II. v pražském Rudolfinu. Sám Pešek uvádí, že v době, kdy mu přišla nabídka na místo šéfdirigenta do *Východočeské komorní filharmonie*, působil jako

hudební těleso na národní úrovni. Jeho první vystoupení a seznámení se s pardubickým publikem se uskutečnilo 2. prosince 1970. V té době začíná i spolupráce s *Pražským filharmonickým sborem*, z jejichž sólistů zde vystupovali na různých koncertech nejvíce Marie Mrázková, Brigita Šulcová a Blanka Sommerová.²² O prvním Peškově vystoupení se zmiňuje Jaroslav Antonín Fryč v článku v *Záři* velmi pochvalně. Uvádí v něm, že posluchače zaujal nejen dirigentský výkon Libora Peška, ale i velké zkvalitnění výkonů celého *VČKO* a možnosti jeho růstu.²³ Se změnou osoby ředitele dochází v roce 1971 i k přejmenování orchestru na *Východočeský státní komorní orchestr* (dále jen *VčSKO*). První koncert pod novým názvem v roce 1971 se konal 13. ledna pod dirigentským vedením Milana Munclingera.²⁴ Jako sólistka se na tomto koncertě posluchačům představila Zdeňka Rotreklová, v té době první flétnistka *VčSKO*.²⁵ V únoru vystoupil orchestr s *Kruhem přátel hudby* koncertem k uctění památky 200. výročí narození Ludwiga van Beethovena. Byly provedeny jeho skladby, kde klavírní sólo hrál přední československý klavírista Ivan Moravec.²⁶ Koncert dirigoval Jaroslav Vodňanský.²⁷ Ve druhé sezóně rozšířil *VčSKO* své pole působnosti a koncertoval i mimo kraj. Poprvé se představil v Praze, dále vystoupil v Náchodě, Opočně, Moravské Třebové, Hořicích,

druhý dirigent *Severočeského symfonického orchestru* v Teplicích a měl podepsanou smlouvu v nizozemském Leuwardenu. Celých dalších osm let pak jezdil mezi Pardubicemi a Nizozemím.

ZAPLETAL, P. Pešek, Libor. *Český hudební slovník osob a institucí*. [online]. [cit. 2021-01-11]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=2632.

²² SHEJBAL, J. (ed.). *5 let Východočeského státního komorního orchestru Pardubice: 1969–1974*. Hradec Králové: Kruh, 1975, s. 19.

²³ FRYČ, J. A. L. Pešek a Východočeský orchestr. *Zář*. 8. prosince 1970, č. 97, nestránkováno.

²⁴ Narozen 1923 v Košicích. Vystudoval *Pražskou konzervatoř*, poté flétnu, dirigování a skladbu na *AMU*. Na Karlově univerzitě studoval hudební vědu, estetiku a orientalistiku. Již v roce 1946 byl asistentem Václava Talicha v *Českém komorním orchestru*. V roce 1951 založil komorní soubor *Ars rediviva*, který se zabýval interpretací starší, zejména barokní hudby. Byl všestranným dirigentem, editorem pro nakladatelství Supraphon, IMC New York a německé hudební nakladatelství Bärenreiter Kassel. Na domácí půdě nahrával své skladby v Supraphonu a Pantonu, v zahraničí to byl např. Nippon, Columbia, Orfeo a Vanguard. Zemřel 1986 v Praze. Jeho jméno je dodnes v hudebním světě pojmem.

Milan Munclinger. *Osobnosti.cz*. [online]. [cit. 2021-01-11]. Dostupné z: <https://zivotopis.osobnosti.cz/milan-munclinger.php>.

²⁵ FRYČ, J. A. První letošní koncert. *Zář*. 19. ledna 1971, č. 5, nestránkováno.

²⁶ Narozen 1930 v Praze. Přední český klavírista. Samostatně koncertoval již od roku 1946. 1974–1990 sólista *České filharmonie*. Koncertoval ve všech světadílech s českými a slovenskými orchestry, ze zahraničí to byly např. *London Philharmonic Orchestra*, *Cleveland Orchestra*, *Dallas Symphony*, *Royal Philharmonia London*, *Dresden Staatskapelle*, *Detroit Symphony*, ... Spolupracoval se světovými dirigenty- Zubinem Mehtou, Marissem Jansonsem, Simonem Rattlem, Karlem Ančerlem, Václavem Neumannem, Jiřím Bělohávkem a mnoha dalšími.

ZAPLETAL, P., Moravec, Ivan. *Český hudební slovník osob a institucí*. [online]. [cit. 2021-01-01]. Dostupné z:

https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=2317.

²⁷ FRYČ, J. A. Beethoven – Ivana Moravce. *Zář*. 2. února 1971, č. 9, nestránkováno.

Jičíně, Poličce, Skutči a Chrudimi.²⁸ Celkem bylo ve druhé sezóně provedeno 55 koncertů (mimo koncertů pro mládež), z toho 50 ve Východočeském kraji a 5 mimo něj.²⁹

Třetí sezóna (1971–1972) přinesla *VčSKO* velké změny. S odchodem dirigentů Jaroslava Vodňanského a Pavla Kunze, se vedení orchestru rozhodlo zaměstnávat na dirigentském postu pouze šéfdirigenta, kterým byl i nadále Libor Pešek. Místo dirigenta orchestru nebylo obsazeno, a pokud šéfdirigent nemohl s orchestrem vystupovat, nahrazoval jej hostující dirigent.³⁰ Tím prvním se stal Josef Vlach.³¹ Řídil koncert *VčSKO* 15. září 1971 v Pardubicích.³² Dalším hostujícím dirigentem byl Milan Munclinger (20. října 1971).³³ Po Munclingerovi stál za dirigentským pultem 27. října Josef Shejbal.³⁴ 5. ledna 1972 vystupuje *VčSKO* v Pardubicích spolu s *Moravskou filharmonií*. Byla uvedena díla Bedřicha Smetany, Petra Iljiče Čajkovského a Antonína Dvořáka. Sólo na klavír měl člen *Moravské filharmonie* Josef Bulva a orchestr dirigoval Jaromír Nohejl.³⁵ Nad střídáním dirigentů na koncertech *VčSKO* se zamýšlí Jaroslav Antonín Fryč ve svém článku v *Záři* z 10. března 1972, kde píše o koncertu, který se konal 1. března pod taktovkou Zdeňka Bílka. O samotném koncertu píše pochvalně, ale v závěru článku se ptá, zda časté střídání dirigentů není pro orchestr zatěžkávající.³⁶ Josef Vlach byl nejen prvním hostujícím dirigentem *VčSKO*, ale i dirigentem, který velmi často s orchestrem spolupracoval. Po uplynutí zhruba tří měsíců od prvního koncertu, vystupoval Josef Vlach s orchestrem znovu, a to 26. dubna.³⁷ Orchester vystupoval nejen na domácím pódiu, ale

²⁸ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 34.

²⁹ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. *VčSKO* Pardubice ve spolupráci s KKS HK, 1984, s. 232.

³⁰ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 34.

³¹ Houslista, dirigent, hudební pedagog. Narozen 1923, zemřel 1988. Studoval na *Pražské konzervatoři* a poté i na *AMU* hru na violu a housle a komorní hru. Od roku 1945 hrál v *Českém komorním orchestru* (1946–1948 koncertní mistr) pod dirigentským vedením Václava Talicha. 1948–1949 hrál druhé housle v *České filharmonii*. 1949–1957 člen *Cinoherního orchestru Národního divadla*. Na *AMU* založil *Vlachovo kvarteto*, které se od roku 1956 stalo *Kvartetem Československého rozhlasu*. V roce 1957 založil *Český komorní orchestr*. Byl odborným asistentem na *AMU* a od roku 1969 tam působil jako docent. Vedl kurzy komorní hudby a interpretační kurzy v zahraničí. Zde můžeme jmenovat například Island, Dánsko, Švédsko. Byl porotcem na mnoha mezinárodních soutěžích. Doma spolupracoval s *Českou filharmonií*, *Symfonickým orchestrem hlavního města Prahy FOK*, *Symfonickým orchestrem Československého rozhlasu*, *Sukovým komorním orchestrem*, *VčSKO* Pardubice. Byl hostujícím dirigentem mnoha zahraničních souborů.

POLÁČEK, R., Vlach, Josef. *Český hudební slovník osob a institucí*. [online]. [cit. 2021-01-11]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=6091.

³² V nové sezóně. *Zář*. 10. září 1971. č. 72, bez uvedení autora, nestránkováno.

³³ FRYČ, J. A. Návštěva koncertů stoupá. *Zář*. 26. října 1971, č. 85-86, nestránkováno.

³⁴ FRYČ, J. A. Dobré muzicirování. *Zář*. 5. listopadu 1971, č. 88, nestránkováno.

³⁵ Moravská filharmonie. *Zář*. 4. ledna 1972, č. 1, bez uvedení autora, nestránkováno.

³⁶ FRYČ, J. A. Novinky orchestru. *Zář*. 10. března 1972, č. 20, nestránkováno.

³⁷ Koncert ve středu. *Zář*. 25. dubna 1972, č. 33, bez uvedení autora, nestránkováno.

koncem května odjel do Prahy, kde se představil posluchačstvu v rámci *Pražského hudebního jara* svým vystoupením v *Domě umělců*. Koncert dirigoval Libor Pešek.³⁸ Mimo uvedené změny v obsazování dirigentů přišla v této koncertní sezóně i změna v osobě nového vedoucího provozu a dramaturga Jiřího Pilky,³⁹ kterého veřejnost znala jako hudebního publicistu a kritika. V této hudební sezóně vznikla i spolupráce s *Vysokoškolským uměleckým souborem Pardubice* (dále jen *VUS Pardubice*) a *Pardubickým dětským sborem* (dále jen *PDS*). Také došlo ke změně v pronájmu nového sálu ve středu města v Hronovické ulici, který byl pro posluchače lépe dostupný oproti původním prostorům v Kulturním domě na Dukle. Tato sezóna byla pro *VČSKO* velice významná, neboť se dostal do povědomí posluchačů u nás i v zahraničí. Určitě k tomu přispělo účinkování na *Mezinárodní tribuně mladých umělců* v pražském *Domě umělců* v listopadu 1971, v květnu 1972 na mezinárodním festivalu *Pražské jaro 1972* a tři uskutečněné zahraniční zájezdy do Polska.⁴⁰ V porovnání s první sezónou, kdy *VČSKO* odehrál celkem 25 koncertů, se toto číslo navýšilo na 68 za sezónu.⁴¹

Na novou koncertní sezónu (1972–1973) se začal *VČSKO* připravovat koncem srpna. 12. září čekal orchestr zahajovací koncert sezóny v chrámu svatého Mikuláše v Praze, následující den první abonentní koncert v Pardubicích.⁴² Šéfdirigent Libor Pešek měl své závazky nejen v Pardubicích, ale i v holandském Leeuwardenu, a často proto v Pardubicích hostoval dirigent Josef Vlach.⁴³ 1. listopadu vystoupil na abonentním koncertu další hostující dirigent František Vajnar⁴⁴ a spolu s ním houslista Jürgen Pilz.⁴⁵ 22. listopadu

³⁸ Komorní koncert v Praze. *Zář.* 6. června 1972, č. 45, autor uveden pod šifrou „F+M“, nestránkováno.

³⁹ Významný český muzikolog. Narozen 20. 2. 1930 v Praze. Vystudoval na FF UK v Praze hudební vědu a historii. Byl archivářem Českého hudebního fondu, dramaturgem a šéfredaktorem hudebního vysílání Československé televize, dramaturgem *VČSKO*, odborným pracovníkem a vedoucím hudebního oddělení Divadelního ústavu, ředitel *Symfonického orchestru hlavního města Prahy FOK*, člen různých hudebních porot, autor mnoha publikací a pojednání o hudbě. Zemřel 11. července 2018.

POLEDŇÁK, I. Pilka, Jiří. *Český hudební slovník osob a institucí*. [online]. [cit. 2021-01-11]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=2802.

⁴⁰ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 35-37.

⁴¹ *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. *VČSKO* Pardubice ve spolupráci s KKS HK, 1984, s. 232.

⁴² Před sezónou *VČSKO*. *Zář.* 4. srpna 1972, č. 82, bez uvedení autora, nestránkováno.

⁴³ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 37.

⁴⁴ Český dirigent, houslista a pedagog. Narozen 1930 Strašice, zemřel 2012 Praha. Po vystudování hry na housle a dirigování na *Pražské konzervatoři* byl členem *Orchestru Národního divadla* (1951–1953), dirigent *Armádní opery Praha* (1953–1955), Hudebního divadla Karlín (1955–1960), Státního divadla v Ostravě (1960–1962), šéfm opery Divadla Ústí nad Orlicí (1962–1974), dirigent *Opery Národního divadla* (1974–1980), šéfdirigent *Symfonického orchestru Československého rozhlasu* (1979–1985), šéfdirigent *Komorního a symfonického orchestru v Örebro* ve Švédsku (1980–1982), dirigent *České filharmonie* (1982–1984), šéf (1985–1987) a dirigent *Opery Národního divadla* (1987–1990), šéfdirigent *Státní opery*

to byl mladý dirigent Mariss Jansons, a houslista Michail Izrailevič Fichtenholz, oba umělci ze SSSR.⁴⁶ Nebyla opomíjena ani spolupráce s *Pražským filharmonickým sborem* vedeným sbormistrem Josefem Veselkou. Společný koncert se uskutečnil 13. prosince.⁴⁷ Počátkem ledna 1973 účinkoval *VČSKO* v Praze v *Domě umělců* pod vedením hostujícího dirigenta Vladimíra Válka. Na koncertě vystoupil spolu s orchestrem také *Kühnův smíšený sbor*.⁴⁸ 7. ledna dirigoval orchestr Jiří Bělohlávek.⁴⁹ Libor Pešek se ujal svých povinností na koncertu 7. března.⁵⁰ 2. května řídil *VČSKO* jako host zasloužilý umělec Václav Smetáček.⁵¹ To, že se pardubický orchestr dostává mezi známá hudební tělesa v Československu, dokazuje pozvání a účinkování na festivalovém večeru *Pražského jara*.⁵² Velkým zážitkem pro hudební posluchače byl koncert *VČSKO* s japonskou houslistkou Shizuko Ishikawou, který se uskutečnil 5. června v Hradci Králové a následující den v Pardubicích.⁵³ Začátkem června byl Československou televizí natočen na zámku Karlova koruna v Chlumci nad Cidlinou snímek *Zámecký koncert* s dirigentem Liborem Peškem, který byl poté v televizi odvysílán.⁵⁴ Domácí koncertní sezónu zakončil orchestr vystoupením 27. června pod taktovkou Jaroslava Vodňanského.⁵⁵ Zahraniční vystoupení absolvoval orchestr začátkem července. Ve francouzském městě Guebwiller uskutečnil jeden koncert a poté se vydal do Západního Berlína, kde též absolvoval pouze jedno vystoupení.⁵⁶

Pátou koncertní sezónu (1973–1974) zahájil *VČSKO* 12. září pod taktovkou Libora Peška.⁵⁷ O čtrnáct dní později byl uveden první abonentní koncert řady B, který ale už dirigoval zasloužilý umělec Josef Vlach.⁵⁸ Koncem října přijela do Pardubic *Štátná*

Praha (1991–1993), šéfdirigent *Filharmonie Hradec Králové* (1991–2001). Dirigoval v mnoha zemích světa, byl v různých hudebních porotách a také působil jako pedagog na *AMU* a *Pražské konzervatoři*.

ZAPLETAL, P. Vajnar, František. *Český hudební slovník osob a institucí*. [online]. [cit. 2021-01-11]. Dostupné z:

https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=5341.

⁴⁵ FRYČ, J. A. Koncert klasiků. *Zář*. 7. listopadu 1972, č. 89, nestránkováno.

⁴⁶ FRYČ, J. A. Oslavný koncert. *Zář*. 28. listopadu 1972, č. 95, nestránkováno.

⁴⁷ FRYČ, J. A. Výborný koncert. *Zář*. 19. prosince 1972, č. 101, nestránkováno.

⁴⁸ Koncert v Praze. *Zář*. 9. ledna 1973, č. 2, bez uvedení autora, nestránkováno.

⁴⁹ FRYČ, J. A. Koncertní sezóna v tempu. *Zář*. 23. ledna 1973, č. 6, nestránkováno.

⁵⁰ FRYČ, J. A. Soukupová–Kramperová–Pešek. *Zář*. 13. března 1973, č. 20, nestránkováno.

⁵¹ FRYČ, J. A. První květnový koncert. *Zář*. 11. května 1973, č. 37, nestránkováno.

⁵² Úspěch orchestru. *Zář*. 25. května 1973, č. 41, autor pod šifrou „mf“, nestránkováno.

⁵³ *Zář*. 1. června 1973, č. 43, bez uvedení názvu a autora, nestránkováno.

⁵⁴ *10 let Východočeského státního komorního orchestru Pardubice*, Pardubice, 1969–1979, Pardubice, 1979.

⁵⁵ FRYČ, J. A. Východočeši v koncertní síni. *Zář*. 3. července 1973, č. 52, nestránkováno.

⁵⁶ *VČSKO* v zahraničí. *Zář*. 13. července 1973, č. 55, autor pod šifrou „mf“, nestránkováno.

⁵⁷ FRYČ, J. A. Koncert ve znamení novinky. *Zář*. 18. září 1973, č. 74, nestránkováno.

⁵⁸ *Zář*. 28. září 1973, č. 77, bez uvedení názvu a autora, nestránkováno.

filharmonie Košice (v té době nejmladší symfonické těleso v Československu), která vystoupila spolu s *VČSKO* na koncertě v Pardubicích 31. října.⁵⁹ Košickou filharmonii řídil Bystrík Režucha a spolu s nimi vystoupila anglická flétnistka Evelyn Francková.⁶⁰ Dalším hostem vystupujícím s pardubickým orchestrem byla 14. listopadu klavíristka Margita Fedorova a hostující dirigent Radomil Eliška.⁶¹ V prosinci 1973 pozvalo vydavatelství Českého hudebního fondu Panton *VČSKO* k natočení gramofonové desky. Pod vedením Libora Peška byla nahrána *Haffnerova symfonie* Wolfganga Amadea Mozarta a *Symfionietta pro smyčcový orchestr a tympány* od Dmitrije Šostakoviče.⁶² Závěr roku patřil tradičním vánočním koncertům. Celá první polovina páté hudební sezóny byla i přípravou na rok 1974, který byl vyhlášen *Rokem české hudby*. Orchester se na tuto významnou událost pilně připravoval. Čekala ho řada velkých vystoupení.⁶³ Prvním koncertem vztahujícím se k oslavám *Roku české hudby* bylo 8. ledna 1974 vystoupení *VČSKO* v Pardubicích, který byl pod taktovkou Vladimíra Válka zahájen *Suitou pro smyčcový orchestr* Leoše Janáčka.⁶⁴ Další koncert vztahující se k této významné události byl uskutečněn 16. ledna pod dirigentským dohledem Stanislava Macury.⁶⁵ Na vystoupení v únoru si *VČSKO* přizval hosty – Patricii Maddenu a zasloužilého umělce Ivo Židka. Kromě těchto dvou sólistů spoluúčinkoval i *VUS Pardubice*. Uvedeny byly skladby Bedřicha Smetany, Josefa Suka, Antonína Dvořáka a Jana Klusáka.⁶⁶ Koncem března 1974 byl *VČSKO* na zahraničním zájezdu v Polsku ve Walbrzychu a Legnici. Zde vystoupil s orchestrem jako sólista na hoboj teprve patnáctiletý Luboš Wichterle.⁶⁷ V květnu hostoval na abonentním koncertě opět Josef Vlach. Z toho je vidno, že byl u vedení i hudebníků *VČSKO* oblíben, a proto byl často zván ke spolupráci s orchestrem.⁶⁸ V květnu vystoupil orchestr za dirigentského řízení Libora Peška na mezinárodním hudebním festivalu *Pražské jaro*, kde doprovázel soutěžící sólisty dechových nástrojů a byl doprovodným tělesem při laureátském koncertě.⁶⁹ V červnu přijela na pozvání vedení orchestru do Pardubic družební *Państwowa filharmonia Wrocław*, která vystoupila

⁵⁹ *Zář.* 30. října 1973, č. 86, bez uvedení názvu a autora, nestránkováno.

⁶⁰ FRYČ, J. A. Úspěch košické filharmonie. *Zář.* 6. listopadu 1973, č. 88, nestránkováno.

⁶¹ FRYČ, J. A. Poprvé v Pardubicích. *Zář.* 20. listopadu 1973, č. 92, nestránkováno.

⁶² Pro Panton. *Zář.* 7. prosince 1973, č. 97, bez uvedení autora, nestránkováno.

⁶³ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 38.

⁶⁴ FRYČ, J. A. První koncert roku. *Zář.* 11. ledna 1974, č. 3, nestránkováno.

⁶⁵ FRYČ, J. A. B. Krajný a S. Macura. *Zář.* 22. ledna 1974, č. 6, nestránkováno.

⁶⁶ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 38.

⁶⁷ Úspěch orchestru. *Zář.* 5. dubna 1974, č. 27, autor pod šifrou „Ma“, nestránkováno.

⁶⁸ *Zář.* 7. května 1974, č. 36, bez uvedení názvu a autora, nestránkováno.

⁶⁹ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 38.

5. června spolu s *VčSKO* v Pardubicích.⁷⁰ Koncertem uskutečněným 19. června uzavřel orchestr jarní sezónu.⁷¹ Poslední koncert této hudební sezóny věnovaný *Roku české hudby* se uskutečnil na domovské scéně v sále Závodního klubu Revolučního odborového hnutí Tesla v Pardubicích 25. června, byl věnován dílu Bedřicha Smetany a dirigoval Vladimír Válek.⁷² V rámci páté hudební sezóny bylo uskutečněno 47 koncertů ve Východočeském kraji, 11 koncertů mimo kraj a 8 zahraničních koncertů (Polsko a NDR).⁷³

1.2 Koncertní sezóny 1974–1979

Šestá sezóna (1974–1975) se nesla nadále v duchu oslav *Roku české hudby*. Hned v počátku se však přidaly i oslavy pátého výročí založení *VčSKO* a v druhé polovině sezóny oslavy 30. výročí osvobození Československa Rudou armádou. První hostující hudební těleso, které v této sezóně vystoupilo spolu s *VčSKO* v září, byl *Slovenský komorní orchestr* s dirigentem Bohdanem Warchalem a sólistou na violoncello Jurajem Alexanderem.⁷⁴ Počátkem října se pardubický orchestr představil pražskému publiku na *Mezinárodní tribuně mladých umělců* svým vystoupením s klavíristou Sándorem Falvalem a fagotistou Jiřím Seidlem pod taktovkou Josefa Vlacha.⁷⁵ 23. října se uskutečnil slavnostní koncert k pátému výročí založení souboru. Stejně jako na prvním koncertu tohoto hudebního tělesa, byla uvedena *Serenáda č. 4 (Divertimento) pro housle, violu, hoboj, klavír a smyčcový orchestr* Bohuslava Martinů. Dále zazněly nejúspěšnější skladby orchestru, a sice skladby Johanna Sebastiana Bacha, Wolfganga Amadea Mozarta a Sergeje Prokofjeva. Koncert řídil šéfdirigent Libor Pešek. Po koncertě se uskutečnila slavnostní recepce, na které byl kolektivu orchestru udělen radou MNV v Pardubicích Zlatý odznak I. stupně za úspěšné šíření české hudby doma i v zahraničí.⁷⁶ Tento podzim také kromě účasti na *Bratislavských hudebních slavnostech*⁷⁷ vystoupil *VčSKO* se čtyřmi koncerty v Holandsku, z nichž jeden se odehrál na světově významném pódiu

⁷⁰ *Zář.* 4. června 1974, č. 44, bez uvedení názvu a autora, nestránkováno.

⁷¹ FRYČ, J. A. Hudební jaro končí. *Zář.* 25. června 1974, č. 50, nestránkováno.

⁷² *Zář.* 25. června 1974, č. 50, bez uvedení názvu a autora, nestránkováno.

⁷³ *15 let Východočeského státního komorního orchestru. VčSKO* Pardubice ve spolupráci s KKS HK, 1984, s. 232.

⁷⁴ FRYČ, J. A. Pěkný začátek. *Zář.* 1. října 1974, č. 78, nestránkováno.

⁷⁵ FRYČ, J. A. Hudební předpremiéra. *Zář.* 18. října 1974, č. 83, nestránkováno.

⁷⁶ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 39.

⁷⁷ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 40.

Concertgebouw v Amsterdamu.⁷⁸ V lednu vysílala Československá televize v přímém přenosu vystoupení *VčSKO z Východočeského divadla v Pardubicích* s názvem *Naše vlast*. Koncert dirigoval Libor Pešek.⁷⁹ Při příležitosti 65. narozenin ředitele orchestru Josefa Shejbala se konal 12. března koncert pod taktovkou Josefa Vlacha, kde mimo jiné vystoupil jako host houslista Václav Hudeček.⁸⁰ *VčSKO* je stále více uznávaným hudebním tělesem v Československu. Začíná se stávat pravidlem, že koncertuje v Praze na významných soutěžích a přehlídkách. Ne jinak tomu bylo i 14. dubna, kdy vystoupil na *Mezinárodní přehlídce mladých umělců* v pražském *Domě umělců* pod taktovkou Libora Peška.⁸¹ Koncem dubna vystoupila s orchestrem sólistka ze SSSR Irina Saltykovová-Melniková. Uvedena byla díla Reinholda Gliery, Jana Hanuše a Bohuslava Martinů. Dirigoval Vladimír Válek.⁸² V květnu v rámci oslav 30. výročí osvobození vystoupil orchestr v Pardubicích s díly Dmitrije Šostakoviče, Antonína Dvořáka a Oldřicha Flosmana. Dirigoval hostující Mario Klemens.⁸³ 28. června koncertoval orchestr v NDR. Byl přizván do Eisenachu – rodiště Johanna Sebastiana Bacha – koncert byl živě přenášen rozhlasem.⁸⁴ V této koncertní sezóně bylo uskutečněno celkem 50 vystoupení v kraji, 14 mimo něj a 5 zahraničních koncertů.⁸⁵

V sedmé koncertní sezóně (1975–1976) přijímá vedení *VčSKO* na poloviční úvazek dva významné československé umělce – klavíristku Jindru Kramperovou (od 1. září) a houslistu Ivana Štrause (od 1. listopadu). Hned v září vyjíždí orchestr do Polska na známý festival *Wratislawia cantans*, kde vystupuje spolu s *Pražským filharmonickým sborem*.⁸⁶ Prvním velkým koncertem sezóny byl začátkem října koncert v Hradci Králové u příležitosti 750 let založení města Hradce Králové pod dirigentským vedením Josefa Vlacha a s klavírním sólistou Ivanem Moravcem.⁸⁷ Josef Vlach byl v Pardubicích jako hostující dirigent často. Po koncertě v Hradci Králové vystupuje s *VčSKO* v Pardubicích,

⁷⁸ Komorní filharmonie Pardubice – brožura koncertní sezony 2018/2019. [online]. [cit. 2021-01-11]. Dostupné z: https://issuu.com/kfpar/docs/koncertni_sezona_2018_2019_komorni.

⁷⁹ *10 let Východočeského státního komorního orchestru Pardubice*, Pardubice, s. 77. (rok vydání neuveden).

⁸⁰ FRYČ, J. A. V. Hudeček – dědic slávy J. Kociana a J. Kubelíka. *Zář*. 18. března 1975, č. 21, nestránkováno.

⁸¹ Předpremiéra. *Zář*. 11. dubna 1975, č. 28, autor pod šifrou „zm“, nestránkováno.

⁸² FRYČ, J. A. Úspěšný koncert. *Zář*. 29. dubna 1974, č. 33-34, nestránkováno.

⁸³ FRYČ, J. A. Úspěšný koncert. *Zář*. 16. května 1974, č. 38, nestránkováno.

⁸⁴ *10 let Východočeského státního komorního orchestru Pardubice*, Pardubice, s. 77. (rok vydání neuveden).

⁸⁵ *15 let Východočeského státního komorního orchestru. VčSKO Pardubice ve spolupráci s KKS HK*, 1984, s. 232.

⁸⁶ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 41, 42.

⁸⁷ Koncert v Hradci Králové. *Zář*. 10. října 1975, č. 80, autor pod šifrou „jp“, nestránkováno.

kde publiku představuje své dvě dcery – Janu a Danu jako nadějně houslistky.⁸⁸ Začátkem listopadu vystupuje s orchestrem v Pardubicích další hostující dirigent, v této sezóně první zahraniční, Kubánek Roberto Sanches Ferrer.⁸⁹ 17. prosince je to mladý polský dirigent Marek Pijarowski a řecká klavíristka Licia Kalafati.⁹⁰ S *VČSKO* nevystupují pouze hostující dirigenti, ale i šéfdirigent Libor Pešek, což dokazuje zpráva v *Záři* z 18. února 1976, kdy Libor Pešek diriguje koncert k oslavám Vítězného února.⁹¹ V březnu vystupuje s *VČSKO Slovenský filharmonický sbor* z Bratislavy,⁹² na dalších koncertech to jsou houslista Václav Hudeček, klavírista Stanislav Bogunia,⁹³ filipínský dirigent Redentor Romero a maďarská pianistka Erika Lux.⁹⁴ V květnu koncertoval orchestr na *Pražském jaru* s programem k 220. výročí narození Wolfganga Amadea Mozarta a poprvé v Ostravě na festivalu *Janáčkův máj*.⁹⁵ Na domácí půdě se v květnu představil posluchačům dvěma koncerty. Na prvním společně se sovětským skladatelem Sergejem Rjazovem, pianistou Josefem Páleníčkem a dirigentem Václavem Smetáčkem.⁹⁶ Druhý byl rozdělen do tří částí. V první části se představil operní pěvec Národního divadla v Praze Jindřich Jindrák s *Labutí písní* Jiřího Pauera na slova Antona Pavloviče Čechova. Ve druhé části vystoupil violoncellista Marek Jerie s *Rokokovými variacemi* Petra Iljiče Čajkovského, poslední část vyplnila hudba Richarda Strausse.⁹⁷ V červnu hostoval orchestr v Košicích na *Košické hudobné jari* a na festivalu *Carl-Maria von Weber Tage* v Drážďanech. Koncem června uzavřel sezónu spolu s houslistou Václavem Hudečkem v rámci *Concertina Praga* v Jindřichově Hradci.⁹⁸

Spolu se začínající osmou sezónou orchestru (1976–1977) nastávají i diskuse o novém koncertním prostoru pro *VČSKO*. Byla navržena přestavba Husova sboru, která se ale nakonec nekonala. Orchester i nadále vystupuje v Závodním klubu Tesla Hronovická ul.⁹⁹ Prvním významným koncertem této sezóny bylo v září vystoupení na *Mladé Smetanově Litomyšli* pod taktovkou šéfdirigenta opery *Státního divadla Zdeňka Nejedlého*

⁸⁸ FRYČ, J. A. Vlachovci. *Zář.* 14. října 1975, č. 81, nestránkováno.

⁸⁹ S kubánským dirigentem. *Zář.* 7. listopadu 1975, č. 88, autor pod šifrou „zm“, nestránkováno.

⁹⁰ Kulturní pozvánka. *Zář.* 12. prosince 1975, č. 98, autor pod šifrou „nam“, nestránkováno.

⁹¹ Kulturní pozvánka. *Zář.* 17. února 1976, č. 13, autor pod šifrou „nam“, nestránkováno.

⁹² FRYČ, J. A. Úspěch koncertu. *Zář.* 16. března 1976, č. 21, nestránkováno.

⁹³ FRYČ, J. A. V. Hudeček + St. Bogunia. *Zář.* 19. března 1976, č. 22, nestránkováno.

⁹⁴ FRYČ, J. A. Hrající dirigent. *Zář.* 6. dubna 1976, č. 27, nestránkováno.

⁹⁵ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 41.

⁹⁶ FRYČ, J. A. Spokojení posluchači. *Zář.* 21. května 1976, č. 40, nestránkováno.

⁹⁷ FRYČ, J. A. Operní scéna ve *VČSKO*. *Zář.* 1. června 1976, č. 43, nestránkováno.

⁹⁸ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 41.

⁹⁹ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 41-42.

z Ústí nad Labem Petra Vronského.¹⁰⁰ Začátkem října vystoupil s orchestrem italský dirigent Renzo Bonizzato¹⁰¹, koncem toho samého měsíce bulharský klavírista Nikolaj Evrov,¹⁰² a v listopadu klavíristka Jelena Gilesová z moskevské *Státní konzervatoře*. Tento koncert dirigoval po delší odmlce opět šéfdirigent orchestru Libor Pešek.¹⁰³ Na konci roku 1976 odešel z vedení *VČSKO* dramaturg Jiří Pilka. Na jeho místo nastoupil Václav Dvořák, který působil v orchestru od roku 1972 jako třetí hornista a hráč na klávesové nástroje. Od ledna 1977 se začínají v orchestru projevovat příznaky krize. Dirigent i hráči mají povinnosti i vůči dalším hudebním tělesům, a to s sebou nese problémy v obsazování koncertů, a i ve spolupráci mezi hráči samotnými.¹⁰⁴ Přesto jeho činnost neustává. Na koncertech vystupují hostující dirigenti – Ladislav Slovák, šéfdirigent *Slovenské filharmonie*,¹⁰⁵ Vladimír Válek,¹⁰⁶ Josef Vlach.¹⁰⁷ Z dalších osobností můžeme jmenovat komorního zpěváka Wolfganga Helmicha,¹⁰⁸ klavíristu Miroslava Langeru,¹⁰⁹ pěvkyni Svatavu Šubrtovou-Rochlovou,¹¹⁰ či polskou houslistku Kaju Danczowskou.¹¹¹ V dubnu byl orchestr na zájezdu v Itálii s dirigentem Josefem Vlachem a dvakrát vystoupil na pódiu milánské *Piccola Scala*.¹¹² Za tuto koncertní sezónu bylo odehráno celkem 80 koncertů, z nichž 8 bylo zahraničních.¹¹³

S koncem osmé koncertní sezóny ukončil svoji činnost ve *VČSKO* i jeho šéfdirigent Libor Pešek. V září 1977 přichází na jeho místo Libor Hlaváček. Jako šéfdirigent *VČSKO* se poprvé představil na koncertě *Mezinárodní tribuny mladých* umělců v pražském *Domě umělců* 10. října 1977. V září 1977 ukončil po roce a půl svoji funkci dramaturga a vedoucího provozu Václav Dvořák. V orchestru zůstal ještě celý další rok na svém původním místě hráče na lesní roh a klávesové nástroje. Vyvstal problém s obsazením těchto dvou míst, které Václav Dvořák zastával. Přestože má orchestr nového šéfdirigenta a chybí mu dramaturg a vedoucí provozu, uskutečňuje v listopadu třítýdenní turné

¹⁰⁰ *VČSKO* v Litomyšli. *Zář.* 28. září 1976, č. 77, bez uvedení autora, nestránkováno.

¹⁰¹ FRYČ, J. A. Dirigent z Itálie. *Zář.* 5. října 1976, č. 79, nestránkováno.

¹⁰² FRYČ, J. A. Bulharský umělec. *Zář.* 5. listopadu 1976, č. 88, nestránkováno.

¹⁰³ FRYČ, J. A. Sólistka z Moskvy. *Zář.* 19. listopadu 1976, č. 92, nestránkováno.

¹⁰⁴ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 42.

¹⁰⁵ FRYČ, J. A. První letošní koncert. *Zář.* 25. ledna 1977, č. 6, nestránkováno.

¹⁰⁶ FRYČ, J. A. Bachovský pěvec. *Zář.* 18. února 1977, č. 13, nestránkováno.

¹⁰⁷ Opět zazněl Beethoven. *Zář.* 29. března 1977, č. 24, autor pod šifrou „vš“, nestránkováno.

¹⁰⁸ FRYČ, J. A. Bachovský pěvec. *Zář.* 18. února 1977, č. 13, nestránkováno.

¹⁰⁹ FRYČ, J. A. Zdařilý koncert. *Zář.* 22. února 1977, č. 14, nestránkováno.

¹¹⁰ Opět zazněl Beethoven. *Zář.* 29. března 1977, č. 24, autor pod šifrou „vš“, nestránkováno.

¹¹¹ FRYČ, J. A. Vystoupení polské umělkyně. *Zář.* 24. června 1977, č. 49, nestránkováno.

¹¹² VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 42.

¹¹³ *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. *VČSKO* Pardubice ve spolupráci s KKS HK, 1984, s. 232.

po Švýcarsku, NSR a Itálii a o měsíc později odjíždí absolvovat 11 koncertů do Španělska.¹¹⁴ S příchodem nového roku se situace nelepší. Naopak. 31. ledna 1978 odchází do důchodu ředitel Josef Shejbal. V orchestru je další neobsazené důležité místo. V únoru zastupuje ředitele šéfdirigent Libor Hlaváček. Situace se lepší od března, kdy nastupuje na místo ředitele mladý muzikolog Václav Drábek a na místo vedoucího programového odboru a dramaturga Bohuslav Vitek. Personální změny uvnitř *VČSKO* nenarušily vlastní koncertování. V této sezóně se uskutečnilo celkem 94 koncertů – nejvíce v dosavadní historii. S orchestrem vystupují dirigenti Libor Hlaváček, Libor Pešek, Josef Vlach a Vladimír Válek. Na *Pražském jaru 1978* to je mladý dirigent Petr Altrichter¹¹⁵ a Tomáš Koutník.¹¹⁶ Z dalších větších vystoupení to byl koncert na *Bratislavských hudebních slavnostech* a na festivalu *Žilinské komorní dny*.¹¹⁷

Desátá jubilejní sezóna (1978–1979) nepřinesla očekávané oslavy kulatého výročí. *VČSKO* vydal při této příležitosti pouze almanach *10 let VČSKO*, ve kterém byla shrnuta dosavadní práce orchestru a lidí, kteří byli s orchestrem nějak pracovně spojeni. Začátkem října přijel do Pardubic na pozvání vedení *VČSKO* družební polský symfonický orchestr *Filharmonie Valbřich* se svým šéfdirigentem Jozefem Wilkomirskim a klavíristkou Halinou Czernou-Stefanskou.¹¹⁸ Na přelomu října a listopadu vyjel *VČSKO* na třítydenní turné do Holandska a Švýcarska. V Holandsku bylo provedeno celkem 17 koncertů pod taktovkou Libora Peška a ve Švýcarsku 2 koncerty, které dirigoval Libor Hlaváček.¹¹⁹ Kromě *Filharmonie Valbřich*, hostoval v Pardubicích i další družební orchestr, a to v listopadu 1978 *Štátný komorný orchester Žilina* se svým šéfdirigentem Eduardem Fišerem. Na tomto koncertě vystoupil jako sólista pražský violoncellista Jaroslav

¹¹⁴ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 43.

¹¹⁵ Asistent dirigenta *Státní filharmonie Brno*, asistent šéfdirigenta *České filharmonie* Václava Neumanna, dirigent *Symfonického orchestru ve Zlíně*, dirigent *Státní filharmonie Brno*, šéfdirigent *Symfonického orchestru FOK*. Často hostuje jako dirigent ve významných domácích i zahraničních orchestrech.

ZAPLETAL, P. Altrichter, Petr. *Český hudební slovník osob a institucí*. [online]. [cit. 2021-01-21]. Dostupné z:

https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=1000717.

¹¹⁶ Dirigent *Symfonického orchestru Československého rozhlasu v Bratislavě*, dirigent *Sukova komorního orchestru*, šéfdirigent *Janáčkovy filharmonie Ostrava*, dirigent *Symfonického orchestru Československého rozhlasu Praha*, šéfdirigent a ředitel *Severočeské filharmonie Teplice*, šéfdirigent *Filharmonie Bohuslava Martinů Zlín*.

SOBOTKA, M. Koutník, Tomáš. *Český hudební slovník osob a institucí*. [online]. [cit. 2021-01-22]. Dostupné z:

https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=1002788.

¹¹⁷ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 44-47.

¹¹⁸ Zítřejší koncert. *Zář*. 3. října 1978, č. 76, autor pod šifrou „bv“, nestránkováno.

¹¹⁹ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 48.

Chovanec.¹²⁰ Na jaře 1979 vystupuje *VčSKO* na 1. ročníku *Pardubického hudebního jara*,¹²¹ v dubnu nahrává s dirigentem Liborem Peškem LP desku z děl Antonia Vivaldiho,¹²² v květnu odjíždí do Polska, kde vystupuje v rámci *Dnů východočeské kultury v Polsku*.¹²³ Koncem června odletěl orchestr na devítidenní turné po Rumunsku. Zde byly provedeny celkem 4 koncerty, na kterých vystoupila jako sólistka Miluše Beníšková a dirigoval Vladimír Válek.¹²⁴ Z významných akcí, kterých se *VčSKO* ještě v červenci zúčastnil, lze zmínit vystoupení na *Pražském kulturním létě* ve Dvořákově síni Domu umělců v Praze.¹²⁵ Celkem bylo v této koncertní sezóně uskutečněno 82 koncertů, z toho 25 v zahraničí.¹²⁶

1.3 Koncertní sezóny 1979–1984

Kromě abonentních koncertů, které byly hlavní náplní, absolvoval hned 16. září *VčSKO* koncert v pražském *Domě umělců* ke Dni Rudého práva.¹²⁷ Abonentními koncerty konanými v polovině října v Pardubicích a v Hradci Králové bylo vzpomenu 10. výročí vzniku orchestru. Byl uveden stejný program jako při zahajovacím koncertu v roce 1969, se stejnými sólisty i dirigentem. 20. října se *VčSKO* představil slovenskému publiku v rámci mezinárodních *Bachových dnů* na *Bratislavských hudebních slavnostech*.¹²⁸ Počátkem listopadu následovalo vystoupení na abonentních koncertech *Symfonického orchestru hlavního města Prahy FOK* v Domě umělců v Praze pod taktovkou Milana Munclingera.¹²⁹ V prosinci byl *VčSKO* na devítidenním zájezdu v Jugoslávii. Z vyprávění náměstka ředitele Miloslava Mikuleckého se z dobového tisku dozvídáme, že se jednalo o úspěšné umělecké turné do Záhřebu, Ljubljany, Mariboru a Radenci pod vedením Libora Hlaváčka.¹³⁰ Mezi nejúspěšnější patří pětítýdenní zájezd na přelomu února a března 1980 do Itálie. Zde bylo uskutečněno celkem 11 koncertních přestavení Mozartovy opery *Il re pastore*. Všechna představení dirigoval Angličan Richard Amner. Poslední

¹²⁰ Zítřejší koncert. *Zář.* 7. listopadu 1978, č. 88, autor pod šifrou „bví“, nestránkováno.

¹²¹ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 48.

¹²² Nová nahrávka. *Zář.* 24. dubna 1979, č. 32, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹²³ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 48.

¹²⁴ VELEHRADSKÁ, M. Úspěšné turné. *Zář.* 13. července 1979, č. 55, nestránkováno.

¹²⁵ Úspěšné vystoupení. *Zář.* 17. července 1979, č. 56, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹²⁶ *15 let Východočeského státního komorního orchestru. VčSKO* Pardubice ve spolupráci s KKS HK, 1984, s. 232.

¹²⁷ *VčSKO* v Praze. *Zář.* 14. září 1979, č. 73, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹²⁸ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 49.

¹²⁹ *VčSKO* v Praze. *Zář.* 2. listopadu 1979, č. 87, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹³⁰ VELEHRADSKÁ, M. Úspěšné turné *VčSKO* v Jugoslávii. *Zář.* 4. ledna 1980, č. 1, nestránkováno.

představení vysílala přímým přenosem i italská televize.¹³¹ 28. března vystupuje *VČSKO* na domácí půdě pod taktovkou Josefa Vlacha na zahajovacím koncertu *Pardubického hudebního jara*.¹³² V dubnu následovalo další zahraniční turné, mezi 9. a 25. dubnem orchestr uskutečnil 8 koncertů v Holandsku a 1 ve Švýcarsku pod taktovkou Libora Peška. Jako sólisté vystoupili klavíristé Frédéric Meinders a Karin Lechnerová.¹³³ V květnu vystoupil orchestr na významné domácí kulturní akci – na *Pražském jaru*.¹³⁴ V této koncertní sezóně uskutečnil orchestr přes 74 koncertů a z toho více než 20 v zahraničí. Průměr kolem 50 koncertů v kraji se stále drží, klesl počet koncertů mimo kraj, ale vyvážila to naopak jejich významnost (*Pražské jaro, Bratislavské hudební slavnosti*).¹³⁵

Dvanáctá koncertní sezóna (1980–1981) nepřinesla pro orchestr žádné významné změny. Nadále se koncertovalo doma i v zahraničí. Z významnějších domácích akcí první poloviny sezóny to bylo počátkem září hostování na *Dvořákově karlovarském podzimu*,¹³⁶ vystoupení sovětského klavíristy Svjatoslava Richtera¹³⁷ na koncertě *VČSKO* a dalšího sovětského hosta, dirigenta Arnolda Kace.¹³⁸ V lednu 1981 vystupuje orchestr u příležitosti 225. výročí narození Wolfganga Amadea Mozarta v přímém přenosem Československé televize v pořadu *Hudba z respira* za dirigentského řízení Libora Peška.¹³⁹ 25. března zahajuje slavnostním koncertem 3. ročník *Pardubického hudebního jara* za spoluúčinkování maďarského cembalisty Jánose Sebestyéna.¹⁴⁰ V dubnu vystupují spolu s *VČSKO* další dva hosté ze zahraničí, švýcarský dirigent Thüning Bräm¹⁴¹ a sovětský klavírista Lazar Berman.¹⁴² 1. května odjíždí *VČSKO* na týdenní turné do Rakouska, kde vystupuje za spoluúčinkování umělců z Rakouska, NSR a Rumunska ve Vídni, Zell am See a Hornu ve světové premiéře oratoria Gerharda Schedela *Velký inkvizitor*. V každém z uvedených měst se uskutečnil 1 koncert a všechny 3 koncerty vysílal rakouský

¹³¹ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 49.

¹³² Pardubické hudební jaro. V pátek slavnostní zahájení. *Zář.* 24. března 1980, č. 24, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹³³ *VČSKO* opět do zahraničí. *Zář.* 4. dubna 1980, č. 27, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹³⁴ *VČSKO* na Pražské jaro. *Zář.* 23. května 1980, č. 38, autor pro šifrou „da“, nestránkováno.

¹³⁵ *15 let Východočeského státního komorního orchestru. VČSKO* Pardubice ve spolupráci s KKS HK, 1984, s. 232.

¹³⁶ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 50.

¹³⁷ Richter v Pardubicích. *Zář.* 10. října 1980, č. 81, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹³⁸ Sovětský dirigent v Pardubicích. *Zář.* 2. prosince 1980, č. 96, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹³⁹ *VČSKO* v televizi. *Zář.* 23. ledna 1981, č. 6, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁴⁰ Pardubického hudební jaro zahájeno. *Zář.* 27. března 1981, č. 24, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁴¹ Abonentní koncert. *Zář.* 10. dubna 1981, č. 28, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁴² Vzácný host. *Zář.* 28. dubna 1981, č. 33, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

rozhlas.¹⁴³ V květnu se orchestr účastnil v rámci *Pražského jara* dvou vystoupení v *Rudolfinu* v Praze. První dirigoval Miloš Konvalinka, druhé Libor Hlaváček.¹⁴⁴ Počet zahraničních koncertů oproti předcházejícím rokům poklesl.

Na úvod třinácté koncertní sezóny (1981–1982) vystoupil orchestr na *Mladé Smetanově Litomyšli*. Následovaly abonentní koncerty v Pardubicích i Hradci Králové. Na přelomu října a listopadu odjel *VčSKO* na umělecké turné do Rakouska, Švýcarska a NSR, kde spolu s ním vystupovala švýcarská klavíristka Christa Romer. V rámci turné však došlo k vážnému onemocnění šéfdirigenta Libora Hlaváčka a jeho pětidenní hospitalizaci v nemocnici. Orchestr musel dokončit celé turné bez svého dirigenta.¹⁴⁵ I přes onemocnění dirigenta byl uskutečněn každoroční vánoční koncert za spolupráce *PDS* a *VUS Pardubice* se sólisty *VčSKO* Alešem Bártou, Janou Hamplovou, Svatavou Šubrtovou, Petrem Hlavatým a Alfrédem Hamplem.¹⁴⁶ V lednu 1982 provedl *VčSKO* za řízení Tomáše Koutníka 18 koncertů na svém zájezdu do Španělska. Jako sólistka na těchto koncertech vystupovala členka *VčSKO* klavíristka Jindra Kramperová.¹⁴⁷ V březnu orchestr svým vystoupením zahájil *Pardubické hudební jaro*¹⁴⁸ a z dalších zajímavých vystoupení lze připomenout dvě vystoupení v květnu, a sice účast na *Festivalu Antonína Dvořáka* v Příbrami a na *Žilinském festivalu komorních orchestrů*.¹⁴⁹ Začátkem prázdnin se zúčastnil natáčení pro Československou televizi pod dirigentským vedením uzdraveného šéfdirigenta Libora Hlaváčka *Hudba starých mistrů* na zámku v Litomyšli, Novém Městě nad Metují a Červené Lhotě¹⁵⁰ a s dirigentem Josefem Vlachem vystoupil v rámci *Pražského kulturního léta* ve Valdštejnské zahradě.¹⁵¹ Celkem bylo za tuto koncertní sezónu odehráno 84 koncertů, z toho 23 v zahraničí.¹⁵²

S příchodem 14. koncertní sezóny (1982–1983) je druhým dirigentem jmenován Petr Altrichter.¹⁵³ V říjnu vystupuje *VčSKO* spolu s dirigentem Máriem Klemensem v Praze v *Rudolfinu* na *Přehlídce československého koncertního umění*, jejímž pořadatelem je Svaz

¹⁴³ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 50-51.

¹⁴⁴ *VčSKO* v Praze. *Zář.* 26. května 1981, č. 41, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁴⁵ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 51.

¹⁴⁶ Vánoční koncert. *Zář.* 11. prosince 1981, č. 98, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁴⁷ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 67.

¹⁴⁸ *Pardubické hudební jaro* počtvrté. *Zář.* 9. února 1982, č. 10, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁴⁹ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 51.

¹⁵⁰ *Hudba na zámku*. *Zář.* 2. července 1982, č. 52, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁵¹ *VčSKO* v Praze. *Zář.* 2. července 1982, č. 52, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁵² *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. *VčSKO* Pardubice ve spolupráci s KKS HK, 1984, s. 232.

¹⁵³ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 52.

českých skladatelů a koncertních umělců.¹⁵⁴ Další činnost orchestru probíhala v podobě abonentních koncertů a koncertů pro děti a mládež. V prosinci vystupuje VČSKO spolu s VUS Pardubice a PDS na tradičním vánočním koncertě v Pardubicích.¹⁵⁵ Po tomto koncertě je uskutečněn ještě další vánoční koncert, a sice v Paláci kultury v Praze pod vedením Libora Peška, kde spolu s orchestrem spolupůsobí VUS Pardubice a VUS Praha.¹⁵⁶ V březnu 1983 natáčí spolu s VUS Pardubice pod vedením Libora Hlaváčka v Československé televizi pořad *Vánoční pastorely*, který vysílala ze záznamu o vánočních svátcích 1983.¹⁵⁷ V rámci *Pražského jara* vystupuje VČSKO na dvou koncertech. První se koná za řízení dirigenta Libora Hlaváčka v Ústí nad Orlicí a druhý v režii kubánského dirigenta Duchesna Cusóna ve *Dvořákově síni Rudolfinu* v Praze za účasti rakouského fagotisty Milana Turkoviče.¹⁵⁸ V květnu je také nahrávána v *Pantomu* deska z děl Jana Václava Hugo Voříška a Bohuslava Martinů.¹⁵⁹ V červnu vystupují na společném koncertu VČSKO nejlepší absolventi *Konzervatoře Pardubice*.¹⁶⁰ Každoročně účinkuje v pražské *Valdštejnské zahradě* v rámci *Pražského kulturního léta* začátkem července.¹⁶¹

V patnácté koncertní sezóně (1983–1984) nastává změna v abonentních koncertech. Orchester chce posluchačům prezentovat převážně českou hudbu. Proto je každý koncert naplánován jako tematický, např. *Mozart v Praze*, *Máj české hudby*, *Staří čeští mistři* apod. V říjnu vystupuje VČSKO na závěrečném koncertu festivalu *Trutnovský podzim* pod dirigentským vedením Libora Hlaváčka.¹⁶² V prosinci to pak je tradiční vánoční koncert za řízení stejného dirigenta se spolupůsobícím VUS Pardubice a PDS.¹⁶³ V prosinci byl také uskutečněn prozatím nejdelší, dvanáctidenní zájezd do NSR. Na program bylo 7 koncertů v sedmi městech. Orchester vystoupil za řízení Petra Altrichtera.

Na 4 koncertech se posluchačům představila spolu s VČSKO i jugoslávská klavíristka Bianca Bodagliová.¹⁶⁴ V druhé polovině 15. koncertní sezóny vystupuje VČSKO v rámci *Pardubického hudebního jara* s dvěma koncerty *Přátelství umělců* pod taktovkou Petra

¹⁵⁴ VČSKO v Rudolfinu. *Zář.* 8. října 1982, č. 80, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁵⁵ Vánoční koncert. *Zář.* 7. prosince 1982, č. 97, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁵⁶ V Paláci kultury. *Zář.* 7. prosince 1982, č. 97, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁵⁷ Pardubičtí v televizi. *Zář.* 18. března 1983, č. 22, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁵⁸ Podesáté na Pražském jaru. *Zář.* 22. března 1983, č. 23, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁵⁹ VČSKO v Pantomu. *Zář.* 13. května 1983, č. 38, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁶⁰ Absolventi VČSKO. *Zář.* 24. června 1983, č. 50, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁶¹ VČSKO v Praze. *Zář.* 28. června 1983, č. 51, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁶² VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 54.

¹⁶³ Vánoční koncert. *Zář.* 16. prosince 1983, č. 100, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁶⁴ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 69.

Altrichtera s klavíristou Borisem Krajným.¹⁶⁵ Spolu se *Sukovým komorním orchestrem* vystupuje na *Večeru slavných českých serenád* 1. dubna v *Rudolfinu* v Praze za řízení Josefa Vlacha.¹⁶⁶ Poslední „velký“ koncert sezóny představuje zájezd do Belgie na *Flanderský festival*.¹⁶⁷

1.4 Koncertní sezóny 1984–1989

V 16. koncertní sezóně (1984–1985) nastává změna ve vedení orchestru. Z postu ředitele orchestru odchází Václav Drábek a na jeho místo nastupuje Bohuslav Vítek, po němž místo dramaturga obsazuje Luděk Šorm.¹⁶⁸ Z významnějších koncertů této sezóny můžeme jmenovat vystoupení 6. října v Kroměříži v rámci *Mezinárodního hudebního festivalu Brno* se spoluúčinkujícími brněnskými pěvci *BAS* za řízení Petra Altrichtera,¹⁶⁹ sedmidenní umělecký zájezd do NSR počátkem listopadu do měst Kléve, Mainsberg a Leonberg opět s dirigentem Petrem Altrichterem,¹⁷⁰ tradiční vánoční koncert s *VUS Pardubice*,¹⁷¹ v únoru 1985 koncert v *Paláci kultury* v Praze v rámci komorního cyklu k počtě Johanna Sebastiana Bacha a Georga Friedricha Händela pod taktovkou Libora Hlaváčka¹⁷² a březnový zahraniční zájezd s trasou Rakousko–NSR–Švýcarsko–NSR–Francie–Švýcarsko. Uskutečněno bylo 13 koncertů v celkem 13 městech, na nichž spolu s *VČSKO* vystoupili i trumpetistka Carole Dawn Reinhart, sopránistka Karin Løvaas, harfenistka E. Kauffungen (křestní jméno nedohledáno) a klavíristka Christa Romer.¹⁷³ Z dalších významnějších koncertů je to červnu účast na *Dvořákově festivalu* na zámku Sychrov a zahraniční zájezd v rámci Dnů východočeské kultury do družebního polského Walbřichu.¹⁷⁴

Koncertní sezóna 1985–1986 probíhá standardně. *VČSKO* vystupuje na pravidelných abonentních koncertech a koncertech pro děti a mládež. Účastní se také tradičních

¹⁶⁵ Koncert Přátelství umělců. *Zář.* 23. března 1984, č. 24, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁶⁶ *VČSKO* v *Rudolfinu*. *Zář.* 30. března 1984, č. 26, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁶⁷ VÍTEK, B. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis, s. 54.

¹⁶⁸ Komorní filharmonie Pardubice – brožura koncertní sezony 2018/2019. [online]. [cit. 2021-01-22]. Dostupné z: https://issuu.com/kfpar/docs/koncertni_sezona_2018_2019_komorni_

¹⁶⁹ *VČSKO* na festival. *Zář.* 5. října 1984, č. 80, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁷⁰ Na umělecký zájezd do NSR. *Zář.* 4. prosince 1984, č. 97, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁷¹ Vánoční koncert měl úspěch. *Zář.* 8. ledna 1985, č. 6, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁷² V *Paláci kultury*. *Zář.* 19. února 1985, č. 27, bez uvedení autora, nestránkováno.

¹⁷³ VELEHRADSKÁ, M. *VČSKO* v zahraničí. Šíří slávu české hudby. *Zář.* 5. dubna 1985, č. 27, nestránkováno.

¹⁷⁴ *VČSKO* do Walbřichu. *Zář.* 7. června 1985, č. 44, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

koncertů, mezi které patří vánoční koncert (za spoluúčinkování *VUS Pardubice*)¹⁷⁵ a *Pardubické hudební jaro*.¹⁷⁶ Jediný zahraniční zájezd, který se v této sezóně uskutečnil, byl týdenní zájezd do NSR a Švýcarska. Uskutečněny byly 4 koncerty – v Mnichově, Fuldě, Rotenbergu a Usteru.¹⁷⁷

S osmnáctou koncertní sezónou (1986–1987) končí ve funkci šéfdirigenta Libor Hlaváček a na jeho místo je jmenován Petr Altrichter. Druhým dirigentem orchestru se stává Bohumil Kulínský.¹⁷⁸ Prvním zahraničním hudebníkem, který v této sezóně vystupuje s orchestrem, je dirigent Thüringen Bräm, a to v rámci dvou abonentních koncertů v říjnu 1986.¹⁷⁹ Spolu s *VUS Pardubice* vystupuje *VčSKO* na tradičním vánočním koncertu se sólisty René Nachtigalovou, Kateřinou Kachlíkovou, Zdeňkem Šmukařem a Milanem Stříteským za řízení Petra Altrichtera.¹⁸⁰ V dubnu spoluúčinkuje s *VčSKO* japonská houslistka Shizuka Ishikawa (častý host orchestru)¹⁸¹ a je uskutečněn zahraniční zájezd do NSR, kde orchestr absolvuje celkem 9 koncertů a spolu s ním vystupují i sólisté Jan Adamus (hoboj), Herrman Baumann (lesní roh), Bernard Soustrot (trumpeta), Caroline Sageman (klavír). Jeden z koncertů je uskutečněn i v mnichovském Gasteigu.¹⁸²

Začátkem devatenácté koncertní sezóny (1987–1988) vystupuje spolu s *VčSKO* a její sólistkou klavíristkou Jindrou Kramperovou host ze Slovenska – *Státní komorní orchestr Žilina* s dirigentem Janem Valtou.¹⁸³ O měsíc později se můžeme dočíst v dobovém tisku *Zář* v rozhovoru Milady Velehradské s ředitelem orchestru Bohuslavem Vítkem o zahraničním turné v Belgii, Rakousku, Švýcarsku a NSR. Uskutečněno bylo celkem 16 koncertů. Spolu s hudebníky *VčSKO* vystoupil americký kytarista Angel Romer, italská flétnistka Cecilia Francesconi a rakouský tenorista Herring Pecorado. Celé turné bylo

¹⁷⁵ Vánoční koncerty. *Zář*. 13. prosince 1985, č. 97, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁷⁶ Pardubické hudební svátky začaly. *Zář*. 25. března 1985, č. 24, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁷⁷ VELEHRADSKÁ, M. Hráli v novém sále mnichovské filharmonie. *Zář*. 29. prosince 1985, č. 102-103, nestránkováno.

¹⁷⁸ Komorní filharmonie Pardubice – brožura koncertní sezony 2018/2019. [online]. [cit. 2021-01-21]. Dostupné z: https://issuu.com/kfpar/docs/koncertni_sezona_2018_2019_komorni_.

¹⁷⁹ Třetí abonentní. *Zář*. 24. října 1986, č. 84, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁸⁰ Koncert. *Zář*. 9. prosince 1986, č. 97, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁸¹ 11. abonentní. *Zář*. 10. dubna 1987, č. 28, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁸² VELEHRADSKÁ, M. S dirigentem P. Altrichterem. Úspěšné turné. *Zář*. 10. dubna 1987, č. 28, nestránkováno.

¹⁸³ Druhý abonentní. *Zář*. 16. října 1987, č. 82, bez uvedení autora, nestránkováno.

dle mínění Bohuslava Vítka úspěšné.¹⁸⁴ Ještě v listopadu téhož roku spoluúčinkuje na abonentním koncertu spolu s pardubickým orchestrem sovětský dirigent Juozas Domarkos.¹⁸⁵ V dubnu 1988 vystupuje spolu s *VčSKO* nadaná holandská houslistka a violistka Isabelle van Keulen.¹⁸⁶ Důležitým mezníkem pro orchestr je jeho přejmenování, které bylo schváleno 2. května a orchestr oficiálně od 1. září 1988 začal vystupovat pod názvem *Komorní filharmonie Pardubice* (dále jen *KFP*).¹⁸⁷ Tento název zůstal zachován a filharmonici a pod tímto názvem vystupují dodnes.

Se zahájením dvacáté koncertní sezóny (1988–1989) vystupuje *KFP* pod novým názvem poprvé na koncertě v Pardubicích 14. září pod dirigentským vedením Petra Altrichtera.¹⁸⁸ Začátkem října se účastní *Mladé Smetanovy Litomyšle*, kde vystupuje spolu s *VUS Pardubice*.¹⁸⁹ O měsíc později odjíždějí pardubičtí filharmonici na turné po NSR spolu s maďarským dirigentem Istvánem Dénesem.¹⁹⁰ V lednu 1989 vystupuje spolu s *KFP* švýcarský dirigent Thuring Bräm na dvou abonentních koncertech.¹⁹¹ Na přelomu května a června uskutečňují filharmonici 11 koncertů na dvacetidenním turné po Španělsku s dirigentem Bohumilem Kulínským.¹⁹²

1.5 Dvacet let působení Komorní filharmonie Pardubice

K významným událostem, na kterých se *Komorní filharmonie Pardubice* spolupodílí přípravou i účinkováním je od roku 1979 *Pardubické hudební jaro*. Tento festival – dá se říci, že po *Pražském jaru* druhá největší hudební událost té doby – byl uspořádán na pověření Rady Městského národního výboru Městským kulturním a informačním střediskem za spolupráce *Kruhu přátel hudby*. Od svého prvního ročníku, který se konal ve dnech 30. března až 13. dubna 1978, se koná v Pardubicích každoročně po dobu čtrnácti dnů. Na zahajovacím koncertu se na prvním ročníku představili sólisté opery *Národního*

¹⁸⁴ VELEHRADSKÁ, M. Reprezentace české hudby. O turné *VčSKO* v Pardubicích po západní Evropě. *Zář*. 10. listopadu 1987, č. 93, nestránkováno.

¹⁸⁵ *VčSKO* se sovětským hostem. *Zář*. 24. listopadu 1987, č. 93, bez uvedení autora, nestránkováno.

¹⁸⁶ V italském slohu. *Zář*. 6. dubna 1988, č. 27, bez uvedení autora, nestránkováno.

¹⁸⁷ Komorní filharmonie Pardubice – brožura koncertní sezony 2018/2019. [online]. [cit. 2021-01-21]. Dostupné z: https://issuu.com/kfpar/docs/koncertni_sezona_2018_2019_komorni_.

¹⁸⁸ První koncert. *Zář*. 13. září 1988, č. 73, bez uvedení autora, nestránkováno.

¹⁸⁹ Setkání pěvců. *Zář*. 27. září 1988, č. 77, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁹⁰ S Filharmonií do NSR. *Zář*. 4. listopadu 1988, č. 88, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

¹⁹¹ *Zář*. 13. ledna 1989, č. 4, bez uvedení názvu a autora, nestránkováno.

¹⁹² Komorní filharmonie do Španělska. *Zář*. 23. května 1989, č. 41, autor pod šifrou „da“, nestránkováno.

divadla Praha – Eduard Haken, Miroslav Švejda, Věra Soukupová a Marcela Machotková s písněmi a áriemi Bedřicha Smetany.¹⁹³ Kromě těchto umělců vystoupili mimo jiné Václav Zitek, Smetanovo kvarteto, žáci a vyučující konzervatoře Pardubice a *Východočeský státní komorní orchestr* Pardubice.¹⁹⁴ Dnes je pořádání *Pardubického hudebního jara* v „režii“ *Komorní filharmonie Pardubice*. Během všech ročníků, které byly uspořádány, zde vystoupila řada významných hudebníků i hudebních těles. Bez vydatné finanční pomoci sponzorů by tento festival hudby nemohl být uspořádán.

Během svého dvacetiletého působení uskutečnili pardubičtí filharmonikové zhruba 1500 koncertů, z toho nejvíce na domácí půdě v Pardubicích a poté v Hradci Králové. Zahraničních koncertů bylo 217. Nejčastěji vystupovali v NSR – 55 koncertů, poté v Holandsku, Španělsku, Itálii a Švýcarsku.¹⁹⁵ Za dvacet let své existence si filharmonie vybudovala širokou posluchačskou základnu. Zprvu to byly pouze koncerty pro dospělé, později se přidaly koncerty pro děti a mládež, včetně koncertů pro rodiče s dětmi. *KFP* se postupně prosazovala na domácím hudebním poli. Od nesmělých abonentních koncertů po vystupování na *Pražském jaru*, *Pardubickém hudebním jaru*, různých významných festivalech. To, že se *KFP* otevřely i „dveře“ do světa a na koncertech s ní hostovali i významní čeští a zahraniční sólisté a orchestry, svědčí o mimořádných schopnostech všech dirigentů, kteří v orchestru pracovali či s ním pouze jen spolupracovali, ale i o pílí a mužeme říci i ctížádosti jednotlivých hráčů. Dnes má *KFP* 35 hudebníků, 1 šéfdirigenta a 7 hostujících dirigentů.¹⁹⁶ K tomu musíme připočítat další pracovníky, kteří zajišťují „chod“ celého orchestru – od zajišťování vystoupení až po prodej vstupenek a propagaci.

¹⁹³ Pardubické hudební jaro zahájeno. *Zář.* 3. dubna 1979, č. 26. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

¹⁹⁴ Pardubické hudební jaro. *Zář.* 27. března 1979, č. 24. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

¹⁹⁵ *20 let Komorní filharmonie Pardubice*. Pardubice: Komorní filharmonie Pardubice, 1989, nestránkováno.

¹⁹⁶ Obsazení orchestru. *Komorní filharmonie Pardubice*. [online]. [cit. 2021-01-21]. Dostupné z: <https://www.kfpar.cz/obsazeni-orchestru>.

2 DIVADLO

Počátkem 20. století neměly Pardubice žádnou stálou divadelní scénu. Proto bylo radními města rozhodnuto o výstavbě nového kulturního stánku, který by sloužil nejen občanům Pardubic, ale i blízkého okolí. 16. května 1907 byl položen základní kámen a ke slavnostnímu otevření došlo o dva a půl roku později, a to 11. prosince 1909. Diváci si vyslechli v provedení *Pardubického hudebního sdružení* za řízení kapelníka Václava Lautnera *Slavnostní předeheru* Bedřicha Smetany, kterou zkomponoval k položení základního kamene Národního divadla v Praze roku 1868.¹⁹⁷ Dále shlédli scénický obraz *Poutník* od Karla Maška a aktovku *1744* dr. Josefa Štolby (epizoda z 15. října 1744, kdy se před Bílou bránou v Pardubicích objevilo pruské vojsko a chtělo město dobýt).¹⁹⁸ Oba kusy byly provedeny členy ochotnického spolku, tělocvičné jednoty Sokol a hasičského sboru Pardubice. O hudební doprovod se postaraly žákyně průmyslové dívčí školy za řízení ředitele Čenka Váni.¹⁹⁹ V neděli 12. prosince byla uvedena pardubickými hudebními spolky *Ludmila* a *Pernštýn* pod taktovkou Václava Lautnera opera *Hubička*, kterou podle povídky Karolíny Světlé napsala Eliška Krásnohorská a hudbu složil Bedřich Smetana.²⁰⁰

Divadlo bylo v provozu od svého slavnostního otevření 11. prosince 1909 až do roku 1944, kdy byla nacisty uzavřena všechna česká divadla. Svoji činnost obnovilo až po ukončení druhé světové války v roce 1945. Tehdejší ředitel Karel Jičínský musel v květnu 1945 ze své funkce odstoupit pro údajné způsoby „soukromého kapitalistického podnikatele“ a na jeho místo byl jmenován spisovatel a dramatik Karel Rudolf Krpata. Ten však na místě ředitele dlouho nevydržel. Byl požádán, aby na svoji funkci rezignoval a místo něho byl až do roku 1948 ředitelem Miroslav Holub. Potom se střídají různí ředitelé, mění se též název divadla na *Východočeské národní divadlo*,²⁰¹ poté *Městské*

¹⁹⁷ CÍSAŘ, J.; MOHYLOVÁ, V. *Historie divadelní Pardubic a okolí*. Pardubice: Východočeské divadlo Pardubice, 2002, s. 47. ISBN 80-238-9325-4.

¹⁹⁸ BRONCOVÁ, D. (ed.). *Kniha o městě Pardubice*. Praha: Milpo media, 1999, s. 21, 22. ISBN 80-86098-12-5.

¹⁹⁹ CÍSAŘ, J.; MOHYLOVÁ, V. *Historie divadelní Pardubic a okolí*. Pardubice: Východočeské divadlo Pardubice, 2002, s. 47. ISBN 80-238-9325-4.

²⁰⁰ JIŘÍK, J.; MOHYLOVÁ, V.; SYROVÁTKA, T.; ŠOTKOVSKÁ, J.; VODIČKA, L. *Před oponou za oponou: osobnosti Východočeského divadla Pardubice 1909-2099*. Vyd. 2. Pardubice: Východočeské divadlo Pardubice, 2014, s. 14. ISBN 978-80-904883-2-8.

²⁰¹ CÍSAŘ, J.; MOHYLOVÁ, V. *Historie divadelní Pardubic a okolí*. Pardubice: Východočeské divadlo Pardubice, 2002, s. 84. ISBN 80-238-9325-4.

oblastní divadlo, dále *Krajské oblastní divadlo* a od roku 1954 *Východočeské divadlo*.²⁰² Pod tímto názvem, pouze s přídavkem Pardubice, jej známe i dnes.

2.1 Divadelní sezóny 1968–1978

21. srpna 1968 obsazují okupační vojska Varšavské smlouvy tehdejší Československo, a to má vliv i na kulturní dění v republice. Umělci se bouří a svůj postoj k politické situaci vyjadřují ve svých dílech. Ředitelem divadla je v té době František Meluzín, uměleckým šéfem Jaroslav Horan a dirigentem orchestru Ladislav Odstrčil (kontrabasista, skladatel, dirigent).²⁰³ Jaroslav Horan je nucen zcela změnit dramaturgický plán a na protest proti nastalé politické situaci uvádí 28. září 1968 v premiéře – *Komedii o umučení a zmrtvýchvstání Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista* Jana Kopeckého (derniéra 12. června 1969).²⁰⁴ Ve hře vystupuje téměř celý divadelní soubor spolu s *Vysokoškolským uměleckým souborem*.²⁰⁵ Hudbu složil Jan Novák a jako sólistka vystoupila Jana Hamplová.²⁰⁶ Hlavní myšlenkou hry je touha po úctě k člověku a šťastnější budoucnost. Své politické postoje vyjadřuje Horan i v další inscenaci – *Drahomíra* od Josefa Kajetána Tyla. Je však odvolán a na jeho místo nastupuje Josef Janík. Ten hru se souborem nastuduje a uvede 6. prosince 1969 (derniéra 26. června 1970).²⁰⁷ Ještě před uvedením *Drahomíry* vyjadřuje svůj politický postoj ve hře Pavla Kohouta *August August, august* s Jiřím Císlerem v hlavní roli (premiéra 22. března 1969, derniéra 12. ledna 1970).²⁰⁸ Zhruba v polovině divadelní sezóny 1969/1970 je odvolán ředitel divadla František Meluzín a na jeho místo nastupuje Emil Kadeřávek, který je na konci sezóny však také odvolán a na jeho místo nastupuje Radomil Kolesa, na místo uměleckého

²⁰² CÍSAŘ, J.; MOHYLOVÁ, V. *Historie divadelní Pardubic a okolí*. Pardubice: Východočeské divadlo Pardubice, 2002, s. 88. ISBN 80-238-9325-4.

²⁰³ GALLEROVÁ, V. *Východočeské divadlo Pardubice. Šedesát let Východočeského divadla v Pardubicích*. Pardubice: Východočeské divadlo, 1970.

²⁰⁴ Jan Kopecký/Komedie o umučení a slavném vzkříšení Pána a spasitele našeho Ježíše Krista. *Východočeské divadlo Pardubice* [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.vcd.cz/inscenace/komedie-o-umuceni-a-slavnem-vzkriseni-pana-a-spasitele-naseho-jezise-krista>.

²⁰⁵ GALLEROVÁ, V. Komedie o umučení. *Zář*. 27. září 1968, č. 86. (bez uvedení stránky).

²⁰⁶ Důstojný hold umělců divadelním tradicím našeho lidu. *Zář*. 11. října 1968, č. 10. Autor uveden pod zkratkou „emzet“. (bez uvedení stránky).

²⁰⁷ Josef Kajetán Tyl/Drahomíra. *Východočeské divadlo Pardubice*. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.vcd.cz/inscenace/drahomira>.

²⁰⁸ Pavel Kohout/August August, august. *Východočeské divadlo Pardubice*. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.vcd.cz/inscenace/august-august-august2>.

šéfa je jmenován Zdeněk Bittl.²⁰⁹ Režiséry jsou Evžen Kubíček a Karel Palouš. Od roku 1972 až do roku 1980 je ředitelem divadla Zdeněk Bittl.²¹⁰

V době Bittlova působení je prosazována kromě činohry i hudební komedie a hudební žánr. V červnu 1970 je uvedena hudební komedie Georgese Feydeau *Brouk v hlavě*²¹¹ v režii Evžena Kubíčka a za hudební spolupráce dirigenta Miloslava Drahoše.²¹² Do derniéry, která se konala 19. ledna 1971, bylo uvedeno celkem 37 repríz.²¹³ Další zdařilou komedií nastudovanou formou muzikálu, bylo 6. března 1971²¹⁴ uvedení komedie maďarského dramatika Ede Szigligetiho *Liliomfi*.²¹⁵ Podle románu Alexandra Dumase a na hudbu dirigenta divadelního orchestru Miloslava Drahoše byla v premiéře 15. ledna 1972 uvedena hudební komedie *Tři mušketýři*, kde jednu z hlavních rolí ztvárnil tehdejší člen divadla Bohumil Klepl (dnes člen pražského divadla *Studio DVA*).²¹⁶ Komedie byla na repertoáru do července 1972.²¹⁷ V sobotu 4. března 1972 byla uvedena hudební komedie Johanna Nepomuka Nestroye *Lumpacivagabundus*.²¹⁸ 1. července téhož roku měl na „prknech“ pardubického divadla premiéru americký muzikál Jerome Kerna *Lod' komediantů*²¹⁹ v režii Zdeňka Bittla. Orchester *Východočeského divadla* řídil Miloslav Drahoš.²²⁰ Po divadelních prázdninách byl tento muzikál uveden opět začátkem září, tedy v nové divadelní sezóně 1972–1973. Autor článku v *Záři* se 12. září zamýšlí nad pěveckou stránkou celého představení. Uvádí, že: „*Vždy byla kamenem úrazu, i v tomto představení*

²⁰⁹ JIŘÍK, J.; MOHYLOVÁ, V.; SYROVÁTKA, T.; ŠOTKOVSKÁ, J.; VODIČKA, L. *Před oponou za oponou: osobnosti Východočeského divadla Pardubice 1909-2099*. Vyd. 2. Pardubice: Východočeské divadlo Pardubice, 2014, s. 99. ISBN 978-80-904883-2-8.

²¹⁰ BRONCOVÁ, D.(ed.) *Kniha o městě Pardubice*. Praha: Milpo media, 1999, s. 25, 26. ISBN 80-86098-12-5.

²¹¹ VČD do konce sezóny. *Zář.* 24. března 1970, č. 23. Autor uveden pod zkratkou – p/k-. (bez uvedení stránky).

²¹² Georges Feydeau/Brouk v hlavě. Východočeské divadlo Pardubice. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.vcd.cz/inscenace/brouk-v-hlave3>.

²¹³ JIŘÍK, J.; MOHYLOVÁ, V.; SYROVÁTKA, T.; ŠOTKOVSKÁ, J.; VODIČKA, L. *Před oponou za oponou: osobnosti Východočeského divadla Pardubice 1909-2099*. Vyd. 2. Pardubice: Východočeské divadlo Pardubice, 2014, s. 198. ISBN 978-80-904883-2-8.

²¹⁴ Ede Szigligeti/Liliomfi. Východočeské divadlo Pardubice. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.vcd.cz/inscenace/liliomfi>.

²¹⁵ Liliomfi. *Zář.* 5. března 1971, č. 18. (bez uvedení autora a stránky).

²¹⁶ Zítřejší premiéra Tři mušketýři. *Zář.* 14. ledna 1972, č. 4. Autor uveden pod zkratkou „Km“. (bez uvedení stránky).

²¹⁷ Alexandre Dumas/Tři mušketýři. Východočeské divadlo Pardubice. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.vcd.cz/inscenace/tri-musketyri3>.

²¹⁸ *Zář.* 10. března 1972, č. 20. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

²¹⁹ Lod' komediantů. Východočeské divadlo Pardubice. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.vcd.cz/inscenace/lod-komediantu>.

²²⁰ Zítřejší naposled premiéra ve VČD. *Zář.* 30. června 1972, č. 52. Autor uveden pod zkratkou „jkm“. (bez uvedení stránky).

není tou nejsilnější složkou, ale myslím, že se proti minulosti velmi zlepšila.“²²¹ Z toho je patrné, že divadelní soubor byl skutečně zaměřen na činohru a pěvecká stránka zde nebyla až tolik řešena, neboť se nejednalo o soubor pěvecký, ale činoherní. Hra Františka Langra *Grandhotel Nevada*²²² byla upravena Jindřichem Brabcem a Jiřím Apltem na muzikál a v režii Petra Vosáhla uvedena v Pardubicích 14. dubna 1973.²²³ Muzikál měl tak velký úspěch, že byl uveden celkem 51krát.²²⁴ Jako o nepříliš zdařilém kusu se psalo o hudební veselohře Thomase Dekkera *Modrý pondělek*. Autor článku se v *Záři* nevyjadřuje pochvalně ani o hudbě Jindřicha Brabce.²²⁵ Zřejmě i z tohoto důvodu byla hra uváděna pouze půl roku, a to celkem 26x.²²⁶ Další hudební veselohrou v podání herců *Východočeského divadla v Pardubicích* byla hra autorů Emila Braginského a Eldara Rjazanova *Rozhodně správná koupel*, uvedená 20. dubna 1974.²²⁷ Podrobnosti o této hudební veselohře se nikde nedozvídáme. V říjnu 1974 byla zařazena do repertoáru hudební komedie anglického dramatika Bena Jonsona *Lišák Volpone*. Pro pardubické divadlo ji upravil Miroslav Skála, texty písní napsal Vladimír Fux, hudbu složil Ladislav Štancl. Divadelní orchestr řídil Miloslav Drahoš a představení bylo nastudováno pod režijním vedením Petra Vosáhla.²²⁸ V dubnu 1977 měla premiéru zhudebněná hra Williama Shakespeara *Sen noci svatojánské* v režii Oto Ševčíka. Hudbu složil Jindřich Brabec a texty písní Jiří Aplt.²²⁹ Josef Jareš ve své recenzi chválí obzvláště hudbu Jindřicha Brabce, jako „[...] vysoce náladovou, nápaditou a funkční“.²³⁰ V únoru 1978 se pardubickým divákům představili členové *Východočeského divadla Pardubice* ve „hře se zpěvy a tanci“ *Paní Marjánka, matka pluku*. Z dobového tisku opět vyznívá, že pardubický divadelní soubor není určen pro jakékoliv „muzicírování“: „Hudební i pěvecká

²²¹ Východočeské divadlo zahájilo novou sezónu. Na úvod „Lod' komediantů“. *Zář.* 12. září 1972, č. 73. Autor uveden pod zkratkou „ea“. (bez uvedení stránky).

²²² František Langer/*Grandhotel Nevada*. Východočeské divadlo Pardubice. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.vcd.cz/inscenace/grandohotel-nevada>.

²²³ Zítra premiéra. *Zář.* 13. dubna 1973, č. 29. (bez uvedení autora a stránky).

²²⁴ JIŘÍK, J.; MOHYLOVÁ, V.; SYROVÁTKA, T.; ŠOTKOVSKÁ, J.; VODIČKA, L. *Před oponou za oponou: osobnosti Východočeského divadla Pardubice 1909-2099*. Vyd. 2. Pardubice: Východočeské divadlo Pardubice, 2014, s. 199. ISBN 978-80-904883-2-8.

²²⁵ K inscenaci „Modrého pondělku“ ve VČD. *Zář.* 30. října 1973, č. 86. Autor uveden pod zkratkou F. S. (bez uvedení stránky).

²²⁶ JIŘÍK, J.; MOHYLOVÁ, V.; SYROVÁTKA, T.; ŠOTKOVSKÁ, J.; VODIČKA, L. *Před oponou za oponou: osobnosti Východočeského divadla Pardubice 1909-2099*. Vyd. 2. Pardubice: Východočeské divadlo Pardubice, 2014, s. 199. ISBN 978-80-904883-2-8.

²²⁷ Rozhodně správnou koupel ve VČD. *Zář.* 18. dubna 1974, č. 30-31. Autor uveden pod zkratkou „jkm“. (bez uvedení stránky).

²²⁸ Lišák Volpone ve VČD. *Zář.* 11. října 1974, č. 81. Autor uveden pod zkratkou „jkm“. (bez uvedení stránky).

²²⁹ Sen noci svatojánské. *Zář.* 29. dubna 1977, č. 33. Autor uveden pod zkratkou „jkm“. (bez uvedení stránky).

²³⁰ JAREŠ, J. Sen noci svatojánské. *Zář.* 6. května 1977, č. 35. (bez uvedení stránky).

složka inscenace má – i když bereme v úvahu možnosti činoherního divadla – určité problémy. Přes drobnější nedostatky v intonaci vycházely lépe zpívané sólové party. Na sborech byla patrná nesezpívanost, která se projevovala zejména v nepřesných nástupech a v nevyrovnanosti hlasů; navíc právě na znění sborů byla příliš patrná různorodost pěveckého školení jednotlivých aktérů.²³¹

2.2 „Hudební hosté“ ve Východočeském divadle Pardubice v letech 1968–1978

Pardubický divadelní soubor byl a je souborem činoherním. Hudba na jevišti divadla zněla převážně z řad hostujících divadelních souborů, různých hudebních těles a zpěváků. Proto ve dnech, kdy soubor na své domovské scéně nevystupoval, bylo divadlo využíváno domácími i zahraničními hosty.

Tak tomu bylo i v únoru 1968, kdy zde vystoupil soubor teplické operety se dvěma představeními operety *Peppina* Roberta Stolze.²³² V březnu přijelo *Krušnohorské divadlo* s muzikálem *My Fair Lady* Frederica Loewa. Přestože orchestr byl více ozvučen a přehlušoval i zpěváky, pardubičtí přijali muzikál vřele.²³³ V březnu také v Pardubicích hostovala opera *Státního divadla* z Ústí nad Labem s operou Giacoma Pucciniho *Bohéma* s Karlou Janečkovou v hlavní roli.²³⁴ V dubnu mohlo pardubické obecnstvo ve zcela vyprodaném městském divadle uvítat hosty z pražského divadla *Semafor* s pořadem Jiřího Suchého a Jiřího Šlitra *Vyvěste fangle* za doprovodu beatové skupiny Jiřího Brabce *Benefice*.²³⁵ Dalším dubnovým hostem bylo karlínské hudební divadlo s operetou *Krásný podzim* v režii Františka Paula.²³⁶ V září se představila pardubickému publiku s cyklem symfonických básní *Má vlast Česká filharmonie* s dirigentem Václavem Smetáčkem. Úvodním slovem večer provázel pardubický varhaník Václav Rabas.²³⁷ K 50. výročí

²³¹ Paní Marjánka, matka pluku ve Východočeském divadle. *Zář.* 3. března 1978, č. 17. Autor uveden pod zkratkou „jh“. (bez uvedení stránky).

²³² Peppina přijede do Pardubic. *Zář.* 9. února 1968, č. 11. Autor uveden pod zkratkou „e“. (bez uvedení stránky).

²³³ My Fair Lady ve VěD. *Zář.* 8. března 1968, č. 19. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

²³⁴ Opět opera. *Zář.* 8. března 1968, č. 19. (bez uvedení autora a stránky).

²³⁵ VOVES, A. Vyvěste fangle... *Zář.* 12. dubna 1968, č. 29. (bez uvedení stránky).

²³⁶ Karlínské hudební divadlo. *Zář.* 16. dubna 1968, č. 30. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

²³⁷ Česká filharmonie v Pardubicích. *Zář.* 20. září 1968, č. 84. (bez uvedení autora a stránky).

vzniku republiky byla uvedena 29. října opera *Libuše* Bedřicha Smetany v provedení *Státního divadla* z Ústí nad Labem za dirigentského řízení Františka Vajnara.²³⁸ Před Vánočními svátky hostoval v Pardubicích divadelní soubor *F. X. Šaldy* s operetou Johanna Strausse *Netopýr*. Se členy libereckého souboru se na hudební složce podílel dirigent Boris Joneš, režíroval Ivan Glanc.²³⁹

Po měsíční pauze se koncem ledna 1969 ve zcela vyprodaném pardubickém divadle představilo znovu liberecké *Divadlo F. X. Šaldy*, tentokrát s operetou Francise Hervého *Mamzelle Nittouche* pod taktovkou Borise Joneše.²⁴⁰ O měsíc později přijíždí do Pardubic *Krušnohorské divadlo* z Teplic a uvádí operetu Franze Lehára *Paganini*. Za řízení dirigenta Františka Poppa se představuje jako sólový houslista Jaroslav Polesný.²⁴¹ Dvě vyprodaná představení měl 23. března na svém „kontě“ operní soubor *Státního divadla* z Ústí nad Labem s operetou Johanna Strausse *Cikánský baron*. Za dirigentským pultem stál František Babický.²⁴² V květnu zavítalo do Pardubic *Krušnohorské divadlo* z Teplic a uvedlo operetu Oskara Nedbala *Polská krev*.²⁴³ Podruhé v tomto roce vystupuje v září v divadle liberecká opera z *Divadla F. X. Šaldy* s představením Bedřicha Smetany *Prodaná nevěsta*.²⁴⁴ Poprvé v roce 1969 je v Pardubicích soubor *Státního divadla* z Ostravy s operetou Paula Schurka *Ulice zpívá*.²⁴⁵

Koncem března 1970 zavítal do Pardubic operetní soubor *Státního divadla* v Ostravě se dvěma operetami, jejichž názvy nejsou v dochovaných pramenech uvedeny. Prvá opereta byla na text Slávy Grohmannové a druhá byla složená ze šansonů českých klasiků, jakými byl například Karel Hašler, Rudolf Piskáček, aj. Obě provedení recenze „strhala“. Nejenom, že nešlo o žádný hodnotný kus, ale ani po pěvecké stránce nebo orchestrální (orchestr přijel v obsazení 5 členů) nebylo představení zdařilé.²⁴⁶ V říjnu opět

²³⁸ Smetanova „Libuše“ opět v Pardubicích. *Zář.* 1. listopadu 1968, č. 96. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

²³⁹ Úspěšný *Netopýr*. *Zář.* 7. ledna 1969, č. 2. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

²⁴⁰ *Mamzelle Nittouche*. *Zář.* 31. ledna 1969, č. 9. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

²⁴¹ *Paganini* Fr. Lehára. *Zář.* 28. února 1969, č. 17. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

²⁴² *Cikánský baron*. *Zář.* 28. března 1969, č. 25. (bez uvedení autora a stránky).

²⁴³ *Tekla „Polská krev“*. *Zář.* 30. května 1969, č. 43. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

²⁴⁴ B. Smetana: *Prodaná nevěsta*. *Zář.* 19. září 1969, č. 75. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

²⁴⁵ *Zář.* 19. prosince 1969, č. 101. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

²⁴⁶ Ostravská opereta *Státního divadla*. *Zář.* 3. dubna 1970, č. 26. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

v Pardubicích vystupoval operetní soubor *Státního divadla* z Ostravy a po svém neúspěchu v březnu přijel, aby divákům předvedl ve svém nastudování operetu *V tom našem kostelíčku* na námět Slávy Grohmannové. Opereta byla úspěšná.²⁴⁷ Dalším hostujícím ve *Východočeském divadle v Pardubicích* byl v září soubor *Krušnohorského divadla* z Teplic s uvedením operety Johanna Strausse *Videňská krev*.²⁴⁸ Na začátku října přijel do Pardubic soubor *Státního divadla* Zdeňka Nejedlého a pod taktovkou Františka Vajnara uvedl operu Gioacchina Rossiniho *Lazebník sevillský*.²⁴⁹

V březnu 1972 uvedl na jevišti pardubického divadla soubor liberecké opery představení Antonína Dvořáka *Jakobín* za spoluúčinkování dětského souboru *Severáček*.²⁵⁰ V dubnu přijel do Pardubice s operetou Franze von Suppého *Boccaccio*.²⁵¹ V neděli 23. dubna hostoval v Pardubicích bratislavská art-rocková skupina *Collegium musicum*.²⁵² V září 1972 zavítala do Pardubic opera *Státního divadla Zdeňka Nejedlého* z Ústí nad Labem s Pucciniho operou *Madame Butterfly*. Byla uvedena dvě představení. V prvním se v hlavní roli divákům představila Karla Janečková, v druhém představení japonská zpěvačka Kimika Sato.²⁵³ *Divadlo F. X. Šaldy* z Liberce se představilo pardubickým divákům hned začátkem října s operou Bedřicha Smetany *Tajemství*.²⁵⁴ Ze zahraničních hostů, kteří zavítali do Pardubic, to byla v listopadu leningradská skupina *Zpívající kytary*.²⁵⁵ Tento sovětský soubor byl založen v roce 1966 a na jeho repertoáru měl upravené ruské lidové písně.²⁵⁶

V polovině ledna 1973 přijel do Pardubic soubor *Divadla F. X. Šaldy* z Liberce s operou Petra Iljiče Čajkovského *Evžen Oněgin*.²⁵⁷ Tento operní soubor znovu zavítal do Pardubic hned začátkem dubna s provedením operety Jacquesa Offenbacha *Orfeus v podsvětí*.²⁵⁸ Že byl tento soubor v Pardubicích oblíben, svědčí fakt, že v květnu zde

²⁴⁷ *Zář.* 2. října 1970, č. 78. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

²⁴⁸ *Zář.* 17. září 1971, č. 74. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

²⁴⁹ *Lazebník sevillský. Zář.* 8. října 1971, č. 80. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

²⁵⁰ Dvořákův „Jakobín“. *Zář.* 24. března 1972, č. 24. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

²⁵¹ *Boccaccio. Zář.* 14. dubna 1972, č. 30. (bez uvedení autora a stránky).

²⁵² *Zář.* 21. dubna 1972, č. 32. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

²⁵³ Japonská zpěvačka. *Zář.* 26. září 1972, č. 77. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

²⁵⁴ *Zář.* 29. září 1972, č. 78. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

²⁵⁵ *Zář.* 31. října 1972, č. 87. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

²⁵⁶ *Zpívající kytary. Zář.* 17. listopadu 1972, č. 92. Autor uveden pod zkratkou „nov“. (bez uvedení stránky).

²⁵⁷ *Pro milovníky oper. Zář.* 12. ledna 1973, č. 3. (bez uvedení autora a stránky).

²⁵⁸ *Zář.* 30. března 1973, č. 25. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

znovu hostuje s operou Bedřicha Smetany *Prodaná nevěsta*.²⁵⁹ V červnu přijíždí soubor *Hudebního divadla Karlín* s operetou Karla Valdaufa a Bohuslava Nádvorníka *Nejlip je u nás*.²⁶⁰ V říjnu a v listopadu opět přijíždějí „liberečtí“ s operetou Oskara Nedbala *Polská krev*.²⁶¹ *Hudební divadlo Karlín* opakuje svoji návštěvu v Pardubicích a uvádí v prosinci operetu Rudolfa Piskáčka *Slovácká princezka*.²⁶²

Začátkem roku 1974 přijíždí opět soubor *Hudebního divadla Karlín* s operetou Ralpa Benatzkeho *U bílého koníčka*.²⁶³ V únoru uvádí liberecké *Divadlo F. X. Šaldy* *Polskou krev* Oskara Nedbala²⁶⁴ a v dubnu je to opera Bedřicha Smetany *Hubička*.²⁶⁵ Na podzim uvádí *Hudební divadlo Karlín* operetu Johanna Strausse *Cikánský baron*. Autor článku v *Záři* vyzdvihuje i vystoupení baletu při vídeňském valčíku.²⁶⁶ Pro velký zájem příznivců oper a operet přijíždí *Divadlo F. X. Šaldy* z Liberce s provedením operety Oskara Nedbala *Polská krev*²⁶⁷ a v listopadu uvádí na „prknech“ pardubického divadla operu Antonína Dvořáka *Tvrdé palice* a *V studni* Viléma Blodka.²⁶⁸

V lednu 1975 vystupuje v pardubickém divadle oblíbené liberecké *Divadlo F. X. Šaldy* s áriemi z operet Johanna Strausse, Emmericha Kálmána, Rudolfa Frimla, Jacquese Offenbacha, Franze Lehára, Francise Hervého²⁶⁹ a operou Guiseppe Verdiho *Othello*.²⁷⁰ V březnu zde hostuje s operetou Oskara Nedbala *Polská krev* a opět s *Othellem*.²⁷¹ V neděli 11. května vystoupil na pódiu městského divadla *Československý státní soubor písní a tanců* s pořadem *Májové šeríky*.²⁷² V prosinci uvedlo divadlo z Liberce operu Daniela Francoise Esprite Aubera *Fra Diavolo*. Autor článku v *Záři* uvádí, že i přes značnou náročnost, která je kladena především na hlavní sólisty, byla opera jedinečným kulturním zážitkem.²⁷³

²⁵⁹ *Prodaná nevěsta*. *Zář.* 11. května 1973, č. 37. (bez uvedení autora a stránky).

²⁶⁰ *Zář.* 15. června 1973, č. 47. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

²⁶¹ *Zář.* 5. října 1973, č. 79. (bez uvedení názvu, autora a stránky). *Zář.* 2. listopadu 1973, č. 87. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

²⁶² *Zář.* 18. prosince, č. 100. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

²⁶³ V neděli na operetu. *Zář.* 8. ledna 1974, č. 2. Autor uveden pod zkratkou „nov“. (bez uvedení stránky).

²⁶⁴ *Zář.* 15. února 1974, č. 13. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

²⁶⁵ V neděli do divadla. *Zář.* 5. dubna 1974, č. 27. (bez uvedení autora a stránky).

²⁶⁶ *Cikánský baron*. *Zář.* 4. října 1974, č. 79. Autor uveden pod zkratkou „nov“. (bez uvedení stránky).

²⁶⁷ *Zář.* 15. října 1974, č. 82. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

²⁶⁸ Kulturní pozvánka. *Zář.* 30. října 1974, č. 86. Autor uveden pod zkratkou „nov“. (bez uvedení stránky).

²⁶⁹ Neděle v divadle. *Zář.* 10. ledna 1975, č. 2. Autor uveden pod zkratkou „nov“. (bez uvedení stránky).

²⁷⁰ *Zář.* 21. ledna 1975, č. 5. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

²⁷¹ Kulturní pozvánka. *Zář.* 4. března 1975, č. 17. Autor uveden pod zkratkou „nov“. (bez uvedení stránky).

²⁷² *Zář.* 5. května 1975, č. 35. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

²⁷³ Úspěch opery. *Zář.* 12. prosince 1975, č. 98. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

V únoru 1976 si mohli pardubičtí diváci vyslechnout árie z oper Bedřicha Smetany a Antonína Dvořáka v podání členů *Národního divadla z Prahy*.²⁷⁴ Pod dirigentskou taktovkou Františka Babického se představilo *Divadlo F. X. Šaldy* v dubnu operou Bedřicha Smetany *Libuše*.²⁷⁵ Dále vystoupilo *Hudební divadlo Karlín* v režii Otto Haase s původním českým muzikálem Václava Zahradníka a Pavla Vrby *Mazlíčkové*.²⁷⁶ V květnu uvedlo *Divadlo F. X. Šaldy* operu Bedřicha Smetany *Prodaná nevěsta*. Spolu s libereckým souborem vystupovali i hostující členové *Národního divadla z Prahy*.²⁷⁷ V říjnu v Pardubicích vystoupili členové *Národního divadla z Prahy* s operou Wolfganga Amadea Mozarta *Don Giovanni*²⁷⁸ a v prosinci od téhož autora s operou *Figarova svatba* za dirigentského řízení Přemysla Charváta.²⁷⁹

V březnu 1977 uvedl v Pardubicích operní soubor libereckého *Divadla F. X. Šaldy* operu Bedřicha Smetany *Čertova stěna*.²⁸⁰ V listopadu u příležitosti oslav vítězství Velké říjnové socialistické revoluce vystoupili sólisté *Národního divadla z Prahy* a *Umělecký soubor písní a tanců* střední skupiny sovětských vojsk.²⁸¹

V neděli 19. února 1978 si mohli pardubičtí diváci vyslechnout operu Antonína Dvořáka *Čert a Káča* v provedení souboru *F. X. Šaldy z Liberce*.²⁸² Koncem února vystoupil v Pardubicích k výročí vzniku Sovětské armády *Umělecký soubor písní a tanců* moskevského vojenského okruhu pod taktovkou majora Igora Rajevského.²⁸³ 10. dubna vystoupil v Pardubicích *Velký jazzový orchestr* Olega Lundströma ze Sovětského svazu.²⁸⁴ V listopadu hostoval v pardubickém divadle soubor *Národního divadla z Prahy* s operou Gioacchina Rossiniho *Lazebník sevillský*.²⁸⁵ Před vánočními svátky uvedlo *Hudební divadlo Karlín* operetu Františka Ferdinanda Šamberka *Podskalák*.²⁸⁶

²⁷⁴ Kulturní pozvánka. *Zář.* 20. února 1976, č. 14. Autor uveden pod zkratkou „nam“. (bez uvedení stránky).

²⁷⁵ Smetanova „Libuše“. *Zář.* 9. dubna 1976, č. 28. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

²⁷⁶ *Zář.* 21. dubna 1976, č. 31. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

²⁷⁷ *Prodaná nevěsta*. *Zář.* 21. května 1976, č. 40. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

²⁷⁸ Kulturní zážitek. *Zář.* 29. října 1976, č. 86. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

²⁷⁹ Svátek hudebníků. *Zář.* 10. prosince 1976, č. 98. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

²⁸⁰ *Zář.* 25. února 1977, č. 15. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

²⁸¹ Kulturní pozvánka. *Zář.* 4. listopadu 1976, č. 87. Autor uveden pod zkratkou „vm“. (bez uvedení stránky).

²⁸² *Zář.* 31. ledna 1978, č. 8. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

²⁸³ Sovětští umělci. *Zář.* 24. února 1978, č. 15. Autor uveden pod zkratkou „vm“. (bez uvedení stránky).

²⁸⁴ WEINER, V. Sovětský jazz. *Zář.* 14. dubna 1978, č. 29. (bez uvedení stránky).

²⁸⁵ Změna programu. *Zář.* 7. listopadu 1978, č. 88. Autor uveden pod zkratkou „vm“. (bez uvedení stránky).

²⁸⁶ *Zář.* 15. prosince 1978, č. 99. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

2.3 Divadelní sezóny 1979–1989

Zdeněk Bittl je ředitelem pardubického divadla až do roku 1980,²⁸⁷ kdy na jeho místo nastupuje nová ředitelka Květa Houdlová-Kachlíková. Režie se ujímají kromě stávajícího Petra Vosáhla Ivan Balad'a a Jaroslav Vostrý, který ale zanedlouho odchází na místo dramaturga, kde působí také Václav Červenka. V letech 1985–1986 je režisérem také Michael Tarant.²⁸⁸ Scénografy jsou Václav Mařát a Jaromír Vosecký. Květa Houdlová-Kachlíková zastává funkci ředitelky *Východočeského divadla v Pardubicích* až do roku 1987. Potom je vystřídána hercem Východočeského divadla Janem Hyhlíkem. S novým „šéfem“ přichází i změna na místě dramaturga. Dramaturgie se ujímá kromě Václava Červinky i Tomáš Steiner.²⁸⁹ Soubor se zaměřuje převážně na činohru a hudební žánr je zde uváděn jen v několika zhudebněných komediích.

Jedinou výjimkou, kdy se nejednalo o hudební komedii, ale o operetu, bylo uvedení operety Rudolfa Piskáčka *Slovácká princezka* 10. února 1979.²⁹⁰ Za režijního vedení Zdeňka Bittla, v choreografii Karla Bednáře a scénografii Karla Zmrzlého hráli, zpívali a tančili nejen členové divadelního souboru, ale i externisté. Orchestr řídil Miloslav Drahoš.²⁹¹ Milada Velehradská v článku v dobovém tisku píše o premiéře jako o velmi zdařilé: „*Pardubičtí herci zde hrají, zpívají, tančí a dá se říci, že nejen s chutí, ale i dobře. Jak je vidět, soubor je schopný unést i větší tíhu, než by se mohlo předpokládat.*“²⁹² Hudební komedii *Slaměný klobouk* od Eugéna Labiche uvedlo *Východočeské divadlo Pardubice* v soboru 8. září 1979 v režii Josefa Henke a choreografii Karla Bednáře. Orchestr hrál pod taktovkou Miloslava Drahoše. Tentokrát však herci divadelního souboru nezpívali. Zpívali jen externisté.²⁹³ 19. dubna 1980 byla uvedena další hudební komedie *Pan Pickwick* pod režijním vedením Zdeňka Bittla. V článku v *Záři* je uvedeno: „*Režisér se zde mohl opřít o výbornou textovou předlohu, hudbu, ale i slušné herecké, pěvecké a pohybové výkony svých představitelů.*“²⁹⁴ Po premiéře v listopadu 1980 byla

²⁸⁷ BRONCOVÁ, D.(ed.) *Kniha o městě Pardubice*. Praha: Milpo media, 1999, s. 26. ISBN 80-86098-12-5.

²⁸⁸ CÍSAŘ, J.; MOHYLOVÁ, V. *Historie divadelní Pardubic a okolí*. Pardubice: Východočeské divadlo Pardubice, 2002, s. 110. ISBN 80-238-9325-4.

²⁸⁹ JIŘÍK, J.; MOHYLOVÁ, V.; SYROVÁTKA, T.; ŠOTKOVSKÁ, J.; VODIČKA, L. *Před oponou za oponou: osobnosti Východočeského divadla Pardubice 1909-2099*. Vyd. 2. Pardubice: Východočeské divadlo Pardubice, 2014, s. 107. ISBN 978-80-904883-2-8.

²⁹⁰ Rudolf Piskáček/Slovácká princezka. Východočeské divadlo Pardubice. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.vcd.cz/inscenace/slovacka-princezka>.

²⁹¹ Slovácká princezka. *Zář*. 6. února 1979, č. 10. Autor uvedeno pod zkratkou „jk“. (bez uvedení stránky).

²⁹² VELEHRADSKÁ, M. Úspěšná premiéra. *Zář*. 16. února 1979, č. 13. (bez uvedení stránky).

²⁹³ Slaměný klobouk. *Zář*. 4. září 1979, č. 70. Autor uveden pod zkratkou „jkm“. (bez uvedení stránky).

²⁹⁴ VELEHRADSKÁ, M. Nová hudební komedie. *Zář*. 25. dubna 1980, č. 33. (bez uvedení stránky).

hrána *Noc na Karlštejně* pro čestné dárce krve a výtěžek z představení byl zaslán dětským domovům okresu Pardubice.²⁹⁵ V červnu 1982 byla uvedena další hudební komedie, a to *Limonádový Joe* Jiřího Brdečky. S pardubickými herci ji nastudoval Václav Martinec, scénu navrhl Václav Vosecký. Orchester řídil dirigent divadla Miloslav Drahoš.²⁹⁶ Koncem toho samého měsíce byla uvedena stá repríza komedie Jiřího Voskovce a Jana Wericha *Nebe na zemi*.²⁹⁷ Komedie byla uváděna od dubna 1978 a její stá repríza se stala zároveň i její derniérou.²⁹⁸ Pod režijním vedením Zdeňka Bittla byla nastudována a v dubnu 1983 uvedena další hudební komedie z „dílny“ Voskovce a Wericha, a sice *Balada z hadrů*.²⁹⁹ Tato komedie byla hrána až do června 1985 a celkem byla uvedena 70x. V dubnu 1986 měla premiéru *Mamzelle Nitouche* Florimonda Hervého. Uvedena byla pro velký zájem diváků 56x.³⁰⁰ V lednu 1987 byl uveden v Československé premiéře muzikál *Týden v tichém domě*, ke kterému napsal hudbu Jindřich Brabec.³⁰¹ Mnohem větší divácký zájem, než o *Mamzelle Nitouche* byl o hudební představení *Sever proti jihu*, opět převzaté z her *Osvobozeného divadla*, které bylo poprvé uvedeno 14. března 1987 a poslední sto čtvrté představení se odehrálo na jevišti pardubického divadla 6. června 1990.³⁰² V lednu 1988 mohli pardubičtí diváci shlédnout premiéru zhudebněné frašky Juliana Tuwina *Únos Sabineek*. Písň k této hudební komedii složil Oldřich Ornest a hudbu Jaroslav Smetana. Představení bylo nastudováno za režijního vedení Jana Fischera.³⁰³

2.4 „Hudební hosté“ ve Východočeském divadle Pardubice v letech 1979–1989

V únoru 1979 vystoupili ve *Východočeském divadle Pardubice* členové *Národního divadla* z Prahy s áriemi ze světových oper a *Krušnohorské divadlo* z Teplíc s operetou

²⁹⁵ Dobrá tradice. *Zář.* 6. února 1981, č. 10. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

²⁹⁶ Limonádový Joe. *Zář.* 18. června 1982, č. 18. Auto uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

²⁹⁷ Stá repríza. *Zář.* 18. června 1982, č. 18. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

²⁹⁸ Jiří Voskovec/Nebe na zemi. Východočeské divadlo Pardubice. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.vcd.cz/inscenace/nebe-na-zemi>.

²⁹⁹ Do nové sezóny. *Zář.* 19. srpna 1983, č. 66. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

³⁰⁰ JIŘÍK, J.; MOHYLOVÁ, V.; SYROVÁTKA, T.; ŠOTKOVSKÁ, J.; VODIČKA, L. *Před oponou za oponou: osobnosti Východočeského divadla Pardubice 1909-2099*. Vyd. 2. Pardubice: Východočeské divadlo Pardubice, 2014, s. 199. ISBN 978-80-904883-2-8.

³⁰¹ Muzikál ve VČD. *Zář.* 8. ledna 1987, č. 2. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

³⁰² Sever proti jihu. Východočeské divadlo Pardubice. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.vcd.cz/inscenace/sever-proti-jihu>.

³⁰³ Únos Sabineek. *Zář.* 7. ledna 1988, č. 2. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

Jacquese Offenbacha *Pařížský život*³⁰⁴ a operetou Emmericha Kálmána *Čardášová princezna*.³⁰⁵ Operní orchestr z Hradce Králové se sborem a sólisty uvedl v květnu operu *La Traviata* Giuseppe Verdiho.³⁰⁶ V červnu se konalo v divadle vystoupení *Československého státního souboru písní a tanců*.³⁰⁷ V září hostovalo v Pardubicích *Hudební divadlo Karlín* s dvouaktovkou *Papá Offenbach*.³⁰⁸ V listopadu zavítala do Pardubic opereta *Státního divadla* z Ostravy s hudebním pořadem *Láska v ofsajdě*.³⁰⁹

V neděli 10. února 1980 zazněly pardubickým divadlem operní árie z děl Bedřicha Smetany v podání sólistů *Národního divadla* z Prahy – Ivo Žídka, Eduarda Hakena, Alfréda Hampla, Václava Zítka, Marie Veselé a Anny Bortlové.³¹⁰ Koncem dubna opět vystoupili sólisté *Národního divadla* s áriemi z oper Leoše Janáčka, Zdeňka Fibicha a Antonína Dvořáka.³¹¹ V červnu hostovalo v Pardubicích *Divadlo F. X. Šaldy* z Liberce s operetou Jacquese Offenbacha *Krásná Helena* a *Státní divadlo* z Ostravy uvedlo „frašku se zpěvy“ Rudolfa Piskáčka *Děvče z předměstí*.³¹² V září vystoupili opět sólisté *Národního divadla* s áriemi z děl Viléma Blodka, Antonína Dvořáka, Bedřicha Smetany a dalších našich i světových skladatelů.³¹³ V listopadu podruhé v tomto roce hostuje soubor *Divadla F. X. Šaldy* z Liberce s operou Zdeňka Fibicha *Šárka*.³¹⁴

V únoru 1981 vystoupilo v Pardubicích *Hudební divadlo Karlín* s pořadem *Hvězdy operetního nebe* a soubor *Divadla F. X. Šaldy* z Liberce s operou Antonína Dvořáka *Jakobín*,³¹⁵ v dubnu to byla opereta Franze Lehára *Nicola Paganini*.³¹⁶ V květnu vystoupilo v pardubickém divadle *Hudební divadlo Karlín* s pořadem *Perly paní operety*.³¹⁷ *Krušnohorské divadlo* z Teplic uvedlo v červnu operetu Oskara Nedbala *Polská*

³⁰⁴ Vesele i vážně. *Zář.* 30. ledna 1979, č. 8. Autor uveden pod zkratkou „FJŽ“- (bez uvedení stránky).

³⁰⁵ *Zář.* 9. února 1979, č. 11. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

³⁰⁶ *La Traviata*. *Zář.* 11. května 1979, č. 36-37. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

³⁰⁷ PKO uvádí. *Zář.* 8. června 1979, č. 45. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

³⁰⁸ PKO připravuje. *Zář.* 24. srpna 1979, č. 67. (bez uvedení autora a stránky).

³⁰⁹ Kam za kulturou. *Zář.* 13. listopadu 1979, č. 90. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

³¹⁰ Večer Bedřicha Smetany. *Zář.* 8. února 1980, č. 11. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

³¹¹ *Zář.* 22. dubna 1980, č. 32. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

³¹² Až zazní hudba. *Zář.* 27. května 1980, č. 42. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

³¹³ Večer árií. *Zář.* 8. srpna 1980, č. 63. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

³¹⁴ *Zář.* 7. listopadu 1980, č. 89. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

³¹⁵ Pro každého něco. *Zář.* 30. ledna 1981, č. 8. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

³¹⁶ *Zář.* 24. dubna 1981, č. 32. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

³¹⁷ *Zář.* 8. května 1981, č. 36. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

krev.³¹⁸ V říjnu uvedli sólisté *Národního divadla* árie z oper Giuseppe Verdiho a *Divadlo F. X. Šaldy* z Liberce *Hubičku* Bedřicha Smetany.³¹⁹

Operu Nikolaje Rimského Korsakova *Carská nevěsta* uvedlo 11. února 1982 *Divadlo F. X. Šaldy* z Liberce³²⁰ a o deset dní později se mohli diváci zaposlouchat do operetních melodií v pořadu *Setkání s operetou* v provedení sólistů *Hudebního divadla Karlín* a *Státního divadla* z Ostravy.³²¹ V pondělí 15. března se představil pardubickému publiku *Československý státní soubor písní a tanců* se zpívaným představením baletu Bohuslava Martinů *Špalíček*.³²² V březnu dále vystoupil soubor *Krušnohorského divadla* z Teplíc s operetou Jára Beneše *Uličnice*³²³ a sólisté *Národního divadla* s ukázkami z francouzských oper.³²⁴ V dubnu byla v nabídce kulturních pořadů opereta Heinricha Bertého *Dům U tří děvčátek* v provedení *Hudebního divadla Karlín*³²⁵ a pořad *Písně a melodie nejmilejší* se sólisty *Národního divadla* ze skladeb našich i světových autorů.³²⁶ V říjnu opět zavítalo do Pardubic *Krušnohorské divadlo* z Teplíc s operetou *Krásný podzim* a *Hudební divadlo Karlín* s hudební komedií *Jedenáctý v řadě* v úpravě Oldřicha Nového.³²⁷ Před vánočními svátky zavítal do Pardubic opět soubor *Divadla F. X. Šaldy* z Liberce s operetou Jacquese Offenbacha *Pařížský život*.³²⁸

Pro velký úspěch bylo opakováno v lednu 1983 představení *Hudebního divadla Karlín Z operety do operety*,³²⁹ ten samý soubor uvedl v lednu ještě *Polskou krev* Oskara Nedbala³³⁰ a *Národní divadlo* uvedlo operu Georgese Bizeta *Carmen*.³³¹ V únoru byl na scéně *Východočeského divadla Pardubice* uveden *Bratránek z Batávie* z pera Eduarda Künnekeho v provedení *Hudebního divadla Karlín*³³² a opera Giuseppe Verdiho *La Traviata* nastudovaná *Divadlem F. X. Šaldy* z Liberce.³³³ Na začátku března opakovaně

³¹⁸ *Zář.* 5. června 1981, č. 44. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

³¹⁹ Pořady pro každého. *Zář.* 29. září 1981, č. 77. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

³²⁰ *Zář.* 12. února 1982, č. 11. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

³²¹ *Zář.* 16. února 1982, č. 12. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

³²² *Zář.* 12. března 1982, č. 19. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

³²³ Pořady pro každého. *Zář.* 26. února 1982, č. 15. Autor uveden pod zkratkou „da“ (bez uvedení stránky).

³²⁴ *Zář.* 23. března 1982, č. 22. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

³²⁵ Pořady pro každého. *Zář.* 30. března 1982, č. 24. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

³²⁶ *Zář.* 20. dubna 1982, č. 30. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

³²⁷ *Pestrý kolotoč zábavy. Zář.* 28. září 1982, č. 77. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

³²⁸ *Zář.* 17. prosince 1982, č. 100. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

³²⁹ *Zář.* 7. ledna 1983, č. 2. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

³³⁰ *Zář.* 18. ledna 1983, č. 5. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

³³¹ *Zář.* 14. ledna 1983, č. 4. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

³³² Park kultury a oddechu nabízí. *Zář.* 28. ledna 1983, č. 8. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

³³³ *Zář.* 22. února 1983, č. 15. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

vystupují sólisté *Národního divadla*, tentokrát s áriemi z oper Wolfganga Amadea Mozarta³³⁴ a členové souboru *Hudebního divadla Karlín* s operetou Oskara Nedbala *Polská krev*.³³⁵

Od roku 1984 jsou v dobovém tisku uváděny pouze sporé zprávy o hostování domácích i zahraničních umělců na jevišti pardubického divadla. Mnohdy ze zprávy není ani zřejmé, kde se hudební představení konalo. Proto zde nejsou tato představení uvedena.

2.5 Závěr

Pardubické divadlo se ani po roce 1968 neorientovalo na operu, pouze zde byly nastudovány a divákům představeny různé muzikály a zhudebnělé komedie. Některé z těchto kusů byly pro velký úspěch uvedeny na scéně divadla třeba až padesátkrát, jiné pro nezájem obecnostva méněkrát. Záleželo na provedení a hudebních možnostech jednotlivých účinkujících. Hlavními soubory, které přinášely do Pardubic operní a operetní duch bylo *Krušnohorské divadlo* z Teplic, opera *Státního divadla Zdeňka Nejedlého* z Ústí nad Labem, soubor *Státního divadla* z Ostravy, liberecké *Divadlo F. X. Šaldy*, soubor *Hudebního divadla Karlín* a členové opery *Národního divadla* Praha. Hudba zde zněla nejen z muzikálů, oper a operet, ale i na různých vystoupeních hostujících jednotlivců i souborů. Pardubičtí návštěvníci byli vždy hrdí na svůj kulturní stánek a občasné „nedostatky“ v hereckém provedení byli ochotni tolerovat. A to platí i do dnešních dnů. Návštěvnost divadla je veliká a všechna představení jsou téměř vždy zcela vyprodána.

³³⁴ *Zář.* 15. března 1983, č. 21. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

³³⁵ Programy pro každého. *Zář.* 8. března 1983, č. 19. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

3 HUDEBNÍ SPOLKY

Pardubice patří mezi města s dlouhotrvající hudební tradicí. Příkladem toho je mužský pěvecký spolek *Pernštýn*, který byl založen roku 1861.³³⁶ O čtyři roky později byl založen dívčí pěvecký sbor *Ludmila*.³³⁷ Oba soubory položily základy sborového zpěvu v Pardubicích. Celé dvacáté století v Pardubicích přímo „překypuje“ různými hudebními tělesy i sólovými zpěváky. Mezi další nejznámější patří *Lidová opera*, která vznikla na jaře 1953 spojením hudebního souboru zaměstnanců závodního klubu Krajské správy spojů s mužským pěveckým spolkem *Pernštýn* a ženským pěveckým spolkem *Ludmila*.³³⁸ O vzniku první *Hudební školy* v roce 1919 je pojednáváno v kapitole *Konzervatoř* a v kapitole *Lidová škola umění*. Mezi známé dechové kapely patří *Matěnova dechovka*, která má své počátky v roce 1927 a její činnost neustala ani po smrti kapelníka Viktora Matěny, který zemřel v roce 1974. Dnes vystupuje pod názvem *Pardubanka*.³³⁹ Z dalších to byly a jsou různé taneční orchestry a soubory. Prvním takovým velkým pardubickým souborem byl *Estrádní a taneční orchestr Závodního klubu Tesla Pardubice* (založen 1950), *Taneční orchestr ZK Chemoprojekt* (založen 1953), *Taneční orchestr ZK Mlýny a Pekárny Pardubice* (vznikl 1954), *Taneční orchestr Parku kultury a oddechu Pardubice* (vznikl 1959), *Taneční orchestr Kulturního domu Dukla Pardubice* (založen 1961) a mnoho dalších.³⁴⁰ Nesmíme zapomenout na známé tramské skupiny, mezi něž patří *Trdlo*, *Stopa*, *Topas*, *Vodáci*, *Ženáci* a další. Je to jen malý výčet spolků a skupin zabývajících se hudbou. Klasický pěvecký spolek je v Pardubicích pěvecký sbor *Pernštýn-Ludmila-Suk*, který vznikl z mužského pěveckého spolku *Pernštýn*, ženského pěveckého spolku *Ludmila* a smíšeného sboru *Suk*. Tento pěvecký sbor je již čistě ženskou záležitostí, mimo sbormistra Martina Berana. Kromě tohoto pěveckého spolku mají Pardubice i jiná hudební tělesa, která patří mezi významná dobou svého trvání, umístováním se na předních příčkách v různých hudebních soutěžích, vystupováním doma i v zahraničí. Patří mezi ně *Vysokoškolský umělecký soubor*, *Pardubický dětský sbor* a *Pardubický komorní orchestr*.

³³⁶ Státní okresní archiv Pardubice. Mužský pěvecký spolek *Pernštýn* Pardubice. Č. fondu 633. (nestránkováno).

³³⁷ Státní okresní archiv Pardubice. Dívčí pěvecký spolek *Ludmila* Pardubice. Č. fondu 623. (nestránkováno).

³³⁸ *Lidová opera* v Pardubicích zahájila činnost. *Zář* 24. března 1953, č. 24, s. 3. (bez uvedení autora).

³³⁹ BRONCOVÁ, D. (ed.) *Knihy o městě Pardubice*. Praha: Milpo media, 1999, s. 36. ISBN 80-86098-12-5.

³⁴⁰ Taneční orchestry a soubory v Pardubicích. *JK Band Pardubice*. [online]. [cit. 2022-03-21]. Dostupné z: <http://www.jkbandpardubice.cz/archiv/orchestry-1950-1990/>.

3.1 Vysokoškolský umělecký soubor

Vysokoškolský umělecký soubor (dále jen *VUS*) byl založen v roce 1950 při Vysoké škole chemicko-technologické v Pardubicích. U jeho zrodu stál doc. Ing. Vlastislav Novák, který řídil soubor od jeho vzniku, až do roku 1993.³⁴¹ Soubor se skládá z posluchačů vysoké školy, a tudíž je velmi náročné takovéto těleso řídit. Nemá stálé obsazení, neboť v každém akademickém roce se mění složení souboru. Někteří vysokoškoláci odcházejí, protože dokončili studium a jiní zase přicházejí. Ve svém repertoáru má soubor nejen skladby starých mistrů, ale i skladby současné. Od začátku patří mezi přední pěvecké sbory východočeského kraje. Pod záštitou Vysoké školy chemicko-technologické a *VUS* se každoročně v Pardubicích koná *Mezinárodní festival akademických pěveckých sborů – IFAS*. O jeho uskutečnění se zasloužil Vlastislav Novák. Hlavní myšlenkou bylo porovnání umělecké úrovně sborů z různých zemí a dostat do podvědomí zahraničních účastníků českou sborovou tvorbu. Součástí festivalu je i konference, jejímž posláním je výměna názorů a zkušeností v oblasti studentských sborů. První ročník tohoto festivalu se konal v prostorách kulturního domu Dukla v Pardubicích od 22. do 28. dubna 1968.³⁴² Porota festivalu byla složená z hudebních odborníků: Ilji Hurníka (skladatel, klavírista, pedagogický pracovník, působil na pražské konzervatoři a *Vysoké škole múzických umění* v Bratislavě),³⁴³ Miroslava Raichla (skladatel, tajemník *Svazu československých skladatelů*, pedagog na pražské konzervatoři a konzervatoři v Pardubicích),³⁴⁴ Ladislava Vrtala (barytonista, sbormistr a pedagog),³⁴⁵ Jana Márii Dobrodinského (sbormistr, skladatel a pedagog),³⁴⁶ Miroslava Venhody (sbormistr *Pražských madrigalistů*)³⁴⁷ a ze zahraničních

³⁴¹ Vysokoškolský umělecký soubor Pardubice. Dirigenti. [online]. [cit. 2022-03-21]. Dostupné z: http://vus.upce.cz/?page_id=129.

³⁴² PRUNAROVÁ, J. IFAS v Pardubicích. *Zář*. 5. března 1968, č. 18. (bez uvedení stránky).

³⁴³ STENMETZ, K. *Hurník Ilja. Český hudební slovník osob a institucí*. [online]. [cit. 2022-03-21]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=4979.

³⁴⁴ DVOŘÁKOVÁ, L. *Raichl Miroslav. Český hudební slovník osob a institucí*. [online]. [cit. 2022-03-21]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=5739.

³⁴⁵ MĚRKA, I. *Vrtal Ladislav. Český hudební slovník osob a institucí*. [online]. [cit. 2022-03-21]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=1004301.

³⁴⁶ Jan Mária Dobrodinský – sbormistr, skladatel a pedagog. *Český rozhlas*, 13. 12. 2012. [online]. [cit. 2022-03-21]. Dostupné z: <https://regiony.rozhlas.cz/jan-maria-dobrodinsky-sbormistr-skladatel-a-pedagog-7422683?print=1>.

porotců to byl Rolf Schneider z Německa a Carl Clausen z Dánska.³⁴⁸ Zúčastnilo se ho osm sborů z Československa a čtyři zahraniční sbory – akademický sbor Lomonosovovy univerzity v Moskvě, akademický sbor univerzity Göteborg ze Švédska, *Brahe Djäkmar*, akademický sbor univerzity Turku z Finska a komorní sbor *Ensemble 66* z Německa.³⁴⁹

VUS má některé ze svých koncertních vystoupení pravidelné. Jedná se například o prosincové předvánoční koncerty, na kterých většinou spoluúčinkují i hosté. Takovým pravidelným hostem na těchto koncertech býval *Pardubický dětský sbor*,³⁵⁰ častá spolupráce byla i s *Východočeským státním komorním orchestrem* Pardubice³⁵¹ a z dalších hostů, kteří často účinkovali na předvánočních koncertech to byli posluchači *Akademie múzických umění* z Prahy.³⁵² Dalšími pravidelnými koncerty byly na začátku května ve *Východočeském divadle Pardubice* „májové“ koncerty.³⁵³ I zde často spoluúčinkovali hosté, nejčastěji opět sólisté *Akademie múzických umění*,³⁵⁴ sólisté opery *Národního divadla* Praha a *České filharmonie*.³⁵⁵

Kromě koncertních vystoupení po celém Československu, vystupoval soubor často v zahraničí. Začátkem března 1969 byl *VUS* na týdenním zájezdu v Rakousku, kde vystoupil na třech koncertech. První z nich se konal v malém městečku Solbad Hall nedaleko Innsbrucku, druhý v Innsbrucku a poslední v Brahmově síni ve Vídni.³⁵⁶ V září téhož roku absolvoval čtrnáctidenní turné po Švédsku, kde byly uvedeny čtyři koncerty.³⁵⁷ V září 1971 byl soubor na zájezdu v Litvě. Zde koncertoval v druhém největším městě Kaunasu a v hlavním městě Vilniusu. Také natáčel pro litevskou a lotyšskou televizi.³⁵⁸ V červnu 1973 byl soubor na patnáctidenním turné v Sovětském svazu, kde vystupoval

³⁴⁷ Venhoda Miroslav. Český hudební slovník osob a institucí. [online]. [cit. 2022-03-21]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=3871.

³⁴⁸ Archiv Vysokoškolského uměleckého souboru. Propozice a soutěžní řád a Mezinárodního festivalu studentských akademických sborů. Inv. Č. 31/68. Pardubice. 1. 12. 1967. s. 8.

³⁴⁹ PRUNAROVÁ, J. IFAS v Pardubicích. *Zář.* 5. března 1968, č. 18. (bez uvedení stránky).

³⁵⁰ Prosincové koncerty. *Zář.* 6. prosince 1968, č. 106. (bez uvedení autora a stránky).

³⁵¹ Vánoční koncert. *Zář.* 14. prosince 1971, č. 99. (bez uvedení autora a stránky).

³⁵² Vánoční koncerty. *Zář.* 12. prosince 1969, č. 99. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

³⁵³ Před májovým koncertem. *Zář.* 29. dubna 1969, č. 34-35. autor uveden pod zkratkou „JiK“. (bez uvedení stránky).

³⁵⁴ Májový koncert. *Zář.* 13. května 1969, č. 38. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

³⁵⁵ Společný koncert. *Zář.* 12. dubna 1980, č. 29. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

³⁵⁶ PRUNAROVÁ, J. VUS na cestách. *Zář.* 18. března 1969, č. 22. (bez uvedení stránky).

³⁵⁷ *Zář.* 22. srpna 1969, č. 67. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

³⁵⁸ Koncert v galerii. *Zář.* 19. října 1971, č. 83. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

na pěti koncertech, a to v Moskvě, Soči a Kyjevě. V moskevském televizním středisku Ostankinu natočil půlhodinový pořad³⁵⁹ a také několik písní pro tamní rozhlas.³⁶⁰ V srpnu 1975 byl *VUS* na zájezdu v Leningradu, odkud pokračoval do hlavního města Finska, Helsinek, přístavního městečka Turku a do třetího největšího města Finska Tampere.³⁶¹ Ve Finsku se také zúčastnil mezinárodního festivalu *Skandinávské hudební léto*.³⁶² Na jaře 1979 to byl zájezd do Dánska.³⁶³ V červenci 1981 vystoupil pětkrát v Londýně, kde byl na pozvání souboru *London chorale*.³⁶⁴ V květnu 1982 vystupoval v Berlíně a Postupimi a tyto koncerty natáčel i německý rozhlas.³⁶⁵ V druhé polovině ledna 1983 uskutečnil *VUS* svůj v pořadí již šestý zájezd do Sovětského svazu, kam odjel na pozvání družebního pěveckého souboru Lomonosovovy univerzity a natáčel zde i pro moskevský rozhlas.³⁶⁶ Od 26. do 31. května 1983 se účastnil festivalu *Internationale Chor Tage* v Pohlheimu v Německé spolkové republice, kde soutěžil v kategoriích smíšených, mládežnických a ženských sborů a získal druhé, třetí a čtvrté místo.³⁶⁷ Na přelomu března a dubna 1985 byl *VUS* na zájezdu v Berlíně na pozvání Humboldtovy univerzity a kromě dvou koncertů natáčel i v berlínském rozhlase.³⁶⁸ V dubnu 1986 byl pozván do Španělska, kde uskutečnil pět koncertů a vystupoval i v německém Pohlheimu.³⁶⁹ V červnu 1989 to byly dva koncerty v německých městech Rostock a Frankfurt nad Mohanem a desetidenní zájezd do Švédska do města Uppsala.³⁷⁰

Soubor získal kromě výše uvedených ocenění například 3. místo na *IFAS* v roce 1968, 1. místo na *IFAS* v roce 1973, na *IFAS* v roce 1975 1. místo za dramaturgii, v roce 1974 2. místo na mezinárodní soutěži smíšených pěveckých sborů v italské Gorizii, *IFAS* 1977 3. místo a zvláštní cena za nejlepší interpretaci povinné skladby,³⁷¹ byly jim

³⁵⁹ S českou písní po veliké zemi. *Zář.* 12. června 1973, č. 46. Autor uveden pod zkratkou „MK“. (bez uvedení stránky).

³⁶⁰ Pro sovětské posluchače. *Zář.* 7. srpna 1973, č. 62. Autor uveden pod zkratkou „fm“. (bez uvedení stránky).

³⁶¹ *VUS* v zahraničí. *Zář.* 5. srpna 1975, č. 61. Autor uveden pod zkratkou „nov“. (bez uvedení stránky).

³⁶² *VUS* po návratu. *Zář.* 5. září 1975, č. 70. Autor uveden pod zkratkou „nov“. (bez uvedení stránky).

³⁶³ VELEHRADSKÁ, M. Chladní Dánové roztáli. *Zář.* 11. května 1979, č. 36-37. (bez uvedení stránky).

³⁶⁴ VELEHRADSKÁ, M. S českou hudbou. *Zář.* 21. července 1981, č. 57. (bez uvedení stránky).

³⁶⁵ VELEHRADSKÁ, M. Vyhrála lidová píseň. *Zář.* 11. května 1982, č. 36. (bez uvedení stránky).

³⁶⁶ VELEHRADSKÁ, M. Vyhrála lidová píseň. *Zář.* 25. února 1983, č. 16. (bez uvedení stránky).

³⁶⁷ VELEHRADSKÁ, M. Zvítězila česká hudba. *Zář.* 14. června 1983, č. 47. (bez uvedení stránky).

³⁶⁸ VELEHRADSKÁ, M. Berlín tleskal vysokoškolákům z Pardubic. *Zář.* 23. dubna 1985, č. 32. (bez uvedení stránky).

³⁶⁹ VELEHRADSKÁ, M. Bysterské zvony zvítězily. *Zář.* 30. května 1986, č. 42. (bez uvedení stránky).

³⁷⁰ VELEHRADSKÁ, M. *VUS* zpíval v Uppsale. *Zář.* 14. července 1989, č. 56. (bez uvedení stránky).

³⁷¹ Úspěchy, které nás těší, ale i zavazují. *Zář.* 6. června 1978, č. 44. Autor uveden pod zkratkou „VA“. (bez uvedení stránky).

vydány i gramofonové desky.³⁷² Podle slov dirigenta Vlastislava Nováka absolvovali ročně průměrně 40 koncertů.³⁷³

Všechna vystoupení a ocenění, která soubor mezi roky 1968–1989 absolvoval a získal, není možné vyjmenovat. Jeho činnost je od počátků velmi široká. Soubor od září 2009 vede dirigent MgA. Tomáš Židek, Ph.D.³⁷⁴ a pokračuje úspěšně v práci Vlastislava Nováka. Soubor i nadále vystupuje velmi často na koncertech doma i v zahraničí, účastní se různých soutěží a spolupodílí se na organizaci *IFAS*.

3.2 Pardubický komorní orchestr

Pardubický komorní orchestr byl založen v září 1968 čtyřmi členy tehdejšího *Pardubického smyčcového kvarteta* Luďkem Lukešem, Lubomírem Moravcem, Karlem Smetákem a Marcelem Macháčkem.³⁷⁵ Byl pojmenován *Východočeský komorní orchestr*. Tento název však převzalo první profesionální hudební těleso v Pardubicích, a tak byl orchestr 21. února 1969 přejmenován na *Pardubický komorní orchestr* (dále jen *PKO*).³⁷⁶ V době založení *PKO* měl orchestr patnáct členů. Dirigentem byl Luděk Lukeš, 1. housle Miroslav Renftel, Zdeněk Andrýs, Oskar Hochmann a Otto Vašura, 2. housle Jaroslav Matěcha, Jaroslav Žižka, Ludmila Valentová a Karel Smeták, viola Karel Šimák, Marcel Macháček a Karel Schejbal, violoncello Jiří Homola a Lubomír Moravec, kontrabas Ladislav Odstrčil.³⁷⁷ Ještě před svým prvním veřejným vystoupením nahrál *PKO* skladby Giovaniho Battisty Pergolesiho a Christopa Förstera pro *Československý rozhlas* v Hradci Králové, který tyto skladby v prosinci odvysílal.³⁷⁸

První koncert se konal 8. února 1969 ve *Východočeském divadle Pardubice* a na koncertu zazněly skladby Iši Krejčího, Wolfganga Amadea Mozarta, Johannese Baptisty Tolara a Benjamina Brittena.³⁷⁹ Začátkem června 1969 se orchestr zúčastnil oslav 50. výročí založení *Lidové školy umění* (dříve *Hudební škola*), kde vystoupil se svými

³⁷² VUS na desce. *Zář*. 13. února 1981, č. 12. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

³⁷³ VELEHRADSKÁ, M. Když zpívají vysokoškoláci. *Zář*. 16. července 1985, č. 55. (bez uvedení stránky).

³⁷⁴ ŽIDEK, T. Umělecký životopis. Tomáš Židek. [online]. [cit. 2022-03-21]. Dostupné z: <http://tomaszidek.cz/zivotopis/>.

³⁷⁵ BRONCOVÁ, D. (ed.) *Kniha o městě Pardubice*. Praha: Milpo media, 1999, s. 37. ISBN 80-86098-12-5.

³⁷⁶ Archiv Pardubického komorního orchestru. *Kronika Pardubického komorního orchestru*, s. 8.

³⁷⁷ Archiv Pardubického komorního orchestru. *Kronika Pardubického komorního orchestru*, s. 5.

³⁷⁸ Archiv Pardubického komorního orchestru. *Kronika Pardubického komorního orchestru*, s. 6.

³⁷⁹ Archiv Pardubického komorního orchestru. *Kronika Pardubického komorního orchestru*, s. 7.

sólisty Milanem Stříteským a hobojistkou Libuší Ježkovou³⁸⁰ a začátkem července téhož roku se představil divákům na prvním ročníku festivalu komorní hudby *Musica da Camera* v Kroměříži.³⁸¹ *Kruh přátel hudby* v Pardubicích uspořádal 18. ledna 1970 koncert barokní hudby, kde s *PKO* spoluúčinkovalo *Collegium musicum pardubicense*.³⁸² V červenci se zúčastnil druhého ročníku festivalu *Musica da Camera* v Kroměříži.³⁸³ V rámci hudebních večerů ve Východočeské galerii v Pardubicích byl orchestr pozván k účinkování v listopadu 1970. Vedle klasiků byly uvedeny i moderní skladby. Na těchto večerech byl uváděn nejen samotný koncert, ale i odborný výklad k hudbě, která po celý večer v galerii mezi obrazy zněla. Autor článku v *Záři* se velmi pochvalně vyjadřuje o vyspělosti souboru, který je „možno srovnávat s profesionálním hudebním tělesem“.³⁸⁴ V roce 1971 začal spolu s pěveckým sborem *Vokální harmonie* z Hradce Králové studovat operu Luboše Fišera *Lancelot*. První představení se konalo 25. května 1972 v Hradci Králové,³⁸⁵ následovalo představení v Pardubicích v kulturním domě ROH na Dukle 29. května, kde vystupovali spolu s orchestrem a pěveckým sborem *Vokální harmonie* z Hradce Králové Milan Roček, Libuše Nováková, Jarmila Fröhlichová, Miroslav Mikulecký a Milan Fröhlich.³⁸⁶ Tisk se o vystoupení vyjadřoval jen kladně. Oceňoval amatérský orchestr a vyzdvihl výkony Libuše Novákové a Miroslava Mikuleckého.³⁸⁷ V roce 1973 se *PKO* zúčastnil prvního *Festivalu amatérských komorních sdružení Východočeského kraje* v Moravské Třebové ve dnech 23.–25. února, kde vystupuje spolu s dalšími 15 amatérskými soubory³⁸⁸ a následuje krajská *Přehlídka komorních souborů Jihomoravského kraje* v Jaroměřicích.³⁸⁹ Pokračuje spolupráce s *Vokální harmonií* a ze společných vystoupení můžeme vzpomenout například koncert ve Východočeské galerii 17. října 1973, kde posluchače zaujaly nejvíce skladby Jana Dismase Zelenky a Františka Xavera Brixiho.³⁹⁰ V roce 1974 se *PKO* účastnil druhého ročníku *Festivalu amatérských komorních sdružení Východočeského kraje*

³⁸⁰ Koncertní sezóna vrcholí a návštěvnost klesá. *Zář.* 17. června 1969, č. 48. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

³⁸¹ Pardubičtí muzikanti v Kroměříži. *Zář.* 15. července 1969, č. 56. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

³⁸² Hudební matiné. *Zář.* 23. ledna 1970, č. 5. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

³⁸³ Archiv Pardubického komorního orchestru. *Kronika Pardubického komorního orchestru.* s. 13.

³⁸⁴ Obrazy a hudba. *Zář.* 17. listopadu 1970, č. 91. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

³⁸⁵ Archiv Pardubického komorního orchestru. *Kronika Pardubického komorního orchestru.* s. 21-35.

³⁸⁶ Opera na Dukle. *Zář.* 26. května 1972, č. 42. (bez uvedení autora a stránky).

³⁸⁷ Stamic a Fišer. *Zář.* 16. června 1972, č. 48. (bez uvedení autora a stránky).

³⁸⁸ Pardubický komorní koncert. *Zář.* 2. března 1973, č. 17. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

³⁸⁹ Archiv Pardubického komorního orchestru. *Kronika Pardubického komorního orchestru.* s. 20.

³⁹⁰ Vokální harmonie. *Zář.* 23. října 1973, č. 84. (bez uvedení autora a stránky).

v Moravské Třebové, národního *Festivalu komorní hudby a orchestrálních sdružení* v Kratochvíli u Netolic, národního *Festivalu komorní hudby* v Nitře a národního *Festivalu amatérských komorních souborů* v Prachaticích.³⁹¹ V tomto roce byl orchestr na zahraničním zájezdu v Polsku, kde se účastnil *Dní kultury Východočeského kraje* v družebních městech Walbrzych a Legnice. Byl to první zájezd *PKO* do zahraničí. Vystupoval zde se skladbami Iši Krejčího, Wolfganga Amadea Mozarta, Johanna Sebastiana Bacha, Karla Stamice a Benjamina Brittena.³⁹²

V roce 1975 účinkoval *PKO* již po třetí za sebou na *Festivalu amatérských komorních sdružení Východočeského kraje* v Moravské Třebové a nově na festivalu *Camerata Nova* Náchod.³⁹³ Koncem října 1976 odjíždí *PKO* na *Mezinárodní festival komorní hudby* v Blankenburgu, kde uvádí ve světové premiéře suitu pro klavír *Nový clavecin* od Ilji Hurníka. V rámci státního svátku Německé demokratické republiky koncertovali ještě ve Wernigerode a Halberstadtu se skladbami Karla Stamice, Iši Krejčího a dalších.³⁹⁴ To, že *Vokální harmonie* často a ráda spolupracuje s *PKO* a obráceně, můžeme opět vidět na společném vystoupení 10. února 1977, které zorganizoval pardubický Park kultury a oddechu. Na této společné veřejné produkci zazněly mimo jiné skladby Igora Stravinského, Bély Bartóka a Vítězslava Nováka.³⁹⁵ V dubnu téhož roku byl *PKO* účastníkem čtvrtého ročníku národního *Festivalu komorních souborů a orchestrálních sdružení* v Prachaticích. Kromě tohoto vystoupení měl v Prachaticích ještě dva výchovné koncerty pro žáky základních devítiletých škol a jeden koncert v Netolicích u příležitosti oslav 107. výročí narození Vladimíra Iljiče Lenina.³⁹⁶ *Kruh přátel hudby* v Pardubicích považuje *PKO* za velmi kvalitního hudebního amatérského interpreta a často mu umožňuje vystoupení před veřejností. Jedním z velmi zdařilých vystoupení se konalo 19. června 1977 v hudebním sále Městského národního výboru v Pardubicích, kde zazněly skladby Dimitrije Šostakoviče, Ilji Hurníka a Františka Xavera Brixiho.³⁹⁷ Dalším uskutečněným zahraničním zájezdem bylo v roce 1978 vystoupení ve východoněmeckém městě Schöenbergu.³⁹⁸ Zcela nevšední byl koncert 24. října 1979

³⁹¹ Archiv Pardubického komorního orchestru. *Kronika Pardubického komorního orchestru*. s. 29.

³⁹² Úspěch orchestru. *Zář*. 5. dubna 1974, č. 27. Autor uveden pod značkou „Ma“. (bez uvedení stránky).

³⁹³ Archiv Pardubického komorního orchestru. *Kronika Pardubického komorního orchestru*. s. 32.

³⁹⁴ Komorní orchestr do zahraničí. *Zář*. 29. října 1976, č. 86. Autor uveden pod zkratkou „č“. (bez uvedení stránky).

³⁹⁵ Vokální harmonie. *Zář*. 18. února 1977, č. 13. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

³⁹⁶ Přehlídka souborů. *Zář*. 29. dubna 1977, č. 33. Autor uveden pod zkratkou „kp“. (bez uvedení stránky).

³⁹⁷ Hudební pozvánka. *Zář*. 7. června 1977, č. 44. Autor uveden pod zkratkou „vm“. (bez uvedení stránky).

³⁹⁸ Archiv Pardubického komorního orchestru. *Kronika Pardubického komorního orchestru*. s. 42.

ve výstavní síni Parku kultury a oddechu v Pardubicích, kde *PKO* vystoupil spolu s *Vokální harmonií* a zazněla díla Františka Xavera Brixiho a Petra Ebena.³⁹⁹ Počátkem roku 1980 vystupuje soubor v závodním klubu Tesla Pardubice a uvádí skladby Andrzeje Panufnika, Ivany Loudové, Vladimíra Sommera a Ottorina Respighiho.⁴⁰⁰

Za významná vystoupení v následujících letech na „domácí půdě“ můžeme považovat účinkování na *Festivalu amatérských komorních sdružení Východočeského kraje* v Moravské Třebové (1980, 1983),⁴⁰¹ *Pardubickém hudebním jaru* (1982), mezinárodním festivalu *Techfilm Pardubice* a *Festivalu amatérských komorních souborů Východočeského kraje* v Ústí nad Orlicí (1982, 1986),⁴⁰² dále je to opětovné vystoupení na festivalu *Camerata Nova Náchod* (1983)⁴⁰³ a *Festivalu neprofesionálních komorních a symfonických těles* ve Frýdku-Místku (1984).⁴⁰⁴ Ze zahraničních turné to bylo koncem srpna 1982 vystoupení na třetím ročníku festivalu v Rimini v Itálii, kde jako jediný soubor reprezentoval Československo. Závěrečný koncert, na kterém se sešlo přes 10 000 diváků, byl svěřen právě *PKO*, což vypovídá o kvalitách produkované hudby.⁴⁰⁵ V roce 1985 to byl zájezd do Schönebecku v Německé demokratické republice⁴⁰⁶ a od 11. do 27. dubna 1985 byl soubor na zájezdu ve Španělsku v Katalánsku. Koncertovalo se na čtyřech místech,

a sice v Barceloně, Gelidě, Manréze a Cardoně. Cestou zpět do Československa navíc uskutečnili koncert v Německé spolkové republice v Saarbrückenu.⁴⁰⁷ Koncem roku 1986 Lukeš onemocněl a v dubnu následujícího roku ho nahradil houslista orchestru Karel Smeták, který vedl orchestr až do roku 2001.⁴⁰⁸ Z významnějších domácích vystoupení za vedení orchestru Karla Smetáka do roku 1989 lze zmínit vystoupení na *Festivalu amatérských komorních sdružení Východočeského kraje* v Ústí nad Orlicí v roce 1988,⁴⁰⁹ od roku 1987 každoroční vánoční koncerty, kdy zaznívala *Česká mše vánoční* Jana Jakuba Ryby za častého spoluúčinkování Spolku pěveckých sborů *Pernštýn-Ludmila-Suk*.⁴¹⁰

³⁹⁹ Nevšední spojení. *Zář.* 5. října 1979, č. 79. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁴⁰⁰ Zítřka v ZK Tesla. *Zář.* 22. ledna 1980, č. 6. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁴⁰¹ Archiv Pardubického komorního orchestru. *Kronika Pardubického komorního orchestru*. s. 54, 71.

⁴⁰² Archiv Pardubického komorního orchestru. *Kronika Pardubického komorního orchestru*. s. 60, 82.

⁴⁰³ Archiv Pardubického komorního orchestru. *Kronika Pardubického komorního orchestru*. s. 71.

⁴⁰⁴ Archiv Pardubického komorního orchestru. *Kronika Pardubického komorního orchestru*. s. 76.

⁴⁰⁵ VELEHRADSKÁ, M. Pardubický komorní orchestr v Itálii. *Zář.* 17. září 1982, č. 74. (bez uvedení stránky).

⁴⁰⁶ Archiv Pardubického komorního orchestru. *Kronika Pardubického komorního orchestru*. s. 79.

⁴⁰⁷ VELEHRADSKÁ, M. Česká hudba opět zvítězila. *Zář.* 13. května 1986, č. 37. (bez uvedení stránky).

⁴⁰⁸ Archiv Pardubického komorního orchestru. *Kronika Pardubického komorního orchestru*. s. 91-92.

⁴⁰⁹ Archiv Pardubického komorního orchestru. *Kronika Pardubického komorního orchestru*. s. 99.

⁴¹⁰ Archiv Pardubického komorního orchestru. *Kronika Pardubického komorního orchestru*. s. 93.

O tom, že jsou v Pardubicích kvalitní sbory, svědčí i to, že *Pardubický komorní orchestr* stále existuje a vystupuje pro širokou veřejnost nejen v Pardubicích a okolí.⁴¹¹

3.3 Pardubický dětský sbor

Pardubický dětský sbor (dále jen *PDS*) založil v roce 1960 doc. Ing. Vlastislav Novák. O deset let dříve byl Vlastislav Novák u zrodu *Vysokoškolského uměleckého souboru* (dále jen *VUS*).⁴¹² V době založení měl soubor pouhých 14 členů, o rok později to bylo již 40.⁴¹³ Sbor se skládal z přípravného oddělení nazvaného *Zvoneček*, hlavního sboru a komorního sboru *Iuventus Cantans* (mládež ve věku od 17 let).⁴¹⁴ Aby děti mohly z přípravného oddělení postoupit do hlavního sboru, musí znát 30 skladeb kmenového repertoáru. Na vedení všech tří sborů se podílel Vlastislav Novák, Miroslava Růklová a Ladislav Ráček.⁴¹⁵

Hned od prvopočátku se *PDS* spolupodílel na každoročních vánočních koncertech spolu s *VUS*. V prosinci 1968 spoluúčinkovali spolu s oběma soubory i sólisté *Akademie múzických umění* (dále jen *AMU*) Praha v pardubickém Husově sboru, kde se představili se skladbami Petra Ebena, Adama Michny z Otradovic a Jakuba Jana Ryby.⁴¹⁶ V roce 1969 se 5. června v Pardubicích konal první *Mezinárodní festival dětských a mládežnických sborů*. S myšlenkou pořádat tento festival přišel opět Vlastislav Novák. Festival nebyl žánrově vymezen a nebyl soutěžní. Prvního ročníku se zúčastnilo 12 dětských sborů složených z cca 400 dětí. Festival se uskutečnil pod názvem *Slavnost naší písně*. Posluchači zde mohli vyslechnout technicky náročné sbory, jako například od skladatelů Ilji Hurníka, Petra Ebena, Josefa Bohuslava Foerster, Eugena Suchoně, Alexandra Moyzese a dalších.⁴¹⁷ Koncem května 1970 se *PDS* zúčastnil krajské soutěže dětských pěveckých sborů v Chrudimi. Porota složená z předních československých odborníků na dětský zpěv uznala pardubický sbor jako absolutního vítěze soutěže (měli vysoký

⁴¹¹ Plánované koncerty. Pardubický komorní orchestr. [online]. [cit. 2022-03-21]. Dostupné z: <http://pardubickyorchestr.cz/planovane-koncerty/>.

⁴¹² BRONCOVÁ, D. (ed.) *Kniha o městě Pardubice*. Praha: Milpo media, 1999, s. 36. ISBN 80-86098-12-5.

⁴¹³ Na svátcích písní. *Zář*. 21, května 1985, č. 39. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁴¹⁴ BRONCOVÁ, D. (ed.) *Kniha o městě Pardubice*. Praha: Milpo media, 1999, s. 36. ISBN 80-86098-12-5.

⁴¹⁵ VELEHRADSKÁ, M. Nenahraditelná radost. *Zář*. 21, dubna 1979, č. 31. (bez uvedení stránky).

⁴¹⁶ Vánoční koncert. *Zář*. 13. prosince 1968, č. 108. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

⁴¹⁷ Žádné zpíváníčkování. *Zář*. 13. června 1969, č. 47. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

bodový náskok před ostatními).⁴¹⁸ Dalším velkým oceněním byla kritika hudebního odborníka Karla Leisse v roce 1971 na vystoupení *PDS* v Praze na Žofině spolu s hostitelským *Dětským sborem ČKD Praha*⁴¹⁹ a také 3. místo na celonárodní *Soutěži dětských pěveckých sborů* ve Svitavách.⁴²⁰ Na soutěži dětských sborů v Holicích *O zlatou snítku* (1972) se hlavní i přípravný sbor umístil na 1. místě.⁴²¹ Porotou byly navrženy do národní soutěže dětských sborů, která se konala v roce 1973. Milan Stříteský řídil přípravné oddělení a Vlastislav Novák hlavní sbor.⁴²²

Od 15. do 18. června 1972 byl uskutečněn zájezd do hlavního města Německé demokratické republiky Berlína, kde sbor vystoupil na dvou samostatných koncertech.⁴²³ Na počátku listopadu se v Pardubicích v kulturním domě Dukla a ve Státních lázních Bohdaneč uskutečnil *Festival dětských pěveckých sborů*. Z českých sborů se jej kromě *PDS* zúčastnil sbor *Severáček* z Liberce a *Dětský sbor ČKD Praha*. Ze zahraničních účastníků to byl chlapecký sbor Litevské socialistické republiky *Ažuoliukas* z Vilniusu a *Státní rozhlasový dětský sbor* z Berlína.⁴²⁴ Kromě vánočních koncertů začal pravidelně každý rok vystupovat *PDS* spolu s *VUS* i na tradičních májových koncertech,⁴²⁵ kde spolu s nimi hostovala i mnohá významná hudební tělesa a sólisté například z *AMU*, sólisté opery *Národního divadla* Praha či Česká filharmonie.⁴²⁶ Od 3. do 8. října 1974 hostoval *PDS* spolu se svým sbormistrem Vlastislavem Novákem v malém městečku Eilenburg (cca 25 km od Lipska) u příležitosti oslav 25. výročí trvání Německé demokratické republiky.⁴²⁷ Nejenom vánoční a májové koncerty jsou pořádány každý rok. Přidávají se k nim i jarní koncerty, kde většinou vystupují všechna oddělení sboru.⁴²⁸ Rok 1975 byl rokem „mezinárodním“. V květnu přijel do Pardubic chlapecký pěvecký sbor *Ažuoliukas*

⁴¹⁸ Zpívající mládí. *Zář.* 31. července 1970, č. 60. Autor uveden pod zkratkou „H/M“. (bez uvedení stránky).

⁴¹⁹ Úspěchy mladých pěvců. *Zář.* 7. května 1971, č. 36. Autor uveden pod zkratkou „B/k“. (bez uvedení stránky).

⁴²⁰ Deset let dětského sboru. *Zář.* 6. června 1972, č. 45. Autor uveden pod zkratkou „čk“. (bez uvedení stránky).

⁴²¹ Dětský sbor do NDR. *Zář.* 9. června 1972, č. 46. Autor uveden pod zkratkou „čk“. (bez uvedení stránky).

⁴²² Dětský sbor do národní soutěže? *Zář.* 18. července 1972, č. 57. Autor uveden pod zkratkou „av“. (bez uvedení stránky).

⁴²³ Dětský sbor do NDR. *Zář.* 9. června 1972, č. 46. Autor uveden pod zkratkou „čk“. (bez uvedení stránky).

⁴²⁴ Mládím zpívající Dukla. *Zář.* 31. října 1972, č. 87. Autor uveden pod zkratkou „av“. (bez uvedení stránky).

⁴²⁵ Májový koncert. *Zář.* 14. května 1974, č. 37-38. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

⁴²⁶ Májové koncerty. *Zář.* 20. května 1977, č. 38. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

⁴²⁷ Dětský sbor do NDR. *Zář.* 4. října 1974, č. 79. Autor uveden pod zkratkou „bja“. (bez uvedení stránky).

⁴²⁸ Jarní koncert. *Zář.* 15. dubna 1975, č. 29. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

z Litvy a pro pardubické obecnstvo bylo uspořádáno několik společných vystoupení.⁴²⁹ Na oplátku byl pardubický sbor v srpnu na čtrnáctidenním turné po Litvě.⁴³⁰ Ze zahraničních zájezdů to bylo v říjnu ještě vystoupení na několika koncertech v družebním okrese Schönebeck ve městě Eilenburg a Lipsku. V tomto roce obdržel soubor 2. cenu na celostátní soutěži *Písně přátelství*, kde se umístil hned za sborem *Kantiléna* z Hradce Králové. V září se zúčastnil v Olomouci *Mezinárodního festivalu dětských sborů*, kde byl uveden cyklus *Houby* od Jana Tausingera a koncem října soutěžil mezi osmi vybranými sbory z celé republiky ve Svitavách o *Zlatý vavřík*.⁴³¹ Když se v roce 1976 konal v Pardubicích III. ročník *Festivalu dětských sborů*, zúčastnil se jej kromě tradičních sborů i *Moskevský dětský sbor*, se kterým PDS navázalo družbu. Festival vyvrcholil závěrečným koncertem, na kterém vystoupily všechny zúčastněné sbory společně.⁴³² Konec prázdnin v roce 1977 strávilo 72 dětí PDS na zájezdu v Sovětském svazu. Vystupovaly v Moskvě a ukrajinském Dubnu. Setkaly se s *Moskevským dětským sborem* a s chlapci z *Ažuoliukas*. Kromě klasických koncertních vystoupení nahrál PDS dlouhohrající desku ve studiu Melodija, vystupoval v moskevské televizi a moskevském rozhlasu.⁴³³ Při přesunu z Moskvy do Dubna potkaly děti ze sboru ve vlaku sovětského letce Meresjeva. Na tuto událost i na celý zájezd vzpomínají v dobovém tisku účastníci Eva Beštová, Blanka Palásková, Pavlína Jadrná, Nad'a Kuchyňková a Petr Jadrný.⁴³⁴

V roce 1979 slavil *Zvoneček* 10 let svého trvání.⁴³⁵ Za dobu své existence se představoval nejen na samostatných koncertech, ale spolupracoval i s *Východočeským státním komorním orchestrem*, Václavem Rabasem, Hanou Korejšovou, Stanislavem Boguniou a dalšími významnými hudebními tělesy i sólisty.⁴³⁶ Hlavní soubor PDS byl v říjnu 1979 na pozvání dívčího pěveckého sdružení budapeštské Státní univerzity v Maďarsku. Zde vystoupil se dvěma koncerty z písní kmenového repertoáru a dále s písňovým cyklem Věroslava Neumanna *Zázračná muzika* a Bedřicha Smetany

⁴²⁹ Ažuoliukas v Pardubicích. *Zář.* 13. května 1975, č. 37. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

⁴³⁰ MIKEŠOVÁ, J. Přátelství nejen v notách. *Zář.* 5. září 1975, č. 70. (bez uvedení stránky).

⁴³¹ Elán mladých zpěváků. *Zář.* 12. září 1975, č. 72. Autor uveden pod zkratkou „nov“. (bez uvedení stránky).

⁴³² Festival dětských sborů. *Zář.* 9. listopadu 1976, č. 89. Autor uveden pod zkratkou „nam“. (bez uvedení stránky).

⁴³³ Pardubická mládež v koncertních síních a ulicích Moskvy. *Zář.* 16. září 1977, č. 73. Autor uveden pod zkratkou „Výb“. (bez uvedení stránky).

⁴³⁴ MIKULECKÁ, Z. Písně přátelství. *Zář.* 7. října 1977, č. 79. (bez uvedení stránky).

⁴³⁵ Příkladná pomoc Zvonečku. *Zář.* 16. února 1979, č. 13. autor uveden pod zkratkou „Pet“. (bez uvedení stránky).

⁴³⁶ VELEHRADSKÁ, M. Nenahraditelná radost. *Zář.* 21. dubna 1979, č. 31. (bez uvedení stránky).

Má hvězda.⁴³⁷ Dívčí pěvecký sbor z Maďarska se představil českému publiku na čtvrtém ročníku *Mezinárodního festivalu dětských pěveckých sborů* v Pardubicích počátkem listopadu. V tomto roce se zúčastnilo i více domácích souborů, které doposud na tomto festivalu nevystupovaly, například *Ústecký dětský sbor*, *Dětský spevácký sbor Čs. Rozhlasu* v Bratislavě a další.⁴³⁸ V roce 1980 vystoupil PDS celkem devětkrát na výchovných koncertech pro základní školy v Pardubicích pod názvem *At' píseň zní*. Koncertů se zúčastnilo cca 1 200 dětí, které mohly vyslechnout skladby Petra Ebena, Věroslava Neumanna, Miroslava Raichla a dalších.⁴³⁹ O tom, že *Zvoneček* byl přípravné oddělení PDS, nebylo nikdy pochyb, nicméně s repertoárem a kvalitou zpěvu, kterými se představoval posluchačům na různých vystoupeních, by se dalo polemizovat, zda náhodou nepatří do hlavního sboru. To předvedl například na jarním koncertu v roce 1980, kdy uvedl za klavírního doprovodu Hany Korejsové s dirigenty Miroslavou Růklovou a Vlastislavem Novákem skladbu Adriana Banchieriho *Tři krásné venkovanky*, Miroslava Raichla *Písničky z gramofonu Jendy Bendy*, *Škádlivky* Zdeňka Lukáše aj.⁴⁴⁰ Na okresní přehlídce dětských pěveckých sborů se představil dvacetiminutovým pásmem národních písní.⁴⁴¹ Z podnětu *Českého svazu skladatelů* vystupuje v roce 1980 hlavní sbor v pražském *Rudolfinu* samostatným koncertem, kde jsou uváděna díla současných autorů.⁴⁴² V říjnu 1981 se zúčastnily všechny složky PDS zájezdu do Vilnius. Dívčí pěvecký sbor *Iuventus Cantans* nacvičil spolu s chlapeckým sborem několik českých a ruských písní. Na koncertech vystupovali pod názvem *Iuventus Cantans Amicans*.⁴⁴³ V druhé polovině září 1982 odjel soubor na 10 dní znovu do Sovětského svazu, kde vystupoval s novým repertoárem v Moskvě, Dubnu, Podolsku a Balašiche.⁴⁴⁴ Koncem srpna 1983 uskutečnil zájezd do Řecka a vystupoval tam v Athénách a Soluni.⁴⁴⁵ Z dalších zahraničních zájezdů to byl v říjnu 1985 zájezd do Německé demokratické republiky do města Gotha, kde se zúčastnil setkání dětských pěveckých sborů.⁴⁴⁶ V březnu 1986 byl na pozvání *Chor der Huttenschule* na *Mezinárodním festivalu dětských pěveckých sborů* v Halle, kde prezentoval českou lidovou píseň a závěrečný sbor z Händelovy opery *Cesar*.

⁴³⁷ WEINER, V. Maďarské okamžiky. *Zář.* 12. října 1979, č. 81. (bez uvedení stránky).

⁴³⁸ VELEHRADSKÁ, M. Festival dětských sborů. *Zář.* 16. října 1979, č. 82. (bez uvedení stránky).

⁴³⁹ Hudba mládeži. *Zář.* 22. dubna 1980, č. 32. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁴⁴⁰ Jarní koncert. *Zář.* 25. dubna 1980, č. 33. Autor uveden pod zkratkou „H.R“. (bez uvedení stránky).

⁴⁴¹ *Zář.* 1. července 1980, č. 52. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

⁴⁴² Koncert v Rudolfinu. *Zář.* 15. srpna 1980, č. 65. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁴⁴³ VELEHRADSKÁ, M. Naše píseň ve Vilnius. *Zář.* 3. listopadu 1981, č. 87. (bez uvedení stránky).

⁴⁴⁴ VELEHRADSKÁ, M. Podesáté v Sovětském svazu. *Zář.* 12. října 1982, č. 81. (bez uvedení stránky).

⁴⁴⁵ Dětský sbor do Řecka. *Zář.* 26. srpna 1983, č. 68. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁴⁴⁶ PDS do Gothy. *Zář.* 11. října 1985, č. 79. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

Při zpáteční cestě do Československa vystupoval ještě na koncertě v Lipsku.⁴⁴⁷ Nezapomenutelný byl čtrnáctidenní pobyt v létě 1987 v Bulharsku, kde vystupoval *PDS* celkem na třech koncertech, z nichž koncert přímo v táboře, kde bydleli, byl nejzajímavější. Jednalo se o vynoření Neptuna z mořské pěny. Zde *PDS* vystupoval spolu s předními členy sofijské *Státní opery a baletu*.⁴⁴⁸ V roce 1988 se zúčastnili zájezdu do Německé spolkové republiky, Belgie a Holandska. Během 10 dnů vystoupili na 8 koncertech – v Pohlheimu, Sindelfingenu, Naardenu, Cáchách, Münchweileru a v Neerpeltu. Na *Mezinárodním festivalu dětských a mládežnických sborů* v belgickém Neerpeltu byli absolutními vítězi – hlavní sbor i *Iuventus Cantans* získaly I. ocenění.⁴⁴⁹

3.4 Závěr

Uvedená hudební tělesa nejsou sice klasickými hudebními spolky, nicméně patří mezi nejvýznamnější protagonisty hudby v Pardubicích. Znají je nejen posluchači Pardubického kraje, ale i po celé naší republice, a i mnohde v zahraničí. *Vysokoškolský umělecký soubor* má dlouholetou tradici. Jeho zakladatel Ing. Vlastislav Novák založil hudební těleso, které každoročně obměňuje svoji sestavu. Studenti s ukončením studia odcházejí ze souboru a přicházejí noví, kteří své studium na pardubické vysoké škole začínají. Dnes se již nejedná jen o studenty Vysoké školy chemicko-technologické, ale i o posluchače z jiných oborů pardubické univerzity. Práce dirigenta v tomto souboru je z uvedeného velmi náročná.

Pardubický dětský sbor byl také založen Ing. Vlastislavem Novákem, jen o deset let později než *Vysokoškolský umělecký soubor*. Do dnešního dne se jedná o největší dětské pěvecké hudební těleso v Pardubicích za dob svého působení. Nepatří sice do klasických hudebních spolků, nicméně svým dlouholetým působením na hudební „scéně“, účastí v různých domácích i zahraničních soutěžích a reprezentováním české hudby ve světě jistě patří mezi významná zájmová hudební sdružení v Pardubicích. Dnes má soubor již čtyři samostatná oddělení (*Zvoneček, Sluníčko, Písnička, Iuventus Cantans*). Prošlo jím mnoho dětí nejen z pardubických škol. Soubor vystupuje pod hlavičkou *Základní umělecké školy Havlíčkova ul.* Od roku 1969 se podílí na pořádání *Mezinárodního festivalu dětských a mládežnických sborů* (s touto myšlenkou přišel dirigent sboru Vlastislav Novák).

⁴⁴⁷ VELEHRADSKÁ, M. Pardubický dětský sbor v Halle. *Zář.* 2. dubna 1986, č. 26. (bez uvedení stránky).

⁴⁴⁸ VELEHRADSKÁ, M. Prázdniny plné zpěvu. *Zář.* 28. srpna 1987, č. 67. (bez uvedení stránky).

⁴⁴⁹ VELEHRADSKÁ, M. Absolutní prvenství *PDS*. *Zář.* 17. května 1988, č. 39. (bez uvedení stránky).

Úspěchy souboru se odráží i v dlouholetém vedení sboru. Po smrti Vlastislava Nováka se ujal vedení Zdeněk Kudrnka. Přestože se jedná o zájmové hudební těleso, v průměru „odzpívají“ třicet koncertů ročně doma i v zahraničí.⁴⁵⁰

Pardubický komorní orchestr patří také mezi hudební „stálice“. Téměř dvacet let stál v čele orchestru Luděk Lukeš, po jeho odchodu zde působil tři roky Karel Smeták, po něm patnáct let Otakar Tvrdý a od roku 2015 do dneška to je Jiří Kuchválek. Ani samotné obsazení orchestru se často nemění. Vystoupení tohoto orchestru bývají posluchači často vyhledávána.

⁴⁵⁰ O sboru. Iuventus Cantans. [online]. [cit. 2022-03-11]. Dostupné z: https://iuventus-cantans.cz/?page_id=30.

4 ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY

V kapitole *Konzervatoř* je zmíněno, že první veřejná hudební škola byla v Pardubicích zřízena 17. září 1919 pod názvem *Východočeská hudební škola města Pardubic*. Tato škola byla předchůdkyní dnešních dvou základních uměleckých škol, které se v Pardubicích nacházejí. Ředitelem školy byl skladatel a varhaník František Michálek (za svého působení v Pardubicích byl ředitelem kůru, sbormistr pěveckého sdružení *Suk* a dirigent *Pardubické filharmonie*).⁴⁵¹ Působil zde spolu s dalšími osmi pedagogy, mezi něž patřila Anči Šikolová-Krátká, Ella Lišková, Josef Císař, Václav Hroch, Karel Macák, Helena Vokurková, Václav Krejza a Karla Netušilová.⁴⁵² Škola byla finančně podporována státem⁴⁵³ a neměla svoji vlastní budovu. Prostory pro výuku hry na strunné nástroje, klavír, varhany a zpěvu byly pronajaty na děkanství, v budově městského divadla a na radnici.⁴⁵⁴ Hned v začátcích svého působení měla škola 289 žáků.⁴⁵⁵ Po roce působení na hudební škole ve funkci ředitele byl František Michálek nahrazen Jiljím Walterem (varhaník, pedagog a skladatel)⁴⁵⁶, který zavedl výuku dechových nástrojů a založil žakovský dechový orchestr.⁴⁵⁷ Z důvodů nemoci jej v roce 1930 vystřídal Karel Macák (houslista, hudební pedagog, inspektor hudebních škol, aktivní hudebník v *Macákově-Martinově kvartetu*).⁴⁵⁸ Ten založil na škole oddělení smyčcových nástrojů.⁴⁵⁹ V roce 1939 byl však deportován nacisty do koncentračního tábora⁴⁶⁰ a na jeho místo nastoupila Karla Netušilová (spoluzakladatelka *Spolku pro komorní hudbu*, spolupracovala s pěveckým spolkem *Pernštýn* a *Suk*, doprovázela známé pěvce, jako například Emila Buriana a Emu Destinovou).⁴⁶¹ Po ukončení druhé světové války v květnu 1945 odešla Karla Netušilová

⁴⁵¹ ŠTOVÍČKOVÁ, J. *Historický vývoj LŠU v Pardubicích*. Rukopis, s. 92.

⁴⁵² HORÁK, J.; KURKA, V.; LAUTNER, J.; STRÍTESKÝ, M. *50. let LŠU v Pardubicích*, Pardubice: vydal organizační štáb a přípravný výbor oslav, 1969, s. 11.

⁴⁵³ *Základní umělecká škola v Pardubicích. 1919-1999*. s. 2. (bulletin).

⁴⁵⁴ BRONCOVÁ, D. (ed.) *Kniha o městě Pardubice*. Praha: Milpo media, 1999, s. 33, 35. ISBN 80-86098-12-5.

⁴⁵⁵ *Základní umělecká škola v Pardubicích. 1919-2014*. s. 34. (bulletin).

⁴⁵⁶ Městská knihovna Chrudim. *Walter Jiljí*. [online]. [cit. 2022-03-11]. Dostupné z: <https://www.knihovna-cr.cz/osobnosti-chrudimska/walter-jilji>.

⁴⁵⁷ *Základní umělecká škola v Pardubicích. 1919-2019*, s. 3. (bulletin).

⁴⁵⁸ ŠTOVÍČKOVÁ, J. *Historický vývoj LŠU v Pardubicích*. Rukopis, s. 92.

⁴⁵⁹ *Základní umělecká škola v Pardubicích. 1919-1999*. s. 3. (bulletin).

⁴⁶⁰ HORÁK, J.; KURKA, V.; LAUTNER, J.; STRÍTESKÝ, M. *50. let LŠU v Pardubicích*, Pardubice: vydal organizační štáb a přípravný výbor oslav, 1969, s. 11.

⁴⁶¹ MACEK, P. *Karla Netušilová. Český hudební slovník osob a institucí*. [online]. [cit. 2022-03-11]. Dostupné z: http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=8341.

do důchodu a na místo se vrátil Karel Macák.⁴⁶² Škola měla v té době již přes 600 žáků, které vyučoval sbor dvaceti pedagogů.⁴⁶³ Žáci měli k dispozici 12 houslí, 2 violy, 1 violoncello, 1 kontrabas, 7 pianin, 1 varhany, 17 klavírů, 1 klarinet, 1 hoboj, 1 flétnu, 3 pozouny, 1 tubu, 1 lesní roh, 1 fagot, 1 trubku, 1 tympány, velký a malý buben a činely. Ve školním roce 1950–1951 vlastnila škola velkou sbírku gramofonových desek v celkovém počtu 324 kusů.⁴⁶⁴ Karel Macák v roce 1955 onemocněl a po něm nastoupil na ředitelský post Jaroslav Lautner (dirigent *Lidové opery a Pardubické filharmonie*, dirigent *Východočeského divadla Pardubice*, skladatel scénické hudby)⁴⁶⁵, který ve funkci setrval až do roku 1972.⁴⁶⁶ Jaroslav Lautner vyučoval hře na klavír, na varhany a založil i smyčcový orchestr. V roce 1961 stát plošně zřizuje *Lidové školy umění*, kde se kromě hudby vyučovalo i v oborech výtvarných, literárně-dramatických a tanečních. *Hudební škola* v Pardubicích se tedy stává *Lidovou školou umění*.⁴⁶⁷ Žáků a zájemců o vzdělání v této škole neustále přibývá, a proto Školská a kulturní komise Městského národního výboru v Pardubicích přichází s návrhem rozšířit *Lidovou školu umění* o další pobočku v Pardubicích – Polabinách.⁴⁶⁸ Na zasedání Rady Městského národního výboru v Pardubicích 25. listopadu 1966 bylo odsouhlaseno otevření druhé pobočky v Polabinách od školního roku 1967–1968.⁴⁶⁹ Škola byla skutečně otevřena a bylo dohodnuto, že od 1. září 1968 bude samostatnou školou, která nebude součástí *Lidové školy umění* v Havlíčkově ulici.⁴⁷⁰

4.1 Činnost Lidových škol umění v Pardubicích mezi lety 1968–1978

Klíč k nové budově *Lidové školy umění* v Polabinách byl předán předsedou Školské komise Městského národního výboru Vladimírem Řeřuchou 2. února 1968. Na slavnostním předání zpíval soubor *Lidové školy* pod vedením zástupce ředitele Milana Stříteského

⁴⁶² *Základní umělecká škola v Pardubicích. 1919-2019*, s. 3. (bulletin).

⁴⁶³ *Základní umělecká škola v Pardubicích. 1919-1990*. s. 3. (bulletin).

⁴⁶⁴ ŠTOVÍČKOVÁ, J. *Historický vývoj LŠU v Pardubicích*. Rukopis, s. 57-58.

⁴⁶⁵ LADÝŘ, I. *Hudba v Pardubicích má jméno Lautner*, rozepsal se Ivan Ladýř. *Pardubický deník* [online]. 17. 9. 2008 [cit. 2022-03-11]. Dostupné z:

https://pardubicky.denik.cz/spolecenska_rubrika/lautner20080916.html.

⁴⁶⁶ ZUŠ Havlíčkova 925, Pardubice. *ZUŠ Havlíčkova 925, Pardubice* [online]. [cit. 2022-03-11]. Dostupné z: <https://www.zushavlickovapardubice.cz/?a=1>.

⁴⁶⁷ *Základní umělecká škola v Pardubicích. 1919-1999*. s. 3. (bulletin).

⁴⁶⁸ KURKA, V. *Lidová škola umění včera-dnes-zítří*. *Zář*. 31. května 1966, č. 22. (bez uvedení stránky).

⁴⁶⁹ V LŠU mají dobré výsledky. *Zář*. 13. prosince 1966, č. 78. (bez uvedení autora a stránky).

⁴⁷⁰ HORÁK, J.; KURKA, V.; LAUTNER, J.; STŘÍTESKÝ, M. *50. let LŠU v Pardubicích*, Pardubice: vydal organizační štáb a přípravný výbor oslav, 1969, s. 13.

a vystoupili i žáci s ukázkami hry na housle, klavír a akordeon.⁴⁷¹ Od 1. září 1968 se „Polabinská“ pobočka osamostatnila a v Pardubicích tak vznikly dvě, na sobě nezávislé *Lidové školy umění*. Ředitelem v Havlíčkově ulici byl i nadále Jaroslav Lautner a v Polabinách Milan Stříteský.⁴⁷² Z původního počtu 1 154 žáků a 36 učitelů zůstalo po rozdělení škol v Havlíčkově ulici 743 žáků a 28 učitelů.⁴⁷³ Na jaře, kdy pobočky „fungovaly“ společně, vystoupil dechový orchestr *Lidové školy umění* v sále závodního klubu pardubické Tesly a celou první polovinu večera hrál dechové skladby. Druhou polovinu večera vyplnil pěvecký koncert pod vedením profesora Bartoše (křestní jméno neuvedeno).⁴⁷⁴ Posledním společným vystoupením žáků byly v červnu dva koncerty, na kterých se představila všechna hudební oddělení *Lidové školy umění*.⁴⁷⁵

Začátek roku 1969 byl ve znamení příprav oslavy padesátého výročí založení první hudební školy v Pardubicích. Hlavními pořadateli byl Městský a Okresní národní výbor v Pardubicích.⁴⁷⁶ Oslavy probíhaly v rámci celého roku, až do listopadu.⁴⁷⁷ Hlavní část se však odehrávala 19. a 20. dubna. Pozváni byli všichni bývalí žijící absolventi školy a po celé dva dny probíhal pestrý program připravený vyučujícími a žáky z obou Lidových škol umění. K výročí byla vydána i malá brožura, ve které bylo shrnuto působení školy od jejich začátků, včetně programu obou slavnostních dnů.⁴⁷⁸ Tuto brožuru obdržel každý účastník oslav. O kvalitě pedagogických pracovníků a jejich působení na žáky škol svědčí například ocenění klavíristy Martina Vojtíška, který se výrazně prosadil ve svém oboru. Na celostátní *Soutěži tvořivosti mládeže* v Bratislavě se umístil na čtvrtém místě. Různá ocenění sbíral i na jiných soutěžích. Jeho velkým úspěchem byla účast na šestém ročníku Smetanovské klavírní soutěže v Hradci Králové, kde vystupoval mezi žáky středních a vysokých uměleckých odborných škol a dostal od hudební kritiky čestné uznání, které mu předal předseda poroty dr. Václav Holzknecht, ředitel pražské konzervatoře,

⁴⁷¹ KOLEKTIV PRACOVNÍKŮ LIDOVÉ ŠKOLY UMĚNÍ PARDUBICE-POLABINY. Dopis z lidové školy umění. *Zář*. 16. února 1968, č. 13. (bez uvedení stránky).

⁴⁷² *Základní umělecká škola v Pardubicích. 1919-1999*. s. 4. (bulletin).

⁴⁷³ ŠTOVÍČKOVÁ, J. *Historický vývoj LŠU v Pardubicích*. Rukopis, s. 73.

⁴⁷⁴ Dechovka bude žít. *Zář*. 12. dubna 1968, č. 29. Autor uvedeno pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

⁴⁷⁵ Výroční přehlídka LŠU. *Zář*. 25. června 1968, č. 50. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

⁴⁷⁶ Lidová škola umění připravuje oslavy. *Zář*. 24. ledna 1969, č. 7. (bez uvedení autora a stránky).

⁴⁷⁷ TRUPLOVÁ, D. Pardubická lidová škola umění jubiluje. *Zář*. 15. dubna 1969, č. 30. (bez uvedení stránky).

⁴⁷⁸ HORÁK, J.; KURKA, V.; LAUTNER, J.; STŘÍTESKÝ, M. *50. let LŠU v Pardubicích*, Pardubice: vydal organizační štáb a přípravný výbor oslav, 1969, s. 23-24.

a v projevu vyzdvihl nadání Martina Vojtíška.⁴⁷⁹ Velkým úspěchem byl i postup osmi žáků z obou *Lidových škol umění* do ústředního kola *Soutěže tvořivosti žáků z lidových škol umění*. Z „Polabinské“ školy to byli ve hře na klavír Vladimír Chochola, Květa Gabrielová, Eva Lichtenbergová a Zuzana Pavlíčková. Spolu s nimi postoupil i houslista Pavel Dubský. Ze školy v Havlíčkově ulici postoupili tři violoncellisté – Milan Neumann, Hynek Farkač a Luděk Kramář.⁴⁸⁰

V následujících dvou letech byli žáci z Havlíčkovy ulice úspěšní v prvním ročníku celostátní *Soutěže dechových a lidových nástrojů*, kde zvítězili.⁴⁸¹ Ve dnech 16.–18. dubna 1971 se v Pardubicích konalo ústřední kolo *Soutěže lidových škol umění v sólovém a komorním zpěvu*. Pěvecký sbor z Pardubic Havlíčkova ul. se umístil na 3. místě.⁴⁸² Autor článku v *Záři* však uvádí, že přestože propagace soutěže byla značná, závěrečného koncertu se kromě pedagogů, soutěžících a jejich rodičů jiná veřejnost v podstatě nezúčastnila.⁴⁸³ Nová škola v Polabinách zavedla i jednu novinku – byly zakoupeny různé Orffovy hudební nástroje a žáci je začali využívat spolu s tradičními nástroji na koncertech uváděných pro veřejnost. Tato změna byla veřejností přijata kladně.⁴⁸⁴ O tom, že dechovka není jen pro starší generaci, ale je v oblibě i u mladé generace, svědčí časté koncerty malého a velkého dětského dechového orchestru včetně zpěvaček a zpěváků při *Lidové škole umění* Havlíčkova.⁴⁸⁵

Oblíbenost dětského dechového orchestru stoupala a koncerty pro veřejnost jsou uváděny stále častěji, a to pod dirigentským vedením Karla Křenka.⁴⁸⁶ V roce 1972 končí Jaroslav Lautner ve funkci ředitele *Lidové školy umění* v Havlíčkově ulici a na jeho místo nastupuje pardubický varhaník Václav Rabas, který je ve funkci až do roku 1978, kdy se stává ředitelem nově založené pardubické konzervatoře.⁴⁸⁷ Každoročně se žáci účastní celostátního kola *Soutěže v oboru dechových a lidových nástrojů*.⁴⁸⁸ To svědčí

⁴⁷⁹ Roste nám talent. *Zář.* 28. ledna 1969, č. 8. Autor uveden pod zkratkou „t“. (bez uvedení stránky).

⁴⁸⁰ Úspěch pardubické LŠU. *Zář.* 25. dubna 1969, č. 33. Autor uveden pod zkratkou „t“. (bez uvedení stránky).

⁴⁸¹ Na prvním místě. *Zář.* 9. června 1970, č. 45. Autor uveden pod zkratkou „Nk“. (bez uvedení stránky).

⁴⁸² Úspěšná cesta k hudbě. *Zář.* 20. dubna 1971, č. 31. (bez uvedení autora a stránky).

⁴⁸³ Po velké soutěži. *Zář.* 27. dubna 1971, č. 33. Autor uveden pod zkratkou „S/k“. (bez uvedení stránky).

⁴⁸⁴ Vyznamenání LŠU. *Zář.* 28. května 1971, č. 42. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

⁴⁸⁵ NEKOLA, J. Budoucnost hudby. *Zář.* 16. března 1971, č. 21. (bez uvedení stránky).

⁴⁸⁶ Dechovka v krizi? *Zář.* 28. března 1972, č. 25. Autor uveden pod zkratkou „J.A.F.“. (bez uvedení stránky).

⁴⁸⁷ *Základní umělecká škola v Pardubicích. 1919-1999.* (bez uvedení stránky). (bulletin).

⁴⁸⁸ Soutěž nástrojů. *Zář.* 23. února 1972, č. 15. Autor uveden pod zkratkou „toš“. (bez uvedení stránky).

nejen o nadání žáků, ale také i o kvalitě výuky. V polovině roku 1973 byla dokončena rekonstrukce hudebního sálu na Městském národním výboru v Pardubicích. Mimo jiné byly zrekonstruovány stávající varhany a pořízeno nové koncertní křídlo. Sál byl dán k využívání žákům obou *Lidových škol umění* ke koncertním vystoupením.⁴⁸⁹

Další novinkou, se kterou přichází „Polabinská“ hudební škola, je zavedení výchovných koncertů pro žáky základních devítiletých škol. Mladí hudebníci vystupují pro své vrstevníky, kteří tak vidí hudbu v provedení žáků, a vnímají ji zcela jinak, než když před nimi vystupuje orchestr dospělých.⁴⁹⁰ Pedagogové v Havlíčkově ulici pro velký zájem posluchačů dělí dechový orchestr na „malý“, „střední“ a „velký“. Pracují s nejmladšími žáky, kteří se postupně „vypracovávají“ a hrají nakonec ve velkém dechovém orchestru. S jednotlivými odděleními dechovky pracují profesori Drnovec, Zajíček a Křenek (křestní jména nedohledána). V březnu 1974 se „malý“ dechový orchestr umístil na okresním kole *Soutěže tanečních, dechových a komorních orchestrů* v Přelouči na 3. místě. „Střední“ a „velký“ dechový orchestr postoupily do krajského kola.⁴⁹¹ Ve dnech 9. a 10. března proběhlo v Pardubicích krajské kolo *Soutěže v sólovém i souborovém zpěvu*. Za klavírního doprovodu ředitele školy Václava Rabase získali žáci jedno první, dvě druhá a tři třetí místa.⁴⁹² O umístění v ústředním kole, které probíhalo ve dnech 17.–19. května v kulturním domě na Dukle v Pardubicích, nemáme dochovány žádné zprávy.⁴⁹³

I mezi lety 1975–1978 se žáci pardubických hudebních škol zúčastňují různých soutěží. V roce 1975 je to například okresní kolo *Soutěže lidových škol umění ve hře na smyčcové nástroje*. Do krajského kola postoupili z prvního místa tři violoncellisté z Havlíčkovy ul. a z Polabin dosáhli žáci ve hře na housle mimořádných výsledků – 7 prvních, 3 druhá a 3 třetí místa. Absolutním vítězem se stal houslista Leoš Čepický z Polabin.⁴⁹⁴ V tomtéž roce se umístil v celostátním kole ve hře na klavír Aleš Stekláč z třídy Václava Rabase na 3. místě.⁴⁹⁵ Dechový orchestr ze školy Havlíčkova pod vedením Jindřicha Zajíčka a Karla Pacáka patřil stále k nejlepším v republice. Svědčí

⁴⁸⁹ Hudební sál v novém. *Zář.* 20. července 1973, č. 57. Autor uveden pod zkratkou „av“. (bez uvedení stránky).

⁴⁹⁰ *Zář.* 12. března 1974, č. 20. Autor uveden pod zkratkou „No“. (bez uvedení názvu a stránky).

⁴⁹¹ Hudební soutěž. *Zář.* 15. března 1974, č. 21. Autor uveden pod zkratkou „V.H.“. (bez uvedení stránky).

⁴⁹² Zájem o zpěv. *Zář.* 22. března 1974, č. 23. Autor uveden pod zkratkou „toš“. (bez uvedení stránky).

⁴⁹³ *Zář.* 14. května 1974, č. 37-38. (bez uvedení názvu, autora a stránky).; *Hudba a hudebníci očima dětí. Zář.* 28. května 1974, č. 42. Autor uveden pod zkratkou „vš“. (bez uvedení stránky).

⁴⁹⁴ Soutěž lidových škol umění. *Zář.* 25. února 1975, č. 15. (bez uvedení autora a stránky).

⁴⁹⁵ Přínos LŠU Havlíčkova. *Zář.* 17. června 1975, č. 47. Autor uveden pod zkratkou „toš“. (bez uvedení stránky).

o tom i prvenství v krajském kole *Celostátní soutěže hudebních oborů lidových škol umění* v březnu 1977.⁴⁹⁶ Dokladem o výborné pedagogické činnosti na obou pardubických školách je následné studium žáků na konzervatoři. Z mnoha posluchačů *Lidové školy umění* Polabiny můžeme uvést například klavíristu Aleše Bártu a hobojistu Jana Koláře.⁴⁹⁷ Velké zkušenosti získávali žáci obou Lidových škol umění také na společných vystoupeních s *Východočeským komorním orchestrem Pardubice*, a to na výchovných koncertech pro žáky základních devítiletých škol. Příkladem toho byli Miloš Čepický a Michal Andrýs.⁴⁹⁸ V roce 1978 končí Václav Rabas „ředitelování“ v *Lidové škole umění* v Havlíčkově ul. a stává se ředitelem na nově založené konzervatoři v Pardubicích. Na jeho místo nastupuje na dva roky Jan Lipavský.⁴⁹⁹

4.2 Činnost Lidových škol umění v Pardubicích mezi roky 1979–1989

Založení dechové hudby na *Lidové škole umění* Havlíčkova ul. se ukázalo jako správné rozhodnutí. Žáci se setkávali s hudbou, kterou měli a mají i dnes rádi většinou starší generace. Hlavně pro ně uváděli své koncerty, které se v letní době konaly v Bubeníkových sadech a od podzimu do jara to bývalo v závodním klubu Tesla Pardubice.⁵⁰⁰ Často hrávala tato hudba i v prostorách Domova důchodců v Pardubicích, kde se děti snažily zpříjemnit starým spoluobčanům zdejší pobyt.⁵⁰¹ „Polabinská“ škola často spolupracovala s *Pardubickým dětským sborem*, převážně s jeho nejmladším oddělením *Zvoneček*⁵⁰² a také se základní školou v Polabinách II, která byla specializována na rozšířenou výuku hudební výchovy.⁵⁰³ Na různých koncertech žáci vystupovali i se svými staršími „kolegy“, kteří absolvovali *Lidovou školu umění* v Pardubicích a pokračovali ve studiu na středních a vysokých školách s hudebním zaměřením. Někdy to bývaly samostatné koncerty bez jakéhokoliv zaměření, jindy koncerty k určitým výročím, většinou politickým. V roce 1979 vystoupil spolu se žáky u příležitosti výročí

⁴⁹⁶ Úspěch LŠU. *Zář.* 18. března 1977, č. 21. Autor uveden pod zkratkou „nam“. (bez uvedení stránky).

⁴⁹⁷ Talentované mládí. *Zář.* 1. července 1975, č. 51. Autor uveden pod zkratkou „č“. (bez uvedení stránky).

⁴⁹⁸ Hudba mládeži. *Zář.* 22. února 1977, č. 14. Autor uveden pod zkratkou „zm“. (bez uvedení stránky).

⁴⁹⁹ *Základní umělecká škola v Pardubicích. 1919-1999.* (bez uvedení stránky). (bulletin).

⁵⁰⁰ *Zář.* 27. dubna 1979, č. 33. (bez uvedení názvu, autora a stránky).

⁵⁰¹ Pěkný den. *Zář.* 26. června 1979, č. 50. Autor uveden pod zkratkou „FJŽ“. (bez uvedení stránky).

⁵⁰² PETROVÁ, M. Pardubický Zvoneček jubiluje. *Zář.* 15. června 1979, č. 47. (bez uvedení stránky).

⁵⁰³ HUBÁLKOVÁ, Š.; ZAJÍČKOVÁ, J. Pernštýnek. *Zář.* 19. června 1979, č. 48. (bez uvedení stránky).

Velké říjnové socialistické revoluce student hry na varhany na brněnské konzervatoři Aleš Bárta, který v Pardubicích *Lidovou školu umění* absolvoval.⁵⁰⁴

V roce 1980 nastává změna ve vedení *Lidové školy umění* Havlíčkova ul. Přichází nový ředitel Luděk Lukeš, zakladatel a dirigent *Pardubického komorního orchestru*.⁵⁰⁵ Obě školy slaví úspěchy na krajské *Soutěži lidových škol umění ve sborovém zpěvu*. Ze 62 sólistů získaly první místo Taťjana Holubová, Noemi Dvorská, Ludmila Stejskalová a Petra Pilařová z *Lidové školy* Havlíčkova ul. a z *Lidové školy* z Polabin Marie Černíková.⁵⁰⁶ Dechový orchestr z Havlíčkovy ul. získává třetí místo na *Celostátní soutěži dechových orchestrů lidových škol umění* v Ostravě.⁵⁰⁷ Spolupráce s *Východočeským státním komorním orchestrem Pardubice* pokračuje i v tomto roce řadou jarních koncertů, kdy spoluúčinkuje ještě *Pardubický dětský sbor* a jeho komorní sbor *Iventus cantans*.⁵⁰⁸ Dále je to vystoupení na výchovných koncertech, kde kromě *Východočeského komorního orchestru* spoluúčinkují posluchači pardubické konzervatoře.⁵⁰⁹ Koncem roku vystupovaly pěvkyně „Polabinské“ školy, Marie Černíková, Eva Krúpová, Lada Beranová, Jana Hamplová a Marie Hájková spolu s varhaníkem, posluchačem pražské *Akademie múzických umění* Alešem Bártou na koncertu pořádaném *Kruhem přátel hudby*. Koncert byl velmi zdařilý a pěvkyním patřil zasloužený potlesk obecnstva.⁵¹⁰

V následujících dvou letech pokračují výchovné koncerty pro děti mateřských škol a základních devítiletých škol, kde spolu se žáky *Lidové školy* Havlíčkova ul. vystupuje *Východočeský státní komorní orchestr*. Koncerty se konají pod názvem „*Děti hrají dětem*“.⁵¹¹ V prosinci 1981 vystupují nejlepší žáci na slavnostním koncertu u příležitosti oslav 75. narozenin Leonida Iljiče Brežněva.⁵¹² U příležitosti Mezinárodního dne žen vystoupili sólisté z houslové, klavírní a pěvecké třídy a žakovský smyčcový orchestr z *Lidové školy* z Polabin v hudebním sále Městského národního výboru.⁵¹³ V květnu uskutečnili žáci z Havlíčkovy ulice dva koncerty. První v hudebním sále Městského

⁵⁰⁴ Koncert mladých. *Zář.* 6. prosince 1979, č. 88. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵⁰⁵ MACHÁČEK, M. Luděk Lukeš. *Zprávy klubu přátel Pardubicka*. Pardubice, 1993, č. 9-10, s. 28.

⁵⁰⁶ Sólisté postupují. *Zář.* 11. března 1980, č. 20. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵⁰⁷ Úspěch žáků LŠU. *Zář.* 3. června 1980, č. 44. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵⁰⁸ Jarní koncerty. *Zář.* 1. dubna 1980, č. 26. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵⁰⁹ VČSKO mládeži. *Zář.* 15. srpna 1980, č. 65. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵¹⁰ Zvítězilo mládí. *Zář.* 13. ledna 1981, č. 3. Autor uveden pod zkratkou „DT“. (bez uvedení stránky).

⁵¹¹ Kultura mládeži. *Zář.* 18. června 1981, č. 65. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).;

Výchovné koncerty. *Zář.* 23. února 1982, č. 14. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).;

VELEHRADSKÁ, M. Když zazní hudba. *Zář.* 23. března 1982, č. 22. (bez uvedení stránky).

⁵¹² Slavnostní koncert. *Zář.* 15. prosince 1981, č. 99. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵¹³ Žakovský koncert. *Zář.* 9. března 1982, č. 18. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

národního výboru, druhý v kulturním domě na Dukle. Na obou koncertech se představili sólisté jednotlivých tříd a vítězové soutěže dechových orchestrů pod dirigentským vedením Luďka Lukeše a za doprovodu *Pardubického komorního orchestru*.⁵¹⁴ Novinkou bylo vybírání hudebně nadaných dětí v mateřských školách. Děti chodily do přípravných tříd hudební výchovy, kde si formou hry osvojovaly noty a získávaly první větší zkušenosti s hudbou. Práce s tak malými dětmi vždy byla velmi náročná, ale vyplatila se. Menší děti se učí různé věci mnohem rychleji, než třeba děti na druhém stupni základních škol.⁵¹⁵

Hned na počátku roku 1983 se dostávají první úspěchy dechového orchestru žáků z LŠU. Postupují z prvního místa v okresním kole *Soutěže dechových souborů lidových škol umění* do krajského kola.⁵¹⁶ To se konalo 19. února v Pardubicích, a i tam se soubor umístil na prvním místě a postoupil do celostátního kola,⁵¹⁷ kde získal česné uznání poroty.⁵¹⁸ V dubnu se v Pardubicích konalo *Celostátní kolo soutěže lidových škol umění v oboru komorní a sólový zpěv a pěvecké sbory*.⁵¹⁹ Druhé místo získal dětský pěvecký soubor *Hlásek z Lidové školy umění* v Polabinách.⁵²⁰ O tom, že talent sám o sobě nestačí, ale je potřeba i pilně cvičit a výsledky na sebe nenechají dlouho čekat, mohla vyprávět dvanáctiletá akordeonistka Irena Holomková, která získala v *Celostátní soutěži lidových škol umění* v Kladně v roce 1985 ve hře na akordeon 1. místo. Irena v rozhovoru s autorem článku v *Záři* uvedla, že jen za minulý rok měla na sedmdesát koncertů.⁵²¹ Plány, které tehdy měla, se jí splnily. Vystudovala konzervatoř a vysokou školu. Dnes učí na stejné hudební škole – *Základní umělecké škole* v Pardubicích Polabinách.⁵²² V roce 1985 se žakovský komorní orchestr z *Lidové školy* Havlíčkova ul. umístil v celostátní soutěži v Karlových Varech na 1. místě.⁵²³ V roce 1986 nahrazuje ředitele *Lidové školy* Havlíčkova ul. Luďka Lukeše Jaroslav Bittl (narozen 20. června 1931, malíř, grafik, výtvarník, spisovatel, pedagog a básník, zemřel 20. prosince 2015).⁵²⁴

⁵¹⁴ Koncerty LŠU. *Zář.* 11. května 1982, č. 36. Autor uveden pod zkratkou „Bah“. (bez uvedení stránky).

⁵¹⁵ VELEHRADSKÁ, M. Líheň talentů. *Zář.* 20. července 1982, č. 57. (bez uvedení stránky).

⁵¹⁶ MARTÍNEK, L. Soutěž muzikantů. *Zář.* 15. února 1983, č. 13. (bez uvedení stránky).

⁵¹⁷ Nejlepší v soutěži LŠU. *Zář.* 1. března 1983, č. 17. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵¹⁸ Úspěch v Úpici. *Zář.* 31. května 1983, č. 43. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵¹⁹ Pěvecká soutěž. *Zář.* 25. března 1983, č. 24. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵²⁰ Pěvecká soutěž. *Zář.* 19. dubna 1983, č. 31. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵²¹ Malá vítězka. *Zář.* 21. května 1985, č. 39. Autor uveden pod zkratkou „jfi“. (bez uvedení stránky).

⁵²² Poznámka autorky diplomové práce: Irena Holomková vyučovala hře na akordeon i mne.

⁵²³ Děti a hudba. *Zář.* 5. července 1985, č. 52. Autor uveden pod zkratkou „SZ“. (bez uvedení stránky).

⁵²⁴ *Základní umělecká škola v Pardubicích. 1919-1999.* (bez uvedení stránky). (bulletin).

V roce 1987 se v krajském kole lidových škol umění ve hře na smyčcové nástroje ve Vysokém Mýtě účastnilo celkem 67 sólistů, z nichž houslista Petr Zdvíhal, hráčka na violu Gabriela Koutská a hráčka na violoncello Kateřina Blažková byli z Pardubic a postoupili do celostátního kola,⁵²⁵ kde se Petr Zdvíhal a Gabriela Koutská umístili na 2. místě (první místo nebylo uděleno).⁵²⁶ Na konci roku vystoupily pod vedením Jany Hamplové v hudebním sále Městského národního výboru v Pardubicích přípravné pěvecké sbory nejmenších dětí z *Lidové školy* v Polabinách *Konipásek* a *Sedmihlásek* a sbor *Hlásek*.⁵²⁷ V celostátním kole lidových škol umění obsadila ve hře na akordeon v květnu 1988 Lada Šolcová 2. místo (první nebylo uděleno) a vítězem v kategorii žesťových nástrojů se stal Radek Radek Baborák.⁵²⁸ Celostátního kola se také zúčastnil i smyčcový žákovský orchestr a akordeonový soubor.⁵²⁹ Rok 1989 se nesl ve znamení různých ocenění pro sbor *Gaudium* z *Lidové školy* v Polabinách. Jednalo se o děvčata, která „odrostla“ ze souboru *Hlásek* a nechtěla přestat zpívat. Učitelka zpěvu Jana Hamplová se tedy rozhodla založit *Gaudium*. Z ocenění, která pěvecký soubor dvanácti děvčat získal, to bylo například prvenství v ústředním kole *Písně přátelství*, obdržel cenu města Příbram, v ústředním kole lidových škol umění cenu za nejlepší provedení skladby Bohuslava Martinů *Nade dvorem...*, měl vystoupení i v Československé televizi v pořadu *Hudba z respira*.⁵³⁰

4.3 Závěr

Po otevření druhé *Lidové školy umění* v Pardubicích Polabinách roku 1968 přešla část vyučujících i žáků z *Lidové školy umění* Havlíčkova ul. do této nové školy. Obě školy působily a působí na sobě zcela nezávisle. Není mezi nimi rivalita. Pokud nějaká je, tak je to zdravá rivalita ukázat, že žáci obou škol jsou nadaní, chtějí získat nové poznatky a umístit se v různých soutěžích co nejlépe. Obě školy i dnes „zápasí“ s prostorami, ve kterých vyučují. Po přestěhování konzervatoře do prostor bývalého Okresního výboru Komunistické strany Československa, získala *Lidová škola* Havlíčkova ul. znovu více

⁵²⁵ Úspěch pardubických „Lidušek“. *Zář*. 31. března 1987, č. 25. Autor uveden pod zkratkou „rp“. (bez uvedení stránky).

⁵²⁶ Úspěch žáků „lidušky“. *Zář*. 12. května 1987, č. 37. Autor uveden pod zkratkou „md“. (bez uvedení stránky).

⁵²⁷ Roztančíme celou zem. *Zář*. 11. prosince 1987, č. 98. (bez uvedení autora a stránky).

⁵²⁸ Úspěch „lidušky“. *Zář*. 6. května 1988, č. 36. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵²⁹ Koncert mladých. *Zář*. 20. května 1988, č. 40. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵³⁰ VELEHRADSKÁ, M. Dvanáct děvčat z respira. *Zář*. 24. října 1989, č. 85. (bez uvedení stránky).

prostor. Nicméně, tyto prostory nejsou zcela dostačující. Část hudebních i tanečních oborů působí v prostorách Domu hudby – kde od roku 1990 sídlí konzervatoř. Žáci se tak mnohdy pohybují mezi oběma „sídly“ této *Lidové školy*. Podobný problém je i v „Polabinské“ *Lidové škole umění*, která má hlavní sídlo v Lonkově ulici, ale kapacity jsou také nedostačující. Má v Polabinách ještě další dvě sídla, kde se vyučuje zpěvu a výtvarnému oboru.

V dnešní technické době jsou zpřístupněny pouze některé informace ohledně historie obou škol. Ani jedna ze škol nemá z dřívějších dob vedenu kroniku. Zprávy jsou kusé a není možnost dohledat učitele, či žáky, kteří zhruba od sedmdesátých let minulého století na školách působili. K nahlédnutí jsou pouze některé informace týkající se doby po roce 2000. Na stránkách *Lidové školy umění* Polabiny se můžeme dočíst o absolventech školy, kteří dosáhli na hudebním „poli“ významných úspěchů. Z uvedených, kteří absolvovali pardubickou *Lidovou školu umění* před rokem 1989, můžeme jmenovat například hornistu a dirigenta Radka Baboráka, varhaníka Aleše Bártu, varhaníka Vlastimila Bičika, dirigenta a pedagoga Jaroslava Brycha, pedagoga a houslistu Leoše Čepického, či houslistu Pavla Vaňka.⁵³¹

Kvalita pedagogického sboru na obou školách byla vždy velmi vysoká. Důkazem toho jsou častá ocenění, jak na celostátních, tak i na mezinárodních soutěžích. V roce 1970 a 1971 byli žáci z Havlíčkovy ulice úspěšní v prvním ročníku celostátní *Soutěže dechových a lidových nástrojů*, kde zvítězili.⁵³² Pěvecký sbor z Pardubic Havlíčkova ul. se umístil v dubnu 1971 v ústředním kole *Soutěže lidových škol umění v sólovém a komorním zpěvu* na 3. místě.⁵³³ V březnu 1974 se „malý“ dechový orchestr z Havlíčkovy ul. umístil v okresním kole *Soutěže tanečních, dechových a komorních orchestrů* v Přelouči na 3. místě. „Střední“ a „velký“ dechový orchestr postoupily do krajského kola.⁵³⁴ V krajském kole *Soutěže v sólovém i souborovém zpěvu* získali žáci z Havlíčkovy ul. v březnu 1974 jedno první, dvě druhá a tři třetí místa.⁵³⁵ V roce 1975 v okresním kole *Soutěže lidových škol umění ve hře na smyčcové nástroje* postoupili do krajského kola z prvního místa tři violoncellisté z Havlíčkovy ul. a z Polabin dosáhli žáci ve hře na housle

⁵³¹ *Absolventi*. Základní umělecká škola Pardubice–Polabiny, Lonkova 510. [online]. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: <https://www.zuspardubice.cz/zuska/informace/absolventi/>.

⁵³² Na prvním místě. *Zář*. 9. června 1970, č. 45. Autor uveden pod zkratkou „Nk“. (bez uvedení stránky).

⁵³³ Úspěšná cesta k hudbě. *Zář*. 20. dubna 1971, č. 31. (bez uvedení autora a stránky).

⁵³⁴ Hudební soutěž. *Zář*. 15. března 1974, č. 21. Autor uveden pod zkratkou „V.H.“. (bez uvedení stránky).

⁵³⁵ Zájem o zpěv. *Zář*. 22. března 1974, č. 23. Autor uveden pod zkratkou „toš“. (bez uvedení stránky).

mimořádných výsledků – 7 prvních, 3 druhá a 3 třetí místa. Absolutním vítězem se stal houslista Leoš Čepický z Polabin.⁵³⁶ V tomtéž roce se umístil v celostátním kole ve hře na klavír Aleš Stekláč z třídy Václava Rabase na 3. místě.⁵³⁷ Dechový orchestr ze školy Havlíčkova získal prvenství v krajském kole *Celostátní soutěže hudebních oborů lidových škol umění* v březnu 1977.⁵³⁸ v roce 1980 Obě školy slaví úspěchy na krajské *Soutěži lidových škol umění ve sborovém zpěvu*. Ze 62 sólistů získaly první místo Taťjana Holubová, Noemi Dvorská, Ludmila Stejskalová a Petra Pilařová z *Lidové školy Havlíčkova ul.* a z *Lidové školy z Polabin Marie Černíková*.⁵³⁹ Dechový orchestr z Havlíčkovy ul. získává třetí místo na *Celostátní soutěži dechových orchestrů lidových škol umění* v Ostravě.⁵⁴⁰ Hned na počátku roku 1983 se dostávají první úspěchy dechového orchestru žáků z LŠU. Postupují z prvního místa v okresním kole *Soutěže dechových souborů lidových škol umění* do krajského kola.⁵⁴¹ To se konalo 19. února v Pardubicích, a i tam se soubor umístil na prvním místě a postoupil do celostátního kola,⁵⁴² kde získal česné uznání poroty.⁵⁴³ V *Celostátním kole soutěže lidových škol umění v oboru komorní a sólový zpěv a pěvecké sbory* získal druhé místo dětský pěvecký soubor *Hlásek z Lidové školy umění* v Polabinách.⁵⁴⁴ V *Celostátní soutěži lidových škol umění* v Kladně v roce 1985 ve hře na akordeon žákyně polabinské LŠU obdržela cenu za 1. místo. V roce 1985 se žakovský komorní orchestr z *Lidové školy Havlíčkova ul.* umístil v celostátní soutěži v Karlových Varech na 1. místě.⁵⁴⁵ V roce 1987 se v krajském kole lidových škol umění ve hře na smyčcové nástroje ve Vysokém Mýtě účastnilo celkem 67 sólistů, z nichž houslista Petr Zdvíhal, hráčka na violu Gabriela Koutská a hráčka na violoncello Kateřina Blažková byli z Pardubic a postoupili do celostátního kola,⁵⁴⁶ kde se Petr Zdvíhal a Gabriela Koutská umístili na 2. místě (první místo nebylo uděleno).⁵⁴⁷

⁵³⁶ Soutěž lidových škol umění. *Zář.* 25. února 1975, č. 15. (bez uvedení autora a stránky).

⁵³⁷ Přínos LŠU Havlíčkova. *Zář.* 17. června 1975, č. 47. Autor uveden pod zkratkou „toš“. (bez uvedení stránky).

⁵³⁸ Úspěch LŠU. *Zář.* 18. března 1977, č. 21. Autor uveden pod zkratkou „nam“. (bez uvedení stránky).

⁵³⁹ Sólisté postupují. *Zář.* 11. března 1980, č. 20. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵⁴⁰ Úspěch žáků LŠU. *Zář.* 3. června 1980, č. 44. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵⁴¹ MARTÍNEK, L. Soutěž muzikantů. *Zář.* 15. února 1983, č. 13. (bez uvedení stránky).

⁵⁴² Nejlepší v soutěži LŠU. *Zář.* 1. března 1983, č. 17. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵⁴³ Úspěch v Úpici. *Zář.* 31. května 1983, č. 43. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵⁴⁴ Pěvecká soutěž. *Zář.* 19. dubna 1983, č. 31. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵⁴⁵ Děti a hudba. *Zář.* 5. července 1985, č. 52. Autor uveden pod zkratkou „ŠZ“. (bez uvedení stránky).

⁵⁴⁶ Úspěch pardubických „Lidušek“. *Zář.* 31. března 1987, č. 25. Autor uveden pod zkratkou „rp“. (bez uvedení stránky).

⁵⁴⁷ Úspěch žáků „lidušky“. *Zář.* 12. května 1987, č. 37. Autor uveden pod zkratkou „md“. (bez uvedení stránky).

To všechno jsou jen nepatrné úspěchy, kterých bylo dosaženo žáky obou škol. Jistě bychom jich napočítali více, nicméně i tento malý výčet úspěchů nám dokazuje kvalitu pedagogů působících jak v „Havlíčkovské“, tak „Polabinské“ LŠU.

5 KONZERVATOŘ

První veřejná hudební škola byla v Pardubicích zřízena 17. září 1919 pod názvem *Východočeská hudební škola města Pardubic*. Škola byla finančně podporovaná státem a o její zřízení se zasloužil starosta města a v té době i poslanec František Vácha.⁵⁴⁸ Ředitelem školy byl jmenován skladatel a varhaník František Michálek a spolu s dalšími pedagogy zde vyučovali hře na klavír, varhany, strunné nástroje a zpěvu.⁵⁴⁹ Tato hudební škola získala v roce 1961 název *Lidová škola umění* (stát v té době zřizoval Lidové školy umění, kde se kromě hudby vyučovalo i v oborech tanečních, výtvarných a literárně-dramatických) a v roce 1990 byla přejmenována na *Základní uměleckou školu*.⁵⁵⁰ Pod tímto názvem je škola známá i dnes.

Rok 1978 přinesl do Pardubic další výraznou změnu, a sice 1. září, kdy byla slavnostně otevřena konzervatoř.⁵⁵¹ Do roku 1978 neměly Pardubice ani Hradec Králové střední školu, která by se zabývala výukou zpěvu a hry na hudební nástroje pro žáky, kteří ukončili povinnou základní devítiletou školní docházku a chtěli se hudbě věnovat profesionálně. Podnětem k založení konzervatoře byla zpráva vedoucí odboru školství Krajského národního výboru v Hradci Králové Blanky Bláhové, která se potýkala s neustálým nedostatkem učitelů v Lidových školách umění a zřízení konzervatoře považovala za zajímavý nápad z hlediska snadnějšího získávání odborně vzdělaných učitelů. Stranické orgány byly zřízení školy nakloněny. Byla ustanovena komise ze známých hudebníků, která měla připravit zřízení konzervatoře.⁵⁵² K tomu, že se staly sídlem konzervatoře Pardubice, a ne Hradec Králové, přispělo zřejmě, že v Pardubicích působil již devět let *Východočeský státní komorní orchestr*. V Hradci Králové do té doby žádné profesionální hudební těleso neexistovalo. Bylo zřízeno teprve v roce 1978 pod názvem *Orchestr města Hradec Králové*. O rok později bylo přejmenováno na *Symfonický orchestr Hradec Králové*, v roce 1987 na *Státní symfonický orchestr Hradec Králové*. Dnešní název *Filharmonie Hradec Králové* nese od roku 1993.⁵⁵³

⁵⁴⁸ *Základní umělecká škola v Pardubicích. 1919-1999*, s. 2 (bulletin).

⁵⁴⁹ HORÁK, J.; KURKA, V.; LAUTNER, J.; STRÍTESKÝ, M. *50 let LŠU v Pardubicích*. Pardubice: vydal organizační štáb a přípravný výbor oslav, 1969, s. 11.

⁵⁵⁰ *Základní umělecká škola v Pardubicích. 1919-1999*. s. 2 (bulletin).

⁵⁵¹ BRONCOVÁ, D. (ed.) *Kniha o městě Pardubice*. Praha: Milpo media, 1999, s. 38. ISBN 80-86098-12-5.

⁵⁵² KULÍK, V. *Nadějná cesta školy. Hudební nástroje*, 1989, č. 4, s. 58.

⁵⁵³ Historie. Filharmonie Hradec Králové. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.fhk.cz/31/Historie/>.

V čele konzervatoře stanul pardubický varhaník a do té doby ředitel *Lidové školy umění Havlíčkova ul.* Václav Rabas (ředitel *Lidové školy umění* 1972–1978). Zástupcem ředitele se stal Miloslav Stříteský, tehdejší ředitel *Lidové školy umění v Polabinách*. Miloslav Stříteský vedl na konzervatoři pěvecké oddělení. Eliška Andryšová měla na starosti oddělení akordeonu a kytary, Otakar Tvrdý dechové oddělení (18 let působil v *České filharmonii* a 15 let v *Kolínské filharmonii*),⁵⁵⁴ klavírní oddělení Ema Doležalová, smyčcové Ivan Štraus (známý houslista a pedagog, sólista *Východočeského státního komorního orchestru*),⁵⁵⁵ oddělení hudební teorie skladatelé Aleš Hájek a Miroslav Raichl (v roce 1987 založil na konzervatoři v Pardubicích komorní vokálně-instrumentální soubor *ReBelcanto*)⁵⁵⁶ a základy operního herectví a operní režie Miloslav Kučera (později ředitel *Východočeského divadla Pardubice*).⁵⁵⁷

Konzervatoř neměla svoji budovu. Prostory pro výuku žáků získala v Havlíčkově ulici v *Lidové škole umění*, která přestěhovala některá svá oddělení do prostor získaných Okresním národním výborem v Pardubicích. Například hudební oddělení získalo nové prostory v Gorkého ulici. Až v roce 1990 získala konzervatoř vlastní prostory v budově bývalého Okresního výboru Komunistické strany Československa. Dnes nese tato budova název Dům hudby. Sídlí v ní nejen konzervatoř, ale i *Filharmonie Pardubice* a část prostor má pronajata *Základní umělecká škola Havlíčkova ul.*⁵⁵⁸

V době stěhování konzervatoře z budovy *Lidové školy umění* v Havlíčkově ulici do nových prostor budovy bývalého Okresního výboru Komunistické strany Československa na Sukově třídě, nebyly uloženy žádné archivní materiály, které by nám dochovaly záznamy o činnosti školy. Současným vedením konzervatoře byly shromažďovány vzpomínky pedagogů, žáků a dalších pamětníků, které měly být vydány jako knižní celek ke čtyřicátému výročí založení pardubické konzervatoře v roce 2018. K vydání knihy však nedošlo a tento materiál není nikomu poskytnut ani k nahlédnutí (konzultováno při osobní návštěvě se zástupcem ředitele Mgr. Aloisem Mechem).

⁵⁵⁴ Otakar Tvrdý: hudba je pro mě celoživotním koníčkem. Český rozhlas. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://pardubice.rozhlas.cz/otakar-tvrdy-hudba-je-pro-me-celozivotnim-konickem-8162315>.

⁵⁵⁵ Ivan Štraus a jeho škola. Český rozhlas. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://dur.rozhlas.cz/ivan-straus-a-jeho-skola-8081035>.

⁵⁵⁶ BRONCOVÁ, D. (ed.) *Kniha o městě Pardubice*. Praha: Milpo media, 1999, s. 38. ISBN 80-86098-12-5.

⁵⁵⁷ KULÍK, V. *Nadějná cesta školy*. Hudební nástroje, 1989, č. 4, s. 57.

⁵⁵⁸ Historie. Konzervatoř Pardubice. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <http://www.konzervatorpardubice.eu/o-skole/konzervator-pardubice/historie>.

K získání určitého náhledu na činnost mezi lety 1978–1989 nám proto pomůže dobový tisk.

5.1 Činnost konzervatoře v letech 1978–1983

Z počátku se z dobového tisku o nové střední škole s hudebním zaměřením mnoho nedozvídáme. Do povědomí „Pardubických“ se škola začíná dostávat více v roce 1980, kdy se o ní začíná častěji psát.

První velkou významnou akcí, na které se podíleli žáci pardubické konzervatoře spolu se svými profesory, bylo vystoupení na *Pardubickém hudebním jaru* v roce 1980. Slavnostními fanfárami z balkonu pardubického hudebního sálu zahájili žáci konzervatoře tento pardubický hudební svátek⁵⁵⁹ a první koncert patřil právě žákům a profesorům této nedávno otevřené nové hudební školy. Zazněly skladby Bohuslava Martinů, Josefa Slavíka, Oldřicha Flosmana, Jana Rychlíka, Klementa Slavického a Jana Hanuše.⁵⁶⁰ O jejich vystoupení se pochvalně vyjadřuje Hana Rumpíková v *Záři*.⁵⁶¹ První větší úspěch získali na *Duškově soutěži* v Praze (cílem soutěže je hlubší poznávání Mozartova díla, soutěž byla původně v sólovém zpěvu a komorní hře)⁵⁶², kde trio lesních rohů obsadilo v komorní hře druhé místo.⁵⁶³ Pavel Jirásek, jeden ze soutěžního tria, se účastnil v tom samém roce i mezinárodní rozhlasové hudební soutěže *Concertino Praga* (soutěž založená z iniciativy redakce hudebního vysílání pro děti a mládež Československého rozhlasu v roce 1966, zprvu jen pro klavír, housle a komorní hru. Postupně se rozšířila i na další nástroje)⁵⁶⁴, kde obsadil první místo se *Sonatinou pro lesní roh a klavír* od Jana Rychlíka a *Koncertem č. 3* Wolfganga Amadea Mozarta. Do této mezinárodní soutěže postoupili z národního kola kromě Pavla Jiráska i další tři posluchači pardubické konzervatoře. Jeden z nich získal třetí cenu, dva druhou.⁵⁶⁵ Na veřejnosti vystupovali jak profesori, tak i žáci

⁵⁵⁹ Pardubické hudební jaro. V pátek slavnostní zahájení. *Zář.* 25. března 1980, č. 24. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵⁶⁰ Pardubické hudební jaro. *Zář.* 28. března 1980, č. 25. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵⁶¹ RUMPÍKOVÁ, H. Tečka za Pardubickým hudebním jarem. Ohlédnutí za hudebními svátky. *Zář.* 16. dubna 1980, č. 31. (bez uvedení stránky).

⁵⁶² Duškova soutěž. Mozartova obec. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.mozartovaobec.cz/?stranka=52>.

⁵⁶³ Úspěšní konzervatoristé. *Zář.* 22. dubna 1980, č. 32. Autor uveden pod zkratkou „J.S.“. (bez uvedení stránky).

⁵⁶⁴ Concertino Praha 2021. Český rozhlas. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://concertino.rozhlas.cz/o-soutezi-7671099>.

⁵⁶⁵ VELEHRADSKÁ, M. Být hudebníkem není jen tak. *Zář.* 9. prosince 1980, č. 98. (bez uvedení stránky).

na různých koncertech. Mezi nejčastější patřily koncerty ve Východočeské galerii v Pardubicích⁵⁶⁶ a vánoční koncerty pro seniory z domova důchodců.⁵⁶⁷

I v následujícím roce na sebe úspěchy nenechaly čekat. Leoš Čepický (významný houslista a pedagog, v současné době působí na *Akademii múzických umění* v Praze na Hudební a taneční fakultě jako profesor – proděkan, vedoucí katedry strunných nástrojů)⁵⁶⁸ se jako patnáctiletý student konzervatoře stává v březnu 1981 absolutním vítězem *Kociánovy houslové soutěže* v Ústí nad Orlicí. Prvenství v soutěži mu přinesly skladby Henrika Hanssona *Poem*, Františka Ondříčka *Scherzo capriccioso*, op. 18 a *Polonéza D-dur* Henryka Wieniawského.⁵⁶⁹ Další soutěží, kde uspěli posluchači pardubické konzervatoře, bylav listopadu *Soutěžní přehlídka dechových nástrojů konzervatoří České socialistické republiky* v *Krušnohorském divadle* v Teplicích. Zde z celkového počtu osmdesáti devíti soutěžících přijelo z Pardubic devět a šest z nich dostalo ocenění. První místo a titul laureáta soutěže získali ve hře na trubku Luboš Patras (v současné době působí jako vedoucí pobočky *Soukromé ZUŠ MusicArt v. o. s.* v Praze Dubči)⁵⁷⁰ a Luboš Krtička (od maturity na konzervatoři působil jako asistent dirigenta, dirigent a šéfdirigent různých souborů, nyní člen kapely *VorazBand*, pro kterou aranžuje, skládá a řídí dechovou sekci, působí i na *ZUŠ Lounských*, Praha 4),⁵⁷¹ stejné ocenění, tj. první místo, ve hře na lesní roh získal Pavel Jirásek (dnes hráč na lesní roh v orchestru Národního divadla v Praze),⁵⁷² Liběna Chaloupková ve hře na fagot Čestné uznání I. stupně, stejné ocenění dostal i Vítězslav Sedlák ve hře na klarinet (učitel hry na klarinet v *ZUŠ Polabiny*, Pardubice)⁵⁷³ a Čestné uznání II. stupně ve hře na lesní roh získal Petr Hernych (vedoucí skupiny lesní roh v *Symfonickém orchestru hl. m. Prahy FOK*).⁵⁷⁴ Luboš

⁵⁶⁶ Koncerty v galerii. *Zář.* 13. května 1980, č. 38. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵⁶⁷ Hudba v Domově. *Zář.* 23. prosince 1980, č. 102-103. Autor uveden pod zkratkou „va“. (bez uvedení stránky).

⁵⁶⁸ Akademie múzických umění v Praze. Prof. MgA. Leoš Čepický. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.hamu.cz/cs/vse-o-fakulte/lide/8652-leos-cepicky/>.

⁵⁶⁹ VELEHRADSKÁ, M. Prvé kroky vítěze mezinárodní Kociánovy houslové soutěže. *Zář.* 19. května 1981, č. 39. (bez uvedení stránky).

⁵⁷⁰ Kontakty. Základní umělecká škola MusicArt, v.o.s. Fakultní škola Univerzity Karlovy. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.musicart.cz/kontakty/>.

⁵⁷¹ Luboš Krtička – trumpet. VorazBand. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://vorasband.cz/kapela/lubos-krticka/>.

⁵⁷² Pavel Jirásek. Národní divadlo. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.narodni-divadlo.cz/cs/profil/pavel-jirasek-1607350>.

⁵⁷³ Hudební obor učitelé. Základní umělecká škola Pardubice-Polabiny, Lonkova 510. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.zuspardubice.cz/hudebka/ucitele/#>.

⁵⁷⁴ Petr Hernych. Symfonický orchestr hl. m. Prahy FOK. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.fok.cz/cs/petr-hernych>.

Patras byl navíc vybrán, aby zahrál na závěrečném koncertu nejlepších.⁵⁷⁵ Koncem roku 1981 se zúčastnilo trio ve složení Lenka Kmoníčková, Pavel Jirásek a Jaroslav Brych mezinárodní soutěže *Concertino Praga* ve hře na lesní roh. Z celkového počtu dvaceti devíti nahrávek z dvanácti zemí se sice neumístili na žádných předních místech, ale obdrželi Čestné uznání poroty. A i to se dá považovat za úspěch v soutěži.⁵⁷⁶

20. března 1982 se představili posluchači konzervatoře pardubického obecnstvu na zahajovacím koncertu *Pardubického hudebního jara*, kde vystoupil žakovský orchestr pod dirigentským vedením Lud'ka Lukeše (ředitel *Lidové školy umění Havlíčkova ul.* 1980–1986, pedagog konzervatoře)⁵⁷⁷ a spoluúčinkovali s varhaníkem Václavem Rabasem a klavíristou Františkem Malým (pedagog na *Akademii múzických umění* v Praze – vedoucí katedry klávesových nástrojů)⁵⁷⁸.⁵⁷⁹ V soutěži konzervatoří v oboru klavír a zpěv, která se konala začátkem listopadu, měla pardubická konzervatoř mezi padesáti dvěma soutěžícími také své zastoupení. Druhé místo ve zpěvu (vyšší kategorie) získal Michal Šust a Věra Polednová, to samé místo v nižší kategorii Daniela Dvořáková. V oboru klavír v nižší kategorii získala třetí místo Pavlína Smutná. Petr Šumník a Hana Kutalová získali čestná uznání. Hana Kutalová obdržela zvláštní cenu za nejlepší provedení povinné skladby v nižší kategorii.⁵⁸⁰ O *Smetanovské klavírní soutěži*, která se konala v Hradci Králové od 18. do 22. listopadu, víme jen, že se jí zúčastnily čtyři klavíristky, a to Vladimíra Sedláčková, Dagmar Wimerová, Hana Kutalová a Jana Sojková. O případném umístění není dochována žádná zpráva.⁵⁸¹ Kromě dvou veřejných maturitních koncertů,⁵⁸² vystupovali žáci spolu se svými profesory i na jiných akcích⁵⁸³ a koncem roku uspořádali spolu se Závodním klubem Tesla vánoční koncert, na kterém se

⁵⁷⁵ VELEHRADSKÁ, M. Úspěch konzervatoristů. *Zář.* 27. listopadu 1981, č. 94. (bez uvedení stránky).

⁵⁷⁶ Úspěch konzervatoře. *Zář.* 8. prosince 1981, č. 97. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵⁷⁷ Historie. Základní umělecká škola Pardubice, Havlíčkova 925. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.zushavlickovapardubice.cz/?a=1>.

⁵⁷⁸ Akademie múzických umění v Praze. Prof. MgA. František Malý. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.hamu.cz/cs/vse-o-fakulte/lide/249-frantisek-maly/>.

⁵⁷⁹ Pardubické hudební jaro počtvrté. *Zář.* 9. února 1982, č. 10. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵⁸⁰ VELEHRADSKÁ, M. Soutěž konzervatoří aneb Přehlídka talentů. *Zář.* 12. listopadu 1982, č. 90. (bez uvedení stránky).

⁵⁸¹ Smetanovská klavírní soutěž. *Zář.* 5. listopadu 1982, č. 88. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵⁸² Maturitní koncerty. *Zář.* 18. června 1982, č. 48. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵⁸³ V hudebním sále. *Zář.* 7. prosince 1982, č. 97. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

představil *Komorní orchestr konzervatoře* spolu se zpěváky Zuzanou Matesovou a Michalem Šustem.⁵⁸⁴

Na *Pardubickém hudebním jaru* se v roce 1983 představili pouze tři žáci pardubické konzervatoře, vítězové mezinárodních soutěží, Leoš Čepický, Daniel Buriánek a Pavel Jirásek.⁵⁸⁵ Významnou událostí bylo nastudování dvou oper za pomoci svých profesorů – *Bastien a Bastienka* od Wolfganga Amadea Mozarta a od Luboše Fišera *Lancelot*. Premiéra oper se konala 28. dubna.⁵⁸⁶ Celá opera byla hlavně v režii konzervatoře. Jak hlasově, tak hudebně. Orchester hrál pod taktovkou Luďka Lukeše a celé představení bylo v režii Míly Kučery. Pouze titulní postavu Lancelota ztvárnil člen *Hudebního divadla v Karlíně* Lubomír Havlák a „vypomáhaly“ i členky tanečního oddělení *Lidové školy umění v Polabinách* pod vedením profesorky Evy Malátové.⁵⁸⁷ Operní představení *Bastien a Bastienka* bylo uváděno i pro základní školy. Konzervatoristé vystupovali i na akcích konaných při příležitosti různých politických výročí, jako například koncerty k výročí Vítězného února, Osvobození, Velké říjnové socialistické revoluce a dalších.⁵⁸⁸

5.2 Konzervatoř v letech 1984–1989

V roce 1985 se houslista Leoš Čepický ve svých devatenácti letech „probojoval“ v jugoslávském Záhřebu na *Mezinárodní houslové soutěži o cenu Václava Humla* na páté místo. Soutěže se zúčastnilo celkem sedmnáct houslistů z celého světa. Soutěž měla celkem tři kola. V prvních dvou vystupovali houslisté s klavírním doprovodem. Leoš Čepický vystupoval spolu se svojí profesorkou Evou Krámskou. Poslední kolo, do kterého postoupilo šest houslistů, bylo s orchestrem záhřebské filharmonie. Tomuto pátému místo předcházelo vítězství na *Kociánově houslové soutěži* v roce 1981 a v roce 1983 druhé místo na soutěži konzervatoří Československé socialistické republiky v Ostravě.⁵⁸⁹ Na *Pardubickém hudebním jaru* v roce 1985 vystupují již jen profesori pardubické konzervatoře, ne jako celek, ale jako jednotlivci.⁵⁹⁰ Smíšený pěvecký sbor konzervatoře

⁵⁸⁴ Vánoční koncert. *Zář.* 14. prosince 1982, č. 99. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵⁸⁵ Zítra zahájí Pardubické hudební jaro. *Zář.* 19. dubna 1983, č. 31. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵⁸⁶ Operní představení. *Zář.* 9. dubna 1983, č. 28. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵⁸⁷ VELEHRADSKÁ, M. Věčně živá opera. *Zář.* 27. května 1983, č. 42. (bez uvedení stránky).

⁵⁸⁸ Mládež a kultura. *Zář.* 19. srpna 1983, č. 66. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵⁸⁹ VELEHRADSKÁ, M. Úspěch v Záhřebu. *Zář.* 19. února 1985, č. 14. (bez uvedení stránky).

⁵⁹⁰ RUMPÍKOVÁ, H. Ohlédnutí za Pardubickým hudebním jarem. *Zář.* 26. dubna 1985, č. 33. (bez uvedení stránky).

vystoupil 16. května 1985 na koncertu v hudebním sále Městského národního výboru v Pardubicích na počest 40. výročí osvobození Československa Rudou armádou.⁵⁹¹ Zazněla *Česká píseň* Bedřicha Smetany.⁵⁹² Na *Mezinárodním festivalu dětských sborů* v Pardubicích vystoupila *Žest'ová harmonie* pardubické konzervatoře a zahájila tento festival.⁵⁹³ Pardubická konzervatoř udržovala „družební“ styk s konzervatoří v Bratislavě. K tomu patřilo navštěvování obou konzervatoří, společné vystupování na různých koncertech, vzájemná spolupráce a navazování nových přátelství.⁵⁹⁴

Na mezinárodní rozhlasové soutěži *Concertino Praga* se v listopadu 1986 mezi soutěžícími z patnácti zemí světa umístil hobojista Jiří Tluchoř na druhém místě. Autory povinných skladeb byli pouze čeští skladatelé, což mělo sloužit ve světě jako propagace české hudby. Spolu s ním se do soutěže přihlásila i Markéta Voráčová, ale republikové prvenství získal Jiří Tluchoř, a tak postoupil mezi patnáct nejlepších a spolu s nimi soutěžil o přičky nejvyšší.⁵⁹⁵ Dechové oddělení pardubické konzervatoře se 19. září představilo divákům na *Mladé Smetanově Litomyšli*.⁵⁹⁶ Dále byly pořádány koncerty ve Východočeské galerii, kde se představily jednotlivé třídy konzervatoře. V červnu to byli například posluchači kytarového oddělení ze třídy profesora Stanislava Juřici.⁵⁹⁷

Po čtyřech letech byla znovu nastudována opera Wolfganga Amadea Mozarta *Bastien a Bastienka* (posluchači, kteří ji nastudovali původně, své studium na konzervatoři již mezitím ukončili, a proto musela být opera znovu nastudována) a premiéru měla opera Jana Málka *Vepřové hody*. Z důvodů nedostatečných prostor na konzervatoři, nastudovali studenti obě opery v prostorách *Lidové školy umění v Polabinách*, která s konzervatoří od jejího založení spolupracovala (*Lidová škola umění Havlíčkova ul.* měla svá oddělení na různých místech v Pardubicích z důvodů nízké kapacity budovy, a proto zde nebyla možnost využití prostor).⁵⁹⁸ Pěvecké oddělení konzervatoře spolupracovalo také s *Vysokoškolským uměleckým souborem* na pravidelných vánočních koncertech.⁵⁹⁹ Žáci

⁵⁹¹ Slavnostní koncert. *Zář.* 14. května 1985, č. 37. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵⁹² SOUŠKOVÁ, D. Pět preludií. *Zář.* 14. června 1985, č. 46. (bez uvedení stránky).

⁵⁹³ Svátky písní, hudby a mládí. *Zář.* 12. listopadu 1985, č. 88. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵⁹⁴ Konzervatoř v Bratislavě. *Zář.* 1. října 1985, č. 77. (bez uvedení autora a stránky).

⁵⁹⁵ VELEHRADSKÁ, M. Concertino Praga a laureát Jiří Tluchoř. *Zář.* 9. prosince 1986, č. 97. (bez uvedení stránky).

⁵⁹⁶ Konzervatoristé v Litomyšli. *Zář.* 19. září 1986, č. 74. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵⁹⁷ Kytarový koncert. *Zář.* 6. června 1986, č. 44. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

⁵⁹⁸ VELEHRADSKÁ, M. Opera stojí za námahu. *Zář.* 22. dubna 1987, č. 31. (bez uvedení stránky).

⁵⁹⁹ Koncerty. *Zář.* 11. prosince 1987, č. 98. (bez uvedení autora a stránky).

předváděli výsledky svého studia nejen před veřejným obecenstvem, ale i před svými rodiči. Pravidelně každý rok vystupovali pro členy Sdružení rodičů a přátel školy vystupovali s koncertem, kde mohli jejich blízcí zhodnotit výsledky vynaloženého úsilí.⁶⁰⁰

V roce 1988 slavila konzervatoř desáté výročí svého založení. V rozhovoru s Miladou Velehradskou v *Záři* vzpomíná ředitel konzervatoře Václav Rabas (nejen ředitel konzervatoře, ale i docent pražské *Akademie múzických umění*, předseda Východočeské pobočky *Svazu českých skladatelů a koncertních umělců*, poslanec Federálního shromáždění Československé socialistické republiky, národní umělec) na začátky vzniku této hudební školy.⁶⁰¹ Velký úspěch v tomto roce získal mladý osmnáctiletý hornista, posluchač čtvrtého ročníku, David Ryšánek, když ve Spojených státech amerických v Potsdamu ve státě New York na celosvětové soutěži hornistů získal druhé místo. Soutěžil se skladbou Jana Václava Sticha – *Punto Koncert pro lesní roh č. 5 F dur*. O tom, že česká hudba má ve světě ohlas, svědčí i to, že vítězka této soutěže Nancy Billmanová hrála skladbu českého autora Jiřího Pauera *Koncert pro lesní roh*.⁶⁰² I v tomto roce pokračoval cyklus výchovných koncertů, které uváděl *Komorní orchestr* studentů konzervatoře pro všechny věkové generace. Orchestr byl založen v roce 1987 z posluchačů čtvrtého ročníku.⁶⁰³ V. Kulík ve svém článku v *Záři* uvádí, že tyto koncerty jsou pro konzervatoristy velmi náročné z hlediska souhry jednotlivých nástrojů.⁶⁰⁴ Zároveň se prohlubuje spolupráce s *Vysokoškolským uměleckým souborem* a pěvecký sbor konzervatoře spolu s ním, *Středočeským symfonickým orchestrem* a sólisty *Národního divadla* Praha vystoupil se skladbou Antonína Dvořáka *Stabat mater* na koncertech v Kolíně, Poděbradech, Mělníku, Příbrami a Praze.⁶⁰⁵

Na *Duškově soutěži* v Praze získalo v roce 1989 prvenství smyčcové kvarteto pardubické konzervatoře pod vedením Josefa Krečmera ve složení Pavel Jandejsek, Helena Kocourková, Jiří Tomášek a Helena Jandejsková. Na základě tohoto umístění získali žáci stipendium Menuhinovy nadace ve Francii. Jednalo se o měsíční pobyt v různých částech Francie, kde se konaly koncerty souborů z Francie, Československa, Jugoslávie, Maďarska, Bulharska, Polska a Sovětského svazu. Soubory účinkovaly jednotlivě

⁶⁰⁰ Koncert posluchačů. *Zář.* 1. prosince 1987, č. 95. Autor uveden pod zkratkou „Fi“. (bez uvedení stránky).

⁶⁰¹ VELEHRADSKÁ, M. Deset let úspěchů. *Zář.* 15. listopadu 1988, č. 91. (bez uvedení stránky).

⁶⁰² VELEHRADSKÁ, M. Česká hudba zvítězila. *Zář.* 15. července 1988, č. 56. (bez uvedení stránky).

⁶⁰³ VELEHRADSKÁ, M. Když mládí hraji pro mladé. *Zář.* 26. ledna 1988, č. 7. (bez uvedení stránky).

⁶⁰⁴ KULÍK, V. Konzervatoř dnešku. *Zář.* 11. března 1988, č. 20. (bez uvedení stránky).

⁶⁰⁵ *Sabat mater*. *Zář.* 2. února 1988, č. 9. Autor uveden pod zkratkou „da“. (bez uvedení stránky).

i společně. Na společných koncertech vystupovalo dohromady osmdesát hudebníků. O náročnosti měsíčního stipendia se zmiňuje Josef Rafaja – profesor pardubické konzervatoře, který spolu s žáky do Francie odjel – v rozhovoru v dobovém tisku s Miladou Velehradskou.⁶⁰⁶

5.3 Závěr

Je velká škoda, že se nedochovaly žádné archivní materiály, které by nám podaly ucelenější pohled na činnost pardubické konzervatoře. Z dobového tisku je patrné, že zřízení této hudební školy bylo správné rozhodnutí. Pedagogové, kteří zde vyučovali, byli hudebníci „tělem a duší“, a to bylo i zárukou kvalitního vzdělávání. Svůj postoj k hudbě vyjadřovali nejenom působením v různých hudebních uskupeních, ale i tím, že spolu se svými žáky často vystupovali na koncertech. To vedlo k větší spolupráci mezi učiteli a žáky, kteří přebírali umělecké zkušenosti svých učitelů. To, že tato „spolupráce“ byla kvalitní, můžeme vidět i na výsledcích některých posluchačů pardubické konzervatoře. Mnozí z nich vyučují nejen na Základních uměleckých školách, kde předávají své nabyté zkušenosti naší nejmladší generaci, ale působí i v různých hudebních tělesech, které mají „zvuk“ nejenom v naší republice, ale mnohdy i v celém světě. Pardubická konzervatoř od začátku svého působení patří mezi školy, které jsou velmi kvalitní a studenty stále vyhledávané. Z úspěšných absolventů jmenujme alespoň některé – houslista Leoš Čepický, klavírista Jan Jiraský, houslista Petr Zdvihal, houslistka Iva Kramperová, varhaník František Vaniček a mnoho dalších.

⁶⁰⁶ VELEHRADSKÁ, M. Úspěch konzervatoristů. *Zář.* 26. září 1989, č. 77. (bez uvedení autora).

6 UNDERGROUNDOVÝ HUDEBNÍ ŽIVOT

Sedmdesátá a osmdesátá léta 20. století jsou v tehdejší Československu označována jako léta normalizační. Jde v podstatě o proces znovu upevnění vlády komunistické strany nad československou společností po politickém uvolnění během tzv. pražského jara.⁶⁰⁷ Mnoho občanů s politikou KSČ nesouhlasilo. Většina z nich se ale bála jakkoli toto své stanovisko veřejně prezentovat. Našli se však i tací, kteří se otevřeně proti režimu stavěli. Mezi prvními, kteří se začali ozývat, byli umělci. Protože však byli komunisty potlačováni, začalo vznikat tzv. undergroundové hnutí. Cílem hnutí byla svoboda uměleckého projevu. Mezi prvními undergroundovými umělci, kteří se dostávali do konfliktu s režimem, byli hudebníci. Ivan Martin Jirous ve *Zprávě o třetím českém hudebním obrození* o undergroundu v hudbě říká: „*Underground není vázán na určitý umělecký směr nebo styl, přestože například v hudbě se projevuje převážně rockovou formou. Underground je duchovní pozice intelektuálů a umělců, kteří se vědomě kriticky vymezují vůči světu, ve kterém žijí. Je to vyhlášení boje establishmentu, zavedenému zřízení. Je to hnutí, které pracuje převážně s uměleckými prostředky, ale jehož představitelé si uvědomují, že umění není a nemá být konečným cílem snažení umělců. Underground vytvářejí lidé, kteří pochopili, že uvnitř legality se nedá nic změnit, a kteří ani neusilují do legality vstoupit. [...] Stručně řečeno, underground je aktivita umělců a intelektuálů, jejichž dílo je nepřijatelné pro establishment, a kteří v této nepřijatelnosti nejsou trpni a pasivní, ale snaží se svým dílem a svým postojem o destrukci establishmentu.*“⁶⁰⁸ Underground „bujel“ v hudební oblasti celým Československem. A ne jinak tomu bylo i v Pardubicích. V utajení se např. v různých domácnostech odehrávaly hudební produkce zakázaných písničkářů. V knize *Bylo Nebylo aneb malá skvrnka na trenýrkách východočeského undergroundu* vzpomíná Oldřich Bašta na tato setkání v rodině Jiřího Razskazova (po Sametové revoluci náměstek primátora města Pardubic), kterých se on sám osobně zúčastnil. Jednalo se o koncerty Vlastimila Třešňáka, Vladimíra Veita či Jaroslava Hutky.⁶⁰⁹ O těchto koncertech se také zmiňuje Veronika Skalecká ve své knize *Pardubice v období normalizace*. Představitelé undergroundu

⁶⁰⁷ SKALECKÁ, V. *Pardubice v období normalizace: politika, kultura a média od srpna 1968 do listopadu 1989*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2016, s. 31, ISBN 978-80-7465-231-8.

⁶⁰⁸ JIROUS, I. M. Zpráva o třetím českém hudebním obrození. *Moderní dějiny*. [online]. [cit. 2022-01-06]. Dostupné z: <https://www.moderni-dejiny.cz/clanek/ivan-m-jirous-zprava-o-tretim-ceskem-hudebnim-obrozeni/>.

⁶⁰⁹ MILDES, M. R. a kol. *Bylo Nebylo aneb malá skvrnka na trenýrkách východočeského undergroundu*. spol. s.r.o., Litomyšl, Tigris, spol. s.r.o., 2020, s. 86. ISBN 978-80-7490-183-6.

se scházeli i na dalších místech, především v hospodách to bylo nejčastěji U Vojtěchů, Na Kučerce, U Zelený žáby, U čápa, U Vatikána, ve Zlatém soudku a U Riegrů.⁶¹⁰

6.1 Pardubické undergroundové hudební skupiny

6.1.1 Var 03 Universal

Tato hard-rocková kapela byla založena začátkem sedmdesátých let a vystupovala pod názvem *Slank*, a to velmi krátce (po cca půl roce vystupování dostala zákaz činnosti), a poté se přejmenovala na *Dotace*. Původní členové skupiny byli Karel „Ken“ Machek (kytara), Vladimír „Agil“ Panchártek (basa, zpěv), Milan „Majk“ Šlajchrt (bicí) a Jiří Kmoch (bicí). I té však komunisté zakázali veřejnou hudební produkci. Skupina se tedy v roce 1977 znovu přejmenovává a vystupuje v původním složení bez Jiřího Kmocha pod novým názvem *Var 03 Universal*. Jejich první vystoupení se koná 29. 10. 1977 v Černé za Bory.⁶¹¹ Oslovovala je hudba západních skupin, jako byly *Deep Purple*, *Black Sabbath* nebo *Grand Funk*.⁶¹² Působení kapely na veřejnosti nemělo dlouhého trvání. V dubnu 1979 nastoupil bubeník Milan Šlajchrt na základní vojenskou službu, kapela neobnovuje přehrávky a až do roku 1981 přerušuje svoji činnost. V lednu 1981 se přejmenovávají na *Taxis*. Přestože nemají přehrávky, uspořádají 23. a 30. ledna veřejnou hudební zkoušku v hospodě U Labutě v Sezemicích. Na druhé jmenované zkoušce je zatkli příslušníci veřejné bezpečnosti, a tím byla ukončena jejich hudební činnost.⁶¹³ Na to neměla pravděpodobně vliv ani tolik reprodukováná západní hudba, jako jejich protesty proti tehdejšímu zřízení, které spočívaly například v tom, že na jednoho ze členů kapely lili z výšky pivo a on dělal rukama plavecká tempa, aby to vypadalo, že plave. Po této podívané bylo na sále jeden i více centimetrů rozlitého piva a v tom všichni tancovali.⁶¹⁴ Skupina *Taxis* nakonec působila po uskutečněných přehrávkách na hudební scéně od července 1981 ještě dalších pět let. První oficiální vystoupení pod novým názvem

⁶¹⁰ SKALECKÁ, V. *Pardubice v období normalizace: politika, kultura a média od srpna 1968 do listopadu 1989*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2016, s. 199, ISBN 978-80-7465-231-8.

⁶¹¹ MILDES, M. R. a spol. *Bylo Nebylo aneb malá skvrna na trenýrkách východočeského undergroundu*. Tigris, spol. s.r.o., 2020, s. 196. ISBN 978-80-7490-183-6.

⁶¹² BAŠTA, O. *Pardubice rockový, ale nejen Pardubice a nejen rockový*. Pardubice: Autobox BMX, 2012, s. 22. ISBN 978-80-260-3614-2.

⁶¹³ MILDES, M. R. a spol. *Bylo Nebylo aneb malá skvrna na trenýrkách východočeského undergroundu*. Tigris, spol. s.r.o., 2020, s. 196. ISBN 978-80-7490-183-6.

⁶¹⁴ BAŠTA, O. *Pardubice rockový, ale nejen Pardubice a nejen rockový*. Pardubice: Autobox BMX, 2012, s. 23. ISBN 978-80-260-3614-2.

se uskutečnilo 3. července 1981 v Načešicích u Chrudimi.⁶¹⁵ S novým názvem přišly i nové skladby: *Rodné město, Viktoria, Betonová klec, Paradentoz, Nepodceňuj stop* a mnoho dalších. Texty písní byly již umírněnější, např.: „*Brzy bude konec světa, po nás lidech zbude veta. Pokrok silí. Věda zničí nás! Nemusí se ani střílet, bomby házet, válku sdílet s mocipány, kteří chtějí svět. Tak zastavte dál tuhle zkázu, vždyť každej z nás jeden život má...*“⁶¹⁶ Jak již bylo výše uvedeno, skupina působila na hudební scéně ještě dalších pět let. Poté zanikla a její činnost nebyla obnovena ani pod jiným názvem.

6.1.2 Regent

Hudební skupina *Regent* byla založena v roce 1978 a svůj první koncert odehrála ještě tentýž rok v Chotěnicích u Heřmanova Městce. Tvořili ji 4 členové: zpěvák a basista Miroslav „Štrougal“ Strouhal, zpěvák a kytarista Pavel „Pivo“ Kubelka, zpěvák a hráč na bicí Václav Krpata a druhý hráč na bicí Jiří Brádle. Hráli pouze hardrock. V roce 1979 nahradil Václava Krpata zpěvák Antonín Rod a Jiřího Brádle druhý hráč na bicí Ondřej Kudrnáč.⁶¹⁷ Václav Krpata vyučoval v té době na Konzervatoři v Pardubicích a obával se, že by mohl mít na škole problémy vzhledem k repertoáru skupiny. O své obavě se zmínil Antonínu Rodovi – svému kamarádovi a zároveň i bývalému spoluhráči. Rozhovor zakončil slovy: „*Hele, neber to. Z toho bude, ty vole, takovej průser...!*“⁶¹⁸ V roce 1979 nahradil hráče na bicí Ondřeje Kudrnáče Pavel Sůra.

Regent vystupoval v okolí Chrudimi, Čáslavi, Pardubic, a hlavně v Kostelci u Heřmanova Městce. V roce 1980 byla kapela už tak známá, že dokázala vyprodat velký kulturní dům v Pardubicích ve Svítkově. Nejčastěji byly hrány skladby anglické rockové skupiny *Deep Purple* a americké rockové skupiny *Kiss*. Vesměs všichni členové ale měli častý problém nejen s alkoholem, ale i s tehdejším zřízením. Velmi často měli zákaz činnosti. Uchylovali se proto i k jiným názvům kapely, jen aby mohli vystupovat na veřejnosti. Jedním z názvů byla například *Siréna*. V roce 1981 se zformoval nový

⁶¹⁵ MILDES, M. R. a spol. *Bylo Nebylo aneb malá skvrna na trenýrkách východočeského undergroundu*. Tigris, spol. s.r.o., 2020, s. 196. ISBN 978-80-7490-183-6.

⁶¹⁶ BAŠTA, O. *Pardubice rockový, ale nejen Pardubice a nejen rockový*. Pardubice: Autobox BMX, 2012, s. 23. ISBN 978-80-260-3614-2.

⁶¹⁷ Historie kapely. *Regent rock Pardubice*. [online]. [cit. 2021-01-16]. Dostupné z: <https://regent.webgarden.cz/rubriky/historie-kapely>.

⁶¹⁸ BAŠTA, O. *Pardubice rockový, ale nejen Pardubice a nejen rockový*. Pardubice: Autobox BMX, 2012, s. 24. ISBN 978-80-260-3614-2.

Regent a během následujících tří let se změnilo i obsazení – Antonín Rod (zpěv), Pavel Kubelka (kytara), Zdeněk Tesař (kytara), Ladislav Ministr (baskytara), Ondřej Kudrnáč (bicí), Václav Krpata (zpěv). Kapela byla tak úspěšná, že vyprodávala jeden velký sál za druhým.⁶¹⁹ Tato skupina existuje dodnes. Vystupuje ve složení Karel Novotný (zpěv), Alexandr Zchoval (kytara), Miroslav Strouhal (basa) a Jan Viktorín (bicí). Svě třicáté „narozeniny“ oslavila koncertem v Pardubicích v restauraci Na Rozkoši, dříve zvané U Kulaté báby. Koncert se konal v původním obsazení s tehdy hranými písněmi.⁶²⁰

6.1.3 Oscar Band

Oscar Band byl založen na podzim 1985 Lumírem „Zilvarem“ Sokolem a Viktorem „Viki“ Martínkem v restauraci U Zelený žáby.⁶²¹ Prvotním plánem kapely bylo uvedení rockové opery na náměty románu Güntera Grasse *Plechový bubínek*. Potíž ale nastala s přípravou libreta a opera nebyla nikdy uvedena. Kapela přesto začala fungovat.⁶²² Zilvar ve svém soukromém spisku o kapele píše: „*Nestačilo mi už jen hudební underground organizovat, ale pocíťoval jsem potřebu aktivně se do muziky, ač nehudebník, zapojit. Hlavní inspirací a důvodem ke vzniku OB byl román G. Grasse Plechový bubínek, ale i celková, v podstatě bezvýhodná situace daná koloběhem práce – hospoda – tancovačky...*“⁶²³ V televizním pořadu o undergroundových skupinách působících ve východních Čechách říká Lumír Sokol: „*Hudba OB byla tradičně androšská, tzn. pomalá, pomurá, s deklamovaným zpěvem, jasně vycházející z Plastiků.*“⁶²⁴ První zkouška kapely proběhla 23. února 1986 ve „Viktorově baráčku“ (v domku Viktora Martínka, který se nacházel poblíž restaurace U Kohoutků, v tehdejší Jägermannově ulici) v Pardubicích a jejich první vystoupení se konalo na festivalu *Májovka* nedaleko Přelouče, a to v květnu 1986,⁶²⁵ kde hráli ve složení Lumír „Zilvar“ Sokol (zpěv), Viktor „Viki“

⁶¹⁹ BAŠTA, O. *Pardubice rockový, ale nejen Pardubice a nejen rockový*. Pardubice: Autobox BMX, 2012, s. 24-25. ISBN 978-80-260-3614-2.

⁶²⁰ Pardubický Regent oslaví třicáté narozeniny. *Pardubický deník*. [online], 25. 10. 2008 [cit. 2021-01-16]. Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/kultura_region/pardubicky-regent-oslavi-tricate-narozneniny.html.

⁶²¹ BAŠTA, O. *Pardubice rockový, ale nejen Pardubice a nejen rockový*. Pardubice: Autobox BMX, 2012, s. 45. ISBN 978-80-260-3614-2.

⁶²² Bandzone.cz. *Oscar Band*. [online]. [cit. 2021-01-16]. Dostupné z: https://bandzone.cz/_98711?at=info.

⁶²³ SOKOL, L. *Soukromé dokumenty*. 2022. Rukopis, bez uvedení stránky).

⁶²⁴ FIEDOR, J. Na východ od ráje [TV pořad]. *Fenomén underground* [online], Česká televize 2014. [cit. 2021-01-16]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10419676635-fenomen-underground/414235100221007-na-vychod-od-raje/8635-lumir-zilvar-sokol/>.

⁶²⁵ Bandzone.cz. *Oscar Band*. [online]. [cit. 2021-01-16]. Dostupné z: https://bandzone.cz/_98711?at=info.

Martínek (housle, kytara), Luděk „Uďa“ Jelínek (akustická kytara), Petr „Šašek“ Kašpárek (bicí – bývalý člen *Rotací Hradec Králové*), Petr Hron (basa – bývalý člen *Pátého kola*) a Mirek Wagner (saxofon – bývalý člen *Prasečí farmy*).⁶²⁶ Kapelu opustil po roce 1986 saxofonista Mirek Wágner, na podzim 1987 i houslista Viktor Martínek, který hrál tehdy v *Symfonickém orchestru Hradec Králové* a neměl již čas na *Oscar Band*, a také basák Petr Hron, který se oženil. Nebylo snadné najít náhradu za Viktora Martínka, ale přece jen ji našli. Novými členy *Oscar Bandu* se stali fagotista Jan Klimeš (člen *Pražského symfonického orchestru*) a basista Bohumil „Novas“ Novák (člen kapely *Kejvavý koně*). Později se k *Oscar Bandu* přidal i kytarista Libor Danihelka, který hrál tehdy v kapele *Pátý kolo*. V této sestavě hrála kapela až do roku 1990, kdy ukončila své působení.⁶²⁷ *Oscar Band* dále koncertoval v Jahodnici, Stojicích, Hrádku u Nechanic, Křepicích u Brna, Knapovci i Ústí nad Orlicí, Tetíně u Hořic, Rosicích nad Labem, Kulatce v Chotěnicích a dalších místech. 18. února 1989 vystoupili v Lázních Bohdaneč v sále TJ Sokol Bohdaneč pod názvem *Ozvěny Rockfestu* (pod skutečným jménem by jim nebylo umožněno vystoupit), což bylo asi jejich největší vystoupení a 26. dubna 1989 si zahráli na Majálesu v Hradci Králové. Jejich poslední vystoupení se konalo 12. května 1990 U Kulaté báby.⁶²⁸ Znovu se shledali až v roce 2002.⁶²⁹ Od té doby vystupovali pouze příležitostně. Každý z hudebníků šel svou vlastní cestou. Jedno z největších vystoupení se konalo 2. června 2017 v rockovém klubu Ponorka (majitel Lumír Zilvar Sokol).⁶³⁰ V říjnu 2019 jim vyšlo poslední CD pod názvem „Smrt’ Smrt’oucí“.⁶³¹ Činnost kapely ukončuje smrt Lumíra „Zilvara“ Sokola 24. března 2021. Jeho kamarádi, přátelé a fanoušci se s ním přišli rozloučit 31. března do pardubického krematoria.⁶³² Vzorem *Oscar Bandu* byla pražská skupina *The Plastic People of the Universe*.⁶³³

⁶²⁶ BAŠTA, O. *Pardubice rockový, ale nejen Pardubice a nejen rockový*. Pardubice: Autobox BMX, 2012, s. 45. ISBN 978-80-260-3614-2.

⁶²⁷ Česká televize. Bigbít: Internetová encyklopedie rocku. *Oscar Band*. [online]. [cit. 2021-01-16]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/specialy/bigbit/kapely/2735-oscar-band/>.

⁶²⁸ Bandzone.cz. *Oscar Band*. [online]. [cit. 2021-01-16]. Dostupné z: https://bandzone.cz/_98711?at=info.

⁶²⁹ BAŠTA, O. *Pardubice rockový, ale nejen Pardubice a nejen rockový*. Pardubice: Autobox BMX, 2012, s. 45. ISBN 978-80-260-3614-2.

⁶³⁰ Mildes, M. R. a spol. *Bylo Nebylo aneb malá skvrna na trenýrkách východočeského undergroundu*. Tigris, spol. s r.o., 2020, s. 257. ISBN 978-80-7490-183-6.

⁶³¹ Bandzone.cz. *Oscar Band*. [online]. [cit. 2021-01-16]. Dostupné z: https://bandzone.cz/_98711?at=info.

⁶³² Lumír Sokol alias Zilvar – kremace. Video. *YouTube.cz*. [online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=JyjZ-3gOdtQ>.

⁶³³ Česká televize. Bigbít: Internetová encyklopedie rocku. *Oscar Band*. [online]. [cit. 2021-01-16]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/specialy/bigbit/kapely/2735-oscar-band/>.

6.1.4 Průser Band

Skupina *Průser Band* začala hrát v roce 1982⁶³⁴ ve složení Oldřich Bašta, Jirka Škvrňák a Mirek Tocháček. První vystoupení se odehrálo v hospodě Na Kučerce, druhé v dubinském lese a třetí u Parama Na Špici. O skupině samotné mnoho zpráv není. Oldřich Bašta (jeden ze zakladatelů skupiny *Průser Band*) ve své knize *Pardubice rockový, ale nejen Pardubice a nejen rockový* píše o „divokých vystoupeních“ skupiny. Hudebníci měli například bíle nalíčené obličejy, posypané moukou, aby se bělost ještě zvýraznila a doplňovala to černá, a hlavně červená líčidla. Kolem sebe měli udělanou lepenou koláž z Rudého práva a červené líčidlo stékalo z plachty (červená barva měla zřejmě vyjadřovat jakousi revoltu proti komunistické diktatuře). Při jiném vystoupení Oldřich Bašta použil píseň skupiny *Beatles* – *Let It Be*. Píseň nahranou na magnetofonovém pásku celou rozstříhal na malé kousíčky, které zmuchlal a poté slepil jednotlivé kusy tak, jak mu přišly pod ruku. Údajně z toho vyšla zajímavá skladba, kterou na svém vystoupení v nedalekých Sezemicích v hostinci U Labutě pouštěli.⁶³⁵

6.2 Další pardubické hudební skupiny

6.2.1 Pihy

Vznik hudební skupiny spadá pravděpodobně do roku 1977. Vedoucím skupiny byl Ladislav „Jim“ Tomín (zpěv, kytara). Z dalších členů to byl dodnes velmi známý a v současnosti uznávaný pardubický podnikatel Ladislav Ministr (klávesy) a zpěvák a kytarista Ladislav Šíma. O dalších působících členech nejsou žádné písemné zprávy. Skupina vystupovala převážně na tanečních zábavách. Repertoár se skládal většinou z písní o lásce. Byly bezproblémové a pro tehdejší režim nepředstavovala skupina, kromě „máničkovských“ vlasů žádné větší „nebezpečí“.⁶³⁶ O této hudební skupině se můžeme v krátkém článku dočíst v dobovém tisku, kde autor píše o jejich vystoupení v KD Dukla Pardubice a celé vystoupení skupiny popisuje „jako jednu hrůzu“. Uvádí, že „*texty písní byly převážně v angličtině a jen minimální počet z nich byl v češtině*“. Autor dále píše,

⁶³⁴ MILDES, M. R. a spol. *Bylo Nebylo aneb malá skvrna na trenýrkách východočeského undergroundu*. Tigris, spol. s.r.o., 2020, s. 105. ISBN 978-80-7490-183-6.

⁶³⁵ BAŠTA, O. *Pardubice rockový, ale nejen Pardubice a nejen rockový*. Pardubice: Autobox BMX, 2012, s. 48. ISBN 978-80-260-3614-2.

⁶³⁶ BAŠTA, O. *Pardubice rockový, ale nejen Pardubice a nejen rockový*. Pardubice: Autobox BMX, 2012, s. 21. ISBN 978-80-260-3614-2.

že „*tato zábava nebyla vůbec hodnotná a není hodna mladého člověka vyrůstajícího v socialistické společnosti*“.⁶³⁷ *Pihy* působí v hudební branži v podstatě do dnešních dnů. Nehrají sice již na tanečních zábavách, ale okruh svých posluchačů si vybírají a hrají pouze pro uzavřenou společnost. Oldřich Bašta vzpomíná ve své knize na zajímavou historku, která se skupině udála v obci Ochoz, kde hráli na taneční zábavě. Když postavili aparaturu, zjistili, že není přítomný bubeník. Bez něho hrát nemohli. Za bubeníka tehdy „zaskočil“ v sále přítomný Vít Chlebný. Před každou skladbou jej kapela informovala, v jakém tempu zahrát následující píseň. Tento odvážlivec skutečně celou taneční zábavu se skupinou odbubnoval.⁶³⁸

6.2.2 Maraton

Kolem roku 1984 se zrodila kapela *Maraton*. Složení kapely bylo z části původních hráčů kapely *Regent* a královehradecké skupiny *Sprint* – Antonín Rod (zpěv), Přemysl Kočí (kytara), Milan Pohlodek (basa), Jan Rýzler (bicí). Věnovali se punku, ale obecnostvo nijak nezaujali, proto se asi po roce rozpadli.⁶³⁹

6.2.3 Adaptace

Tato rocková kapela hrála v obsazení Filip Chudoba (basa), René Kosař (kytary), Jan Šubrt (bicí), Růžena Mrkvičková (zpěv), později ji nahradila Zdena Hauptová, která byla pak v Praze zavražděna. A asi rok a půl zpíval s Růženou Pavel Šmíd. Skupina patřila mezi jednu z prvních pardubických rockových kapel. Dokonce s ní v září 1977 vystoupil undergroundový písničkář Svatopluk Karásek. Kapela vystupovala nejčastěji v Pardubicích v Osvětovém klubu na Drážce, v zadním traktu restaurace U Zelený žáby a v Chrudimi Pod hradbami.⁶⁴⁰

⁶³⁷ LUTOVSKÝ, V. Takovou zábavu rozhodně NE! *Zář*. 11. března 1980, č. 20. (stránka neuvedena).

⁶³⁸ BAŠTA, O. *Pardubice rockový, ale nejen Pardubice a nejen rockový*. Pardubice: Autobox BMX, 2012, s. 21-22. ISBN 978-80-260-3614-2.

⁶³⁹ BAŠTA, O. *Pardubice rockový, ale nejen Pardubice a nejen rockový*. Pardubice: Autobox BMX, 2012, s. 26. ISBN 978-80-260-3614-2.

⁶⁴⁰ BAŠTA, O. *Pardubice rockový, ale nejen Pardubice a nejen rockový*. Pardubice: Autobox BMX, 2012, s. 27. ISBN 978-80-260-3614-2.

6.2.4 KMB

Tato folkbluesová kapela vznikla mezi lety 1979–1981 v obsazení František Kára (kytara), Jaroslav Špilár (kytara), Libor Kudláček (housle) a hostující Jan Adamec (foukací harmonika). Hráli především v hospodě Pod kaštanem v Drozdicích, v OK Drážka, dále vystupovali na Ostrovském folkovém kolotoči, v pražské Baráčnické rychtě, v hospodě U Kouhoutků. Svůj repertoár představovali nejraději hospodskému publiku (toto publikum jim bylo nejbliž) a také na různých mejdanech nejen v hospodách, ale i v bytech. Byli také častými hosty písničkáře Petra Lutky. Skladby si skládali sami. Skupina se rozpadla kvůli odchodu Jaroslava Špilára do emigrace do Vídně (ve kterém roce, to bylo, se mi nepodařilo vypátrat).⁶⁴¹ Jaroslav Špilár se po „Sametové revoluci“ vrátil zpět do tehdejšího Československa, ale skupinu neobnovil. V současné době vystupuje s pardubickou hudební skupinou *eNDee*, kde vystupuje jako sólový kytarista.⁶⁴²

6.2.5 Elan

Vznik kapely se píše už kolem roku 1973, kdy někteří členové hráli i v kapele *Chiefs*. Tu tehdy založil Zdeněk Reimont (kytara a zpěv) a jeho kamarád Karel Bořil. Spolu s nimi začal hrát Jiří Havránek na bicí. Jeho působení v kapele však nebylo dlouhé a na jeho místo přišel nový člen Vlastimil Hruša. Skupina po hledání prostor ke zkoušení zakotvila nakonec v nedalekých Lázních Bohdaneč. Kapelou prošlo hodně hudebníků, nejčastěji byl jejich odchod spojen s nástupem základní vojenské služby, která byla tehdy povinná, potom také jednotliví členové migrovali do jiných kapel a z nich přicházeli noví. Jako většina kapel tohoto typu hrál i *Elan* ponejvíce na venkovských „tancovačkách“. Prvním problémem, který zapříčinil, že se o kapelu začala zajímat Státní bezpečnost, byla kontrola z ONV a příslušníků VB na koncertě v malé vesničce Vyšehněvice nedaleko Lázní Bohdaneč. Pracovnice ONV pronesla: „*Co by tomu řek' soudruh Husák, jak se mládež baví pod hlavičkou SSM?*“. *Dostalo se jí z davu příslušný odpovědi: ‚Copak Husák chodí na big-beat?‘*“ Od té doby začaly být kontroly na hudebních produkcích Elanu časté. Někdy v osmdesátých letech dostala kapela na rok a půl zákaz činnosti.⁶⁴³ Přispěl k tomu

⁶⁴¹ BAŠTA, O. *Pardubice rockový, ale nejen Pardubice a nejen rockový*. Pardubice: Autobox BMX, 2012, s. 51. ISBN 978-80-260-3614-2.

⁶⁴² eNDee. Kapela. [online]. [cit. 2021-01-16]. Dostupné na: <http://www.endee.cz/o-kapele/>.

⁶⁴³ BAŠTA, O. *Pardubice rockový, ale nejen Pardubice a nejen rockový*. Pardubice: Autobox BMX, 2012, s. 55-58. ISBN 978-80-260-3614-2.

i kapelník Zdeněk Reimont, který byl pověstný svými hláškami na koncertech, a mnohé z nich byly často až na hraně únosnosti. Například na koncertu v Miřeticích na Chrudimsku na podzim 1982 (v době, kdy zemřel Leonid Iljič Brežněv – generální tajemník Ústředního výboru KSSS) nastoupila kapela na pódium celá v černém. Obecenstvo na ně začalo pokřikovat, zda drží smutek a Zdeněk Reimont řekl: „*Umřel mi strejda, který mi byl dost blízky a podobný, protože mně také srůstá obočí.*“⁶⁴⁴ Kapela hrála v různém složení bezmála třicet let. Svoji činnost ukončila v roce 1999. Patřila mezi oblíbené kapely mladých. Na jejich koncertních vystoupeních bylo vždy plno.⁶⁴⁵

6.3 Shrnutí

Jistě bychom našli i záznamy o dalších hudebních skupinách působících v Pardubicích i okolí v době normalizace. Tehdejší hudebníci si svobodu projevu představovali různě. Někdy šlo jen o interpretaci písní v anglickém jazyce, někdy se jednalo o různé slovní narážky v textech nebo mluveném slově. Texty jejich písní se zcela lišily od textů, které byly produkovány veřejnými sdělovacími prostředky. Pro představu uvádím část skladby *Oscar Bandu* „*Skočila panenka*“:

Skočila panenka za Zelený brány

nejdřív si lítala s ptákama

na zemi po ní zbyly

jen krvavý cáry.

Děti co si koupily

na rohu zmrzlinu

potom blízaly

*krvavou sedlimu.*⁶⁴⁶

Jindy provokovali svým zjevem a vystupováním. Povětšinou měli i delší vlasy, které byly v rozporu s tím, jak by měl vypadat mladý člověk žijící v socialistické společnosti. Některé produkce byly velmi zvláštní a s hudbou to nemělo mnoho společného. Umělci byli vždy

⁶⁴⁴ Rockový svět. *Zdeněk Reimont – bigbítové srdce pardubického regionu*. [online]. [cit. 2021-01-16]. Dostupné z: <https://www.rockovy-svet.cz/muzikanti/reimont/>.

⁶⁴⁵ BAŠTA, O. *Pardubice rockový, ale nejen Pardubice a nejen rockový*. Pardubice: Autobox BMX, 2012, s. 58. ISBN 978-80-260-3614-2.

⁶⁴⁶ BAŠTA, O. *Pardubice rockový, ale nejen Pardubice a nejen rockový*. Pardubice: Autobox BMX, 2012, s. 46. ISBN 978-80-260-3614-2.

svobodní lidé a tehdejší režim jim tuto svobodu zrovna nenabízel. Mnozí z nich tedy hledali něco, čím by se odlišovali a vyjádřili tak svůj postoj k tehdejšímu dění.

ZÁVĚR

Výsledky bádání ukazují, že hudební život v Pardubicích v letech 1968–1989 byl bohatý a přehled činnosti jednotlivých institucí zpracovaný v této diplomové práci proto zdaleka nemůže být vyčerpávající. U každé uvedené instituce to je jen zlomek z jejího působení v daných letech. Pokud bychom chtěli popsat činnost jednotlivých organizací podrobněji, musela by se diplomová práce zabývat pouze tou danou jedinou organizací a mnohdy by svým rozsahem nemohla být ani v diplomové práci uvedena.

Cíl práce, shrnutí působení významných institucí dané doby, které se zabývaly nějakým způsobem hudbou, byl naplněn. Z bádání ve Státním okresním archivu v Pardubicích, regionální studovně Krajské knihovny Pardubice, Základní umělecké škole v Havlíčkově ulici, Základní umělecké škole v Polabinách, Komorní filharmonii Pardubice, Východočeském divadle Pardubice, Vysokoškolském uměleckém souboru, Pardubickém Komorním orchestru, Pardubickém dětském sboru, Klubu přátel Pardubicka a internetových zdrojích, je zřejmé, že instituce uvedené v diplomové práci vždy přispívaly k hudebnímu rozvoji a vzdělanosti pardubických občanů. O významu těchto organizací svědčí i to, že mnohé působí do dnešních dnů.

Z mého pohledu bylo asi nejzajímavější psát o *Komorní filharmonii Pardubice*. Činnost tohoto hudebního profesionálního tělesa je velmi zajímavá. Od svého založení v roce 1969 se orchestr „rozrostl“ na zhruba 40 hudebníků. Od svých začátků působí nejen v Pardubicích, ale vystupuje po celé naší republice, a i ve světě. Dále se zúčastňuje různých domácích i mezinárodních soutěží. Vystupují s ním i významní světoví hudebníci. Spoluorganizuje známý hudební festival *Pardubické hudební jaro*. V orchestru hrají i někteří bývalí posluchači pardubické konzervatoře. Všechny koncerty uváděné tímto hudebním tělesem v Pardubicích bývají prakticky vyprodány, což svědčí o velké oblibě mezi posluchači.

Z uvedeného vyplývá, že téma diplomové práce by se dalo dále rozvíjet nejen v uvedených institucích, ale i v hledání nových pramenů, které by přinesly další poznatky o hudební činnosti v Pardubicích v letech 1968–1989.

SEZNAM PRAMENŮ A LITERATURY

- [1] BARTOŠ, Otakar. *Šedesát let zájmové umělecké činnosti*. Rukopis.
- [2] BAŠTA, Oldřich. *Pardubice rockový, ale nejen Pardubice a nejen rockový*. Pardubice: Autobox BMX, 2012. ISBN 978-80-260-3614-2.
- [3] BRONCOVÁ, Dagmar (ed.). *Kniha o městě Pardubice*. Praha: Milpo media s.r.o., 1999. ISBN 80-86098-12-5.
- [4] CÍSAŘ, Jan; MOHYLOVÁ, Věra. *Historie divadelní Pardubic a okolí*. Pardubice: Východočeské divadlo Pardubice, 2002. ISBN 80-238-9325-4.
- [5] GALLEROVÁ, Vlasta. *Východočeské divadlo Pardubice: Šedesát let Východočeského divadla v Pardubicích*. Pardubice: Východočeské divadlo, 1970.
- [6] HORÁK, Josef; KURKA, Václav; LAUTNER, Jaroslav; STRÍTESKÝ, Milan. *50 let LŠU v Pardubicích*. Pardubice: Lidová škola umění Pardubice, 1969.
- [7] JIŘÍK, Jan; MOHYLOVÁ, Věra; SYROVÁTKA, Tomáš; ŠOTKOVSKÁ, Jitka; VODIČKA, Libor. *Před oponou, za oponou*. Pardubice: Východočeské divadlo Pardubice, 2009. ISBN 978-80-254-5281-3.
- [8] MACHÁČEK, Marcel. *Luděk Lukeš. Zprávy klubu přátel Pardubicka*. Pardubice: Klub přátel Pardubicka, 1993.
- [9] MAREŠOVÁ, Pavla. *Hudební život v Pardubicích mezi lety 1945-1968*. Olomouc, 2019. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta, Katedra hudební výchovy. Mgr. Gabriela VŠETIČKOVÁ, Ph.D.
- [10] MILDES, Miloš Rudolf a kol. *Bylo Nebylo aneb malá skvrna na trenýrkách východočeského undergroundu*. Litomyšl, Tigris, spol. s.r.o., 2020. ISBN 978-80-7490-183-6.
- [11] SHEJBAL, Josef. *5 let Východočeského státního komorního orchestru Pardubice: 1969-1974*. Hradec Králové: Východočeský státní komorní orchestr Pardubice, 1975.
- [12] SKALECKÁ, Veronika. *Pardubice v období normalizace: politika, kultura a média od srpna 1968 do listopadu 1989*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2016. ISBN 978-80-7465-231-8.
- [13] SOKOL, Lumír. *Soukromé dokumenty*. Rukopis.
- [14] Státní okresní archiv Pardubice. *Kronika Pardubického komorního orchestru*. Č. fondu 6123.
- [15] Státní okresní archiv Pardubice. *Mužský pěvecký spolek Pernštýn Pardubice*. Č. fondu 633.
- [16] ŠŤOVÍČKOVÁ, Jana. *Historický vývoj LŠU v Pardubicích*. Rukopis.
- [17] VÍTEK, Bohuslav. *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Rukopis.
- [18] *10 let Východočeského státního komorního orchestru Pardubice: 1969-1979*. Pardubice: Východočeský státní komorní orchestr Pardubice, 1979. Bulletin.
- [19] *15 let Východočeského státního komorního orchestru*. Hradec Králové: Východočeský státní komorní orchestr Pardubice, 1984. Bulletin.

- [20] *20 let Komorní filharmonie Pardubice*. Pardubice: Komorní filharmonie Pardubice: Komorní filharmonie Pardubice, 1989. Bulletin.
- [21] *Základní umělecká škola v Pardubicích. 1919-1990*. Pardubice: Základní umělecká škola Pardubice, 1990. Bulletin.
- [22] *Základní umělecká škola v Pardubicích. 1919-1999*. Pardubice: Základní umělecká škola Pardubice, 1999. Bulletin.
- [23] *Základní umělecká škola v Pardubicích. 1919-2014*. Pardubice: Základní umělecká škola Pardubice, 2014. Bulletin
- [24] *Základní umělecká škola v Pardubicích. 1919-2019*. Pardubice: Základní umělecká škola Pardubice, 2019. Bulletin.

INTERNETOVÉ ZDROJE

- [1] Absolventi – Základní umělecká škola Pardubice – Polabiny. [online]. *Základní umělecká škola Pardubice – Polabiny*. [cit. 2020-03-11]. Dostupné z: <https://www.zuspardubice.cz/zuska/informace/absolventi/>.
- [2] August August, august / Východočeské divadlo Pardubice. [online]. *Východočeské divadlo Pardubice*. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.vcd.cz/inscenace/august-august-august2>.
- [3] Bandzone.cz. [online]. *Oscar Band*. [cit. 2021-01-16]. Dostupné z: https://bandzone.cz/_98711?at=info.
- [4] Bigbít: Internetová encyklopedie rocku. [online]. *Oscar Band*. Česká televize. [cit. 2021-01-16]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/specialy/bigbit/kapely/2735-oscar-band/>.
- [5] BLISA, Adam. Ivan Martin Jirous – Zpráva o třetím českém hudebním obrození. [online]. *Moderní dějiny*. [cit. 2022-01-06]. Dostupné z: <https://www.moderni-dejiny.cz/clanek/ivan-m-jirous-zprava-o-tretim-ceskem-hudebnim-obrozeni/>.
- [6] Brouk v hlavě / Východočeské divadlo Pardubice. [online]. *Východočeské divadlo Pardubice*. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.vcd.cz/inscenace/brouk-v-hlave3>.
- [7] Dirigenti. [online]. *Vysokoškolský umělecký soubor Pardubice*. [cit. 2022-03-21]. Dostupné z: http://vus.upce.cz/?page_id=129.
- [8] Drahomíra / Východočeské divadlo Pardubice. [online]. *Východočeské divadlo Pardubice*. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.vcd.cz/inscenace/drahomira>.
- [9] DVOŘÁKOVÁ, Libuše. Miroslav Raichl. [online]. *Český hudební slovník osob a institucí*. [cit. 2022-03-21]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=5739.

- [10] ENDee. [online]. *O kapele*. [cit. 2021-01-16]. Dostupné z: <http://www.endee.cz/o-kapele/>.
- [11] FIEDOR, Jiří. Na východ od ráje [TV pořad]. [online]. *Fenomén underground*. Česká televize 2014. [cit. 2021-01-16]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10419676635-fenomen-underground/414235100221007-na-vychod-od-raje/8635-lumir-zilvar-sokol/>.
- [12] Grandhotel Nevada / Východočeské divadlo Pardubice. [online]. *Východočeské divadlo Pardubice*. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.vcd.cz/inscenace/grandohotel-nevada>.
- [13] Jan Mária Dobrodinský – sbormistr, skladatel a pedagog. [online]. *Český rozhlas*. 13. 12. 2012. [cit. 2022-03-21]. Dostupné z: <https://regiony.rozhlas.cz/jan-maria-dobrodinsky-sbormistr-skladatel-a-pedagog-7422683?print=1>.
- [14] Jaroslav Hübner [online]. *Krkonošský deník*. 2. 3. 2014 [cit. 2021-01-11]. Dostupné z: <https://krkonosky.denik.cz/z-regionu/vychodopedie-encyklopedie-zajimavosti-vychodnich-cech-20140302-d5kk-s59p.html>.
- [15] Jiljí Walter. [online]. *Městská knihovna Chrudim*. [cit. 2022-03-11]. Dostupné z: <https://www.knihovna-cr.cz/osobnosti-chrudimska/walter-jilji>.
- [16] JK Band Pardubice. [online]. *Taneční orchestry a soubory v Pardubicích*. [cit. 2022-03-21]. Dostupné z: <http://www.jkbandpardubice.cz/archiv/orchestra-1950-1990/>.
- [17] Josef Shejbal. [online]. *Osobnosti kultury.cz*. [cit. 2021-01-11]. Dostupné z: <http://www.osobnosti-kultury.cz/josef-shejbal-8467.html>.
- [18] KOLOFÍKOVÁ, Klára. Libor Hlaváček. [online]. *Český hudební slovník osob a institucí*. [cit. 2021-04-09]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=5166.
- [19] Komédie o umučení a slavném vzkříšení Pána a spasitele našeho Ježíše Krista / Východočeské divadlo Pardubice. [online]. *Východočeské divadlo Pardubice*. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.vcd.cz/inscenace/komedie-o-umuceni-a-slavnem-vzkriseni-pana-a-spasitele-naseho-jezise-krista>.
- [20] Komorní filharmonie Pardubice. [online]. Brožura koncertní sezony 2018/2019. [cit. 2021-01-11]. Dostupné z: https://issuu.com/kfpar/docs/koncertni_sezona_2018_2019_komorni_.
- [21] Komorní filharmonie Pardubice. [online]. *Jak sel čas s komorní filharmonií Pardubice*. [cit. 2021-01-11]. Dostupné z: <https://www.kfpar.cz/historie-orchestru>.
- [22] LADÝŘ, Ivan. Hudba v Pardubicích má jméno Lautner, rozepsal se Ivan Ladýř. [online]. *Pardubický deník* 17. 9. 2008 [cit. 2022-03-11]. Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/spolecenska_rubrika/lautner20080916.html.

- [23] LIBICHER, Antonín. Jaroslav Vodňanský. [online]. *Český hudební slovník osob a institucí*. [cit. 2021-01-11]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=1001299.
- [24] Liliomfi / Východočeské divadlo Pardubice. [online]. *Východočeské divadlo Pardubice*. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.vcd.cz/inscenace/liliomfi>.
- [25] Loď komediantů / Východočeské divadlo Pardubice. [online]. *Východočeské divadlo Pardubice*. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.vcd.cz/inscenace/lod-komediantu>.
- [26] Lumír Sokol alias Zilvar – kremace. Video. [online]. *YouTube.cz*. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=JyjZ-3gOdtQ>.
- [27] MACEK, Petr. Karla Netušilová. [online]. *Český hudební slovník osob a institucí*. [cit. 2022-03-11]. Dostupné z: http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=8341.
- [28] MĚRKA, Ivan. Ladislav Vrtal. [online]. *Český hudební slovník osob a institucí*. [online]. [cit. 2022-03-21]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=1004301.
- [29] Milan Munclinger. [online]. *Osobnosti.cz*. [cit. 2021-01-11]. Dostupné z: <https://zivotopis.osobnosti.cz/milan-munclinger.php>.
- [30] Nebe na zemi / Východočeské divadlo Pardubice. [online]. *Východočeské divadlo Pardubice*. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.vcd.cz/inscenace/nebe-na-zemi>.
- [31] Pardubický Regent oslaví třicáté narozeniny. [online]. *Pardubický deník*. 25. 10. 2008 [cit. 2021-01-16]. Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/kultura_region/pardubicky-regent-oslavi-tricate-narozneniny.html.
- [32] Plánované koncerty. [online]. *Pardubický komorní orchestr*. [cit. 2022-03-21]. Dostupné z: <http://pardubickyorchestr.cz/planovane-koncerty/>.
- [33] POLÁČEK, Radek. Josef Vlach. Vlach, Josef. [online]. *Český hudební slovník osob a institucí*. [cit. 2021-01-11]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=6091.
- [34] POLEDŇÁK, Ivan. Jiří Pilka. [online]. *Český hudební slovník osob a institucí*. [cit. 2021-01-11]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=2802.
- [35] Regent rock Pardubice. [online]. *Historie kapely*. [cit. 2021-01-16]. Dostupné z: <https://regent.webgarden.cz/rubriky/historie-kapely>.

- [36] Sever proti jihu / Východočeské divadlo Pardubice. [online]. *Východočeské divadlo Pardubice*. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.vcd.cz/inscenace/sever-proti-jihu>.
- [37] Slovácká princezka / Východočeské divadlo Pardubice. [online]. *Východočeské divadlo Pardubice*. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.vcd.cz/inscenace/slovacka-princezka>.
- [38] SOBOTKA, Mojmír. Tomáš Koutník. [online]. *Český hudební slovník osob a institucí*. [cit. 2021-01-22]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=1002788.
- [39] STENMETZ, Karel. Ilja Hurník. [online]. *Český hudební slovník osob a institucí*. [cit. 2022-03-21]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=4979.
- [40] Tři mušketyři / Východočeské divadlo Pardubice. [online]. *Východočeské divadlo Pardubice*. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.vcd.cz/inscenace/tri-musketyri3>.
- [41] ZAPLETAL, Petar. František Vajnar. [online]. *Český hudební slovník osob a institucí*. [cit. 2021-01-11]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=5341.
- [42] ZAPLETAL, Petar. Ivan Moravec. [online]. *Český hudební slovník osob a institucí*. [cit. 2021-01-01]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=2317.
- [42] ZAPLETAL, Petar. Libor Pešek. [online]. *Český hudební slovník osob a institucí*. [cit. 2021-01-11]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=2632.
- [43] ZAPLETAL, Petar. Petr Altrichter. [online]. *Český hudební slovník osob a institucí*. [cit. 2021-01-21]. Dostupné z: https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=1000717.
- [44] Zdeněk Reimont – bigbitové srdce pardubického regionu. [online]. *Rockový svět*. [cit. 2021-01-16]. Dostupné z: <https://www.rockovy-svet.cz/muzikanti/reimont/>.
- [45] ZUŠ Havlíčkova 925, Pardubice. [online]. *ZUŠ Havlíčkova 925, Pardubice*. [cit. 2022-03-11]. Dostupné z: <https://www.zushavlickovapardubice.cz/?a=1>.
- [46] ŽIDEK, Tomáš. Umělecký životopis. [online]. *Tomáš Židek*. [cit. 2022-03-21]. Dostupné z: <http://tomaszidek.cz/zivotopis/>.

NOVINOVÉ ZDROJE

[1] *Zář*, 1968-1989.

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Východočeský státní komorní orchestr Pardubice na Pražském jaru 1976.

Příloha č. 2: Husův sbor Církve československé husitské v Pardubicích – první působiště Východočeského komorního orchestru.

Příloha č. 3: Budova, v níž od roku 1990 sídlí Filharmonie Pardubice a Konzervatoř Pardubice.

Příloha č. 4: Budova Divadla Pardubice.

Příloha č. 5: Hlediště divadla Pardubice.

Příloha č. 6: Ing. Vlastislav Novák – zakladatel Vysokoškolského uměleckého souboru Pardubice a Pardubického dětského sboru.

Příloha č. 7: Vysokoškolský umělecký soubor Pardubice se svým dirigentem Ing. Vlastislavem Novákem ve svých začátcích.

Příloha č. 8: Luděk Lukeš – zakladatel Pardubického komorního orchestru.

Příloha č. 9: Základní umělecká škola v Havlíčkově ulici Pardubice.

Příloha č. 10: Základní umělecká škola Polabiny Pardubice.

Příloha č. 11: Symfonický orchestr konzervatoře Pardubice.

Příloha č. 12: Oscar Band.

Příloha 1: Východočeský státní komorní orchestr Pardubice na Pražském jaru 1976.

Obrázek 2: Husův sbor Církve československé husitské v Pardubicích – první působiště Východočeského komorního orchestru.

Obrázek 3: Budova, v níž od roku 1990 sídlí Filharmonie Pardubice a Konzervatoř Pardubice.

Obrázek 4: Budova Divadla Pardubice.

Obrázek 5: Hlediště divadla Pardubice.

Obrázek 6: Ing. Vlastislav Novák – zakladatel Vysokoškolského uměleckého souboru Pardubice a Pardubického dětského sboru.

Obrázek 7: Vysokoškolský umělecký soubor Pardubice se svým dirigentem Ing. Vlastislavem Novákem ve svých začátcích.

Obrázek 8: Luděk Lukeš – zakladatel Pardubického komorního orchestru.

Obrázek 9: Základní umělecká škola v Havlíčkově ulici Pardubice.

Obrázek 10: Základní umělecká škola Polabiny Pardubice.

Obrázek 11: Symfonický orchestr konzervatoře Pardubice.

Obrázek 12: Oscar Band.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Pavla Marešová
Katedra nebo ústav:	Katedra hudební výchovy PdF UP Olomouc
Vedoucí práce:	Mgr. Gabriela Všetická, Ph.D.
Rok obhajoby:	2022

Název závěrečné práce:	Hudební život v Pardubicích mezi lety 1968–1989
Název závěrečné práce v angličtině:	Musical life in Pardubice between 1968–1989
Anotace závěrečné práce:	Práce se zabývá působením různých institucí v Pardubicích mezi lety 1968–1989, jejichž činnost byla nějakým způsobem spojena s hudbou.
Anotace závěrečné práce v angličtině:	This thesis focuses on activity of different institutions in Pardubice between 1968–1989, whose activity was somehow linked to music.
Klíčová slova:	Filharmonie, divadlo, spolky, základní umělecká škola, konzervatoř, underground.
Klíčová slova v angličtině:	Philharmonic, theatre, associations, elementary art school, conservatoire, underground.
Rozsah práce:	102 stran
Jazyk práce:	Čeština